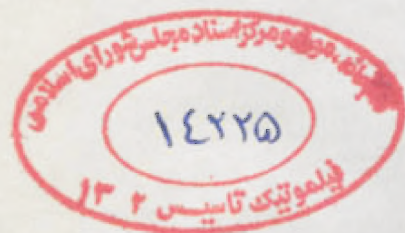


بازرسی شد  
۲۶ - ۲۷



بازدید شد  
۱۳۸۲

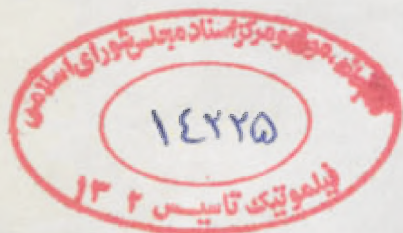
<p>کتابخانه مجلس شورای ملی</p>	
<p>کتاب: مجموعه شل ۳ رساله - ۱. کتاب الرواة محمد بن علی مؤلف: الشرف البغدادی - ۲. ذیل رجال ابن داود موضوع: ۳. جنگ فشت و حکایت و غیره</p>	<p>شماره ثبت کتاب</p>
<p>۴۹۶۵</p>	<p>۶۲۱۴۹</p>
<p>۸۸۶۷</p>	<p>۱۴۸۱</p>

خطی « فهرست شده »  
۸۸۶۷



بازرسی شد

۳۶ - ۳۷



بازدید شد

کتابخانه مجلس شورای ملی



شماره ثبت کتاب

کتاب مجموعه شمس ۳ رساله - آیتاب الرواة محمد بن علی  
مؤلف الشرف البغدادی - ۲ - ذیل رجال ابن داود  
موضوع ۳۰ جنگ نشت و حکایت و غیره

۴۹۶۵

شماره قفسه

۸۸۶۷

۶۲۱۴۹

۱۴۵۱

۹۸

خطی - فهرست شده

۸۸۶۷



این مجموعه عبارت است از کتاب الرواه  
 تألیف محمد بن علی الشریف البغدادی که خلاصه  
 علامه را مرتب کرده است  
 ۲- ذیل رجال ابن داود این اردو کتاب  
 اصل است و از تصرفات مؤلف در نسخ این مطلب  
 پیدا است  
 ۳- مطالب متفرقه نافع که مختصر جنگ است  
 و مشتمل بر برخی مکاتیب و غیرها من القوائد



۱۶  
 —





يا من شاب وما ناب وما اصيل يا عرضا عن ما يؤدى الى الاصيل  
 ليت شعري بعد شعري بعد الشباب بماذا تنفخ وما تشغ  
 الخطايا في الصبا وهي في الشيب اذ انزل السيب ولم يزل  
 العيب فبعيد ان يبرح شعرا حتى متى لا تستفيق من الصبا والقلب  
 فتك الى الجلال ما يلهو ملاح شيب في المفاخر في الظاهر الا واخبر  
 ان حنك عاجله دنيا الى حال الذهاب مصيرها وجميع ما  
 تحويه من زایل فانظر لتفكيرك في هذا زمرا وعلم بالک  
 عن قريب راحله قال احمد بن الحارثي رايت شابا قد اتخذ من  
 مقبرة فقلت من اين فقال من هذه القافلة النازلة قلت والي  
 اين قال اتروا والحقها قلت فاتي بي قالوا لك واي شي قلت  
 لهم قال قلت مني رجلون قالوا حتى تقدمون وقيل ان عمر بن عبد  
 العزيز دخل الجبانة فبكى بكاء شديدا حتى احرمت عيناه فقبل له بذلك  
 فقال اني قيتون لا حية فقلت عليهم فلم يردوا جوابا فلما ذهب  
 لا يصفون نادى في التراب يا عمر الان تكتفي ما تقول لا حية قلت بل قال  
 خرفت الاكمان ومن قت الابدان ونجرت الالوان فيكيت لذلك  
 شعرا فم في بطون الارض بعد ظهورها محاسنهم فيها بواليد واتر  
 قلت دورهم منهم واقوت عن اصهم وسافهم نحو القبور المفادرة  
 قال بعض السلف رايت شابا في سفح جبل عليه انا را القلق ودومعه  
 تنقاد فقلت من انت قال عبد الله بن مولا قلت تفود و  
 تغدر قال العذر يحتاج الى حجة فكيف يغدر المفرط قلت يتعلق  
 بشفيح قال كل الشفا يحتاجون منه قلت منه حال مولاي رايت  
 صغيرا وعصيته كبير خويحي من ومن حسن صنيعه فتح قلبي  
 ثم صاح صيحه خرجت فيها روعه فخرجت عجوز فقال من اعان عينا

الياس الحيوان فقلت اقيم عندك اعينك عليه فقلت خلد لحيلا من  
 يدي حائله عساه يراه بعين معين فيرحله شعرا  
 يا حادي للاصنعان عجم متوقفا وانظر دم العساق كيف تراق  
 صبر واعمالها التهاجر والقللا ونحو عوم الفراق وذاقوا  
 ايك على نفسك قبل ان يبيك عليك وفكر في سرهم قد صوب اليك اذا  
 رايت جنات غاصمها انت واذا رايت قبر افتوحه خبرك وعد  
 يا في العباد رجلا شعر لعدا لمني عند القبور عيا البكار فني لتذراف  
 الامم السواقك وقال انك كل قبر رايت لغير توي بين اللوي والكدرك  
 فقلت له ان الشجا يبعث الشجاد عوني فهذا الكبر ما لك احواف  
 تفكر في الدين رحلوا من نزلوا وذكروا انهم نوقشوا وشكروا واعلموا  
 انكم ترحلون كما رحلوا واعلموا فانهم يؤدون لوردوا فاعلموا شعرا  
 سالت الارض تجري عن الاحباب ما فعلوه فقلت اناخ القدم  
 اياها وقد رحلوه فقلت واي اطلبهم واي منازل نزلوه فقلت  
 بالقبور ثوبوا لغوا والله ما عملوه انا يس عزهم امل فبادرهم به لاجل  
 واثبت في صمايقهم قبج الفعل والزلل فلا يستعقبون ولا لهم  
 كمال ولا حيل هذا ما في قبورهم وما يقني وقد حصلوا من  
 من كانت لسان تذييهم لتفديهم اصيحت فلك الاخبار تجري بهم  
 لتجويهم وقام من ذي الرحيل يغري بهم لتغويهم فباتوا في القبور  
 ولا ينس لغربتهم شعرا اعد دعاء فلك اسلم الامم وقف على ما  
 في القبور من رمم ونادهم ابن القوي فيكم ذوال الغرام ابن الضيف  
 المهتم ففاصلت اقدامهم فوق التريثم تات تحت كل قدم  
 قبر الكريم والخيال واحد ما نفع الخيل ولا الضوا الكرم  
 وعجا لعاقل ما مدهجوم ما لا يتقوا ذوالهمج



اذا تخطاه على عهد الصبا او الثياب لم يفته في الهرم  
 اي خيلين اخا ما ابدا ما افترا واخي جيل ما انصدم  
 ايها الباكي على ظلمتك فابكها ولا تنك  
 ان الذي ينكح عيا عزج بوترك ان يلكح ملكه  
 ما دار دنيا للمقيم بدار ونبها النفوس خربة الاقدار  
 ما بين ليل عاكف ونبات نعان فترشقان للامداد  
 خطب نطالت الخطوب لهول وفطارة نخلو على الاخطار  
 قيل وقف جماعة على راهب فقالوا انا سايلوك فجيئنا انت قال سلوا ولا  
 تنكروا فان الماضي من العرسي لجاد والطالب حثيث في طلبه ذو  
 اجتهاد قالوا وصنا حال تزدوا عيا فذر سفركم فان خير الزاد ما بلغ  
 المحل سئل يا ساهيا لاهيا عما يراد به ان الرحيل وما قدمت من زاد  
 ترجوا النجاه صحاحا دائما ابدا هيهات انت عند اخمين عند اغادي  
 شعرا ولمن فاقربا دنيا وصاحي قتلته خيلك ساهيا ما  
 تدفن الخيل وما في دفننا بعده شك ولكن تنقاما  
 ان قد اكد يوم لوبه هددت شمس الضحى صارت ظلاما  
 فانته من رقدت اللهو وغم وانف عن عين عما ديك المنا  
 اخواني لو علمتم انكم تبادرون ما كنتم الي المعاصي تبادرون  
 لقد صوت بكم الحادون وما كانكم للخير تبادرون واعجبا  
 تضادون المواعظ ولا تضادون الي فني تزاوهون الذي  
 نوب وتضادون شره هو الدهر اعني خطبه عن خطابه بو عظ شفا  
 اليابه بمصابه فيها هو لم يلم حلاوه شملح لهاب اليه من مراره  
 صابه منادي امانيه تغر وانما عواقبه مخوفه ببقابه  
 الهرم من ساس الممالك قادرا وسارت ملوك الارض تحت ركا  
 ودانت له الدنيا وكادت تخلم على شمسها لولا اخود شرها به

لقد اسلمته عنده وحصونه غدا انت غدا عن كسبه واكتسابه  
 ولا تخفه انجته عند انفضاضه ولا ذهب اغناه حين ذهابه  
 لا تشخصه وارثه يتراثة واسلمه انرا به لترا به ع من  
 عرفت السنين اكرمه من بلغ السبعين اختلفت اليه رسل المنيه  
 قيل ان امراء حبات الي رجل صالح فقالت له ايها العبد الصالح هل  
 لك في الزواج فقال لها ما تريد مني قالت لا ينبغي عز قد فتك  
 اصيب الما على يدك واصنع لك طعامك واغسل لك ثيابا يكون  
 ذلك في دحين عند الله عز وجل قال واسرط عليك الاضنا  
 جعيني قالت لك ذلك فتزوج بها فلما كان الليل قام الي محرابه  
 فصلى فلما اخذ مضجعه ونام قامت المرأة ونزعت ما كان عليها  
 من الثياب ودخلت معه في خواتم فلما احس بها استيقظ فقال  
 ابن الشوط الذي سوطناه فقالت يا سيدي كل سرط ليس في كتاب الله  
 ولا في سنة رسول الله فهو باطل ثم الصقت جدها بحده ثم قامت  
 عنه وقالت والله ما جيتك لشهوة عرضت ولا للذة فطرت وانما  
 قصدت ان عيسى بيديك ليكون لي ذلك وفاء من انار سئل  
 ان تسق عيني بهم فقد سعدت عيني رسول وفزت بالانظر  
 فلما جاء في رسولهم زددت شوقا الي لطرفه نظري  
 رابيت في طرفه محاسنه قد اثرت فيه احسن الاثري  
 قد فقلتي يا رسول عاربه فانظر بها واحنكم عيا بصري  
 قيل شيخ يوتي به يوم القيمة لم يبل حسه قط فيقول الله عز وجل له  
 ما الذي اعددت للفاي فيقول حسن طيب بك فيقول الله عز وجل  
 انا عند ظن عبدي بي ثم يقول الله عز وجل وعزني وجلالي  
 ان هذا الشيخ لم يحسن ظنه بي قط ولكنني استحي ان اكتب شيئا



وانا ذور محمد واسمه اذهبوا به الي الجنة سئل واذا الكريم اتيت  
 بخديعه خذائتي فيما اردت يبارع فاعلم بانك لم تخادع  
 جاهلا لكنه كرم الكرم بخادع يا قومنا الغوايد خوابت  
 سورا سروري اذا عدت سروري انت في سر خاوري وضميري  
 انت انت الراجا جدي يبعو واجرب من حورنا والسعدي  
 والذوالنون المصري بلغني ان بجبل المقطب جارية  
 متعبلة ما حبيت ان ارها فخرت الي المقطب فلما اشرقت  
 على الوادي الذي هي فيه سمعت صوت عزيا وهو يقول سورا  
 يا ذا الذي اسئ العواد بذكرم انت الذي ما ان سواك اريد  
 فاتبعت الصوت فاذا هي جالسة على صفيح فليما ضلعت عليها فودت  
 على المم قالت يا مصري مالك وللمي نين نظلمهم قلت وما الذي جنتك  
 قالت حب جنني ووجهه اقلعتي قلت لها فاني محل المحب واني  
 محل السوف واني محل الوجد قالت محل الحب القلب والسوف العواد  
 والوجد السرقلت العواد عني القلب قالت نعم العواد نور القلب  
 والسر نور العواد والقلب العواد يتناق والسر يجيد قلت وما  
 الذي يجيد قالت الحق قلت وكيف يجيد الحق قالت وجدان الحق  
 بل كيف قلت وما صدق وجد انك الحق فانتدت سورا  
 فوجدني به وجد الوجد وجوده ووجد وجود الوجد بن لهيب  
 لان مت حفا في محبت سيدي خان المنيا يا في الوداد نظيب  
 ثم صاحت صيحة عظيمة وقالت هكذا يموت الصادقون وتخطعت  
 فحركتها فاذا هي قد ماتت فذهبت اطلب شيئا احقر به قبرا  
 ثم رجعت فلم اجد لها ان ميتة سدلت ثياب كبر وان اجت  
 سكرت من شراب حمرك تقف في الصلاة بغير خضوع وتوقا  
 التحويف وما ثم خشوع سورا

العواد

المعاني  
خواب  
المعاني  
خواب  
المعاني  
خواب

خطي

حكاية ذكره ان خشمي عند قوله تعالى يستغفونك في النساء ان عراني حطان  
 اني زجي كال شيد السواد وكانت امراته مزاجل النساء طالت نظري في وجهه  
 وقالت الحمد لله فقال ما لك فقالت حمدت الله على اني واياك في الجنة قال  
 كيف قالت لانك زرقت مشي فكرت وزرقت منك ففكرت وقد وعدت  
 عباده الصابرين والشاكرين الجنة سورا خطي حكايات اشارات  
 توجهنا الي جناب قدك وتغرضت عنك انك يا واجب الوجود ويا مبدا  
 كل موجود يا كما شغف حب السالكين ورافع درجات العالمين النظر اليك  
 احسانك وامر عين حبيب عرفانك نظرات عقول خوك فاقص من فضلك  
 ابو المناهي وخطرات قلوبنا شطرك فارنا صور حقائق الاشياء كما هي وخصص  
 محمد الكل بريائك بافضل صلواتك والاه واجابه باطيب تحياتك انك على كل شيء  
 قدير وبافاضة الطالب جدير اتفق اطباء الهند والروم والفرس ان الامراض  
 ينولد من ستة اشياء كثرة الاكل وكثرة الجماع وقلة النوم في ليل وكثرة النوم في النهار  
 وشرب الماء في خوف الملل واحتماس البول ازيجان الكندر است ك  
 بده ومننت منه خواه واب روي مله كج مكن وشرس الكا بر فرموده اندك  
 ده جز نشامی اورد الاول بوره سن خواندن الثاني باسب خوب  
 الثالث وضوء خن الرابع غسل کردن الخامس ستر اندن السادس  
 السابع باصل حشمت الثامن در ملازمت التاسع صلوات رسول  
 کردن پدرو مادر بودن



قال ابراهيم الا وهى رحمة الله عليه انما الحرف الزا والباء والدال المراد بالزا  
ترك الزا والباء والمواء الدال ترك الدنيا صدق ولي الله

کمال  
 در  
 لاله  
 کمال  
 دل از جان  
 از بند از در

قسم 2

من نوبة في الدين والعقبة واحد اسد على الشيطان من

الف عابدين لكل شئ عماد و عماد الدين الفقهاء

رشد  
خوش حال کسی که دل از غم آزاد  
نماند و کس که درین جبر است  
فراق را به جان آید  
فارغ دل اگر هست و کام طلب  
جس جس چو خواب  
چشم زده که حرفه دیر و دور

الکلیز



ابو حمزه روایت کند که با حضرت رسالت پناه  
 محمدی صلی الله علیه و آله وسلم گفتیم که در چه مقام تو  
 پیغمبر بودی فرمود که لما خلق الله الارض و  
 استوى الى السماء فتوهن سبع سموات فخلق  
 العرش كتب على ثاق العرش محمد رسول الله  
 خاتم الانبياء وخلق الله تعالى الجنة التي امكنها  
 آدم وحوار وكتب اسمي على الابواب والاوراق  
 والقباب واخيام وادم بين الروح والجسد  
 فلما احياه الله تعالى نظر الى العرش فرأى اسمي  
 فاجره الله تعالى انه سيبد ولك فلكا غمرهما  
 الشيطان تابا واستشفعا بامى اليه بين چون  
 خدای تعالی زمین و آسمانها و عرش آفرید نوشت  
 بر ساق عرش که محمد رسول الله خاتم الانبياء و

آفرید

آفرید هست که مسکن آدم و حوا بود و بر ابواب و اوراق و قبها  
 و خیمها را آنچه اسم من نوشت و آدم در میان روح و جسد  
 بود و چون نفخ روح در جسد وی کرد نظرش به عرش افتاد پس  
 اسم من بدید حق تعالی فرمود که این سید اولاد تو خواهد بود  
 و چون شیطان ایشان را فریب داد و توبه نکرد من او را  
 ساختن تا توبه ایشان قبول شدم عن جابر بن عبد الله انصار  
 انه قال سالت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم عن اول كل  
 شئ خلقه الله تعالى قال هو نور بنيت يا جابر خلقه ثم خلق  
 منه كل شئ الى قوله صلى الله عليه وآله وسلم فالعرش والكسرى  
 من نوري والكروبيون من نوري و ملائكة السموات  
 السبع من نوري والجنة وما فيها من النعيم من نوري و  
 الشمس والقمر والكواكب من نوري والعقل والعلم من نوري  
 من نوري وادواح الرسل والانبياء من نوري والشهداء  
 والصالحون من نايح نوري عطا بر جهان جان مقدم  
 مایه بخش هر دو عالم نور او است

مولانا

بدر آن نورانی عالم است  
 که علم از نور پاکش آید  
 بود نور پاک او بی هیچ غیب  
 که علم از نور پاکش آید



چه گوهری تو که کس را بکف بهای تو نیست  
 جهان چه دارد در کف که آن عطای تو نیست  
 کدام حسن و جالی که آن نه عکس تو است  
 کدام شاه و امیری که او کدای تو نیست  
 نثار خاک تو خواهم هر دمی دل و جان  
 که خاک بر سر جانی که خاک پای تو نیست  
 منقول است که چون نوز حضرت رسالت پناه محمدی  
 صلی الله علیه و آله وسلم مخلوق گشت بر صورت مرغی سفید  
 و در بحر رحمت چهار هزار سال غوطه خورد و باین چهار  
 تسبیح میگفت سبحان العظیم الذی لا یجزل سبحان العظیم  
 الذی لا یزول سبحان الکریم الذی لا یجزل سبحان العظیم  
 الذی لا یجزل چون از آن بحر بیرون آمد صد و هشت و چهار  
 هزار نفس زد و ارواح پیغمبران علیهم السلام متکون  
 شدند از آن ارواح نفه از دندار ارواح صدیقان  
 از ارواح انبیاء علیهم السلام موجود شدند و از ارواح

صدیقان ارواح زاهدان و از ارواح زاهدان ارواح  
 مطیعان و از ارواح مطیعان ارواح عاصیان تو آمد  
 نمود و اینست که اهل طاعت دوستی با اهل معصیت کنند  
 و همه حضرت رسالت پناه را علیه الصلوة والسلام والتحیة  
 دوست دارند رساله نوز احمد آفتاب و صد جهان  
 معجوزة در هوایش جان فشان گرفتگر گشته سودای او  
 و در زمین برشته سودای او است در که امین باغ شمشاد است  
 کان نه از گرمی مهرش سرکش است کی چناری در چمن سرزنند  
 که غمش فی دست بر سر مزینند هیچ سروی سر باز دادی کشید  
 کان نه پیشش در عبودیت خمید در چه صحرا لاله سر ز در خاک  
 کونه زمین سوداگر پیاں کرد چاک هیچ سوسن سر ز در بوستان  
 کان بند بر باد او رطب اللسان هیچ پنی نر کسی بر جویبار  
 که زمی عشقش نباشد در خار بر که امین شاخ نالان طلیعت  
 کونه بر باد رخس زار کلعت چشم کس دید آهوی در دشت چمن  
 کش بند سودای او در دل آفین <sup>کس</sup> سمعتم فی الهوی طیر ایطیر  
 کونه از ذوق هوایش رز و صغیر



در عرایس است در تفسیر قوله تعالی مخاطب الی حبیبه صلی الله علیه و آله  
وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ که خدای تعالی حبیب خود را  
وصف فرموده که فرستاده است او را رحمتی از رحمت خویش  
به خلایق اینها الفهم بدستی که حق سبحانه و تعالی خبر داده است  
ما را که نوز محمد صلی الله علیه و آله و سلم اول خلق کرده در ازل  
بعد از آن جمیع خلایق را از عرش تاشی از بعض نور او  
آفریده پس ارسال او از عدم رحمت و بخشایش جمیع خلایق  
باشد چه عمده از صدد و ریاضه اند پس کون او کون  
خلق باشد و سبب رحمت الهی بر جمیع خلایق از برای آنکه  
سبب وجود جمیع است محمد کافر پیش زود نمود  
بر او از آفرینده درودیت بگویم کافر پیش زود نمود  
شعاعی مهر از نور بیطش حبیبی جریح از بحر محیطش  
روان بخشند فلک را نور پاکش کند چشم ملک را سر مهره گش  
از او پنبای اندر چشم پیش رخس چشم و چراغ آفرینش  
ز نورش روشنی ارض و سما را بنور زو ثنایب انبیا را  
مدد ز وجه عالم را دادم تن او عالم و او جان عالم  
صلی الله علیه و آله و سلم

تا بان چو گشت مهر جمال محمدی ذرات کون یافت حیوة موتی  
نقاش صنم نقش جهان را چو مینقاش بودش مراد صورت زیبای احمدی

~~او را که بهشت که مسکن آدم و حوا بود و بر او  
و او را قیوم و قیما و خیمه ها آنجا بود اسم من نوشت  
و آدم در میان روح و جسد بود و چون نفخ روح  
در جسد وی کرد قطره اش بر عرش افتاد پس اسم من  
بدید حق تعالی فرمود که این سید اولاد تو خواهد  
بود و چون شیطان ایشان را فریب داد و توله  
کندیم او سبیل ساخت تا توبه ایشان بیکدیگر  
شد و با بواجر را روایت کند که رسول الله  
صلی الله علیه و آله و سلم فرمود که ما انبیای پی  
الی السماء اذ اعلی العرش مکتوب لا اله الا الله  
محمد رسول الله ایدته بعلی یعنی چون در آسمان  
بروند دیدم که بر عرش نوشته بود لا اله الا الله  
محمد رسول الله تا یسد و تقویه او بعلی کردیم صلوات~~



علی محمد و علی و آلهما و سلم اساس بنا بر قدر دین  
 معالی محمدی و ملت بهضاء مصطفوی بتاید  
 اعداد و اعلاء علی عالی مشید و منجکم کبنیان روض  
 شده رسانین نیست غیر خاک و آب اصل بنا  
 جدار کان زین دو در نشو و نما چون پذیرفت آب خاک  
 کشت پیدازان دو این دیوار بهام فیض مصطفی کانت  
 کرد آینه شریک بخاک بوتراب زن بنای دین یکون بر شده  
 هم نهال عشق از آن پر بر شده روایت که چون  
 آدم خدای که گفت آلهی حق محمد که مرا آم زید مکران  
 پس خدای تعالی گفت و مایند یک من محمد چگونه شناسی  
 محمد را گفت یا رب چون مرا آفریدی نگاه در عرض کردم  
 و دیدم که لا اله الا الله محمد رسول الله بر آن نوشته بود  
 دانستم که هیچ آفریده نزد تو گرامی تر از آنکس نباشد که

کردانده

کردانیده اسم او را معادن اسم خود پس نداشتید  
 که یا آدم و عزیزی و جلای الله لا آخر البیتین من  
 ذریه نیک و لولاه ما خلقناک عطار  
 چون که اول آدم دیده از شک فرشت  
 نوشته دید او را نام بر عرض  
 به پیش نام او بر خاک افتاد ولی چون خاک او شد  
 امام حق ناطق جعفر صادق علیه الصلو و السلام التوحید  
 و الاکرام روایت کنید که اذ کان یوم القیامه  
 نادى مناد الا لیقوم من اسم محمد فلیدخل الجنة  
 لکرامته اسم صلی الله علیه و آله و سلم یعنی چون روز  
 قیامت شود منادی ندا کند که باید که بر خیزد  
 هر کس که اسم او محمد است و در روز و در بهشت  
 و مر ویست از حضرت رسالت پناه محمدی



صلوات الله عليه وآله وسلم که ناخسته اخذ کنم ان بكون  
 فی بینه محمد و محمدان و ثلثه یعنی حضرت زین  
 یکی از شمار که اگر باشد در خانه او یک محمد نام  
 و دو محمد نام و سه محمد نام عطار هر دو عالم از پیوسته  
 بهشت جنة جبرئیل از جام او  
 نیست عالم را بجز یک میم  
 پس محمد را دو میم آمد از اسم میم اول این جهان  
 میم اول این جهان تعظیم است  
 و آن در عالم زدیک میم است  
 منن و محمد و المروءة و الحسن  
 و مکارم الاخلاق میم محمد  
 محمد و صلوات و حکمت و الحسن و الحسنات و محمد  
 دین و دنیا و الدنوا الی العل و الدفع و الدرجات الی

اللهم

اللهم صل علی محمد و آل محمد فصل فی فضله  
 فضایله علی الانبیاء قال صل علی الله و الله و سلم  
 فصلت علی الانبیاء رب جئت لی الارض  
 مسجد او شراها طهورا و اجئت لی الغنایم  
 و نصرت بالرغب و اعطیت الشفاعة  
 و بعثت الی کلین کافه و جئت لی البیتون  
 یعنی مرا بر انبیا فضیلت دادند بشن چیز اول آنکه  
 هر پیغمبری را مسجدی معین بودی که نماز در آن مسجد  
 کردند و جای دیگر نشانی چون نوبت من شد  
 مسجد با طریقی را از هر من مسجد کردند تا هر کجا  
 و امت فراهیم نماز کنیم و خاک آنرا ظهور خست  
 تا به آن تیم کنیم عند الحاجة عطار  
 خاک در عهدش قوی تر چنان یافت مسجد کثرت ظهوری نزیار

۷



علامه رازی گوید انبیاء را آن قدر طول و عرض  
ولایت بود که مقدار یک مسجد را از کیمیاگری  
نوزنبوت مقدس کردند و زمین دنیوی  
را روضه اخروی ساختند و کیمیاگری نیست  
آن حضرت بکمال قوتی بود که تصرف او اینجا  
نفوذ یافت که جمله زمین دنیا را که اقطاع  
شیطانات و مغبوض رحمان که تا نظر الله  
إلى الدنيا منذ خلقها نقضا لها خانه خلافت  
عباد الرحمن گردانید و خاک تیره را بر تیره  
طهور رسانید و قوم حلال گردند بر من غنائم  
چه دیگر انبیا را قوه تاثیر نبود که مال بخش کفار را  
چون غنیمت شدی حلال و پاک کردی سوگم  
نصرت دادند مرا بر اعدا بر عجب و خوف

در اول ایشان چه قوت و شوکت هر یک از انبیا چندان  
بود که چون در مقابل خصم افتادند می دفع خصم نمی  
ولیکن چون خصم دور تر افتادی او را میرفت  
نشان میداد که در و خصما سلطان رسالت  
علیه وآله الصلوة والسلام والتهی یک ماه راه  
از سطوات خوف و صدمات رعب او  
بهریت کردند که نصرت باز غلب میرفت شهر  
چهارم دادند مقام شفاعت چه در روز قیامت  
رایت شفاعت بدست کفایت اوست که  
الناس یجاءون الی شفاعتی یوم القیامة حتی  
ابوهم عطار یا رسول الله بسی در مانده ام  
با درکت خاک بر من اندام روز و شب نیست با جندکم  
تا شفاعت خواه باشم که از دست کرک شفاعت رسد



معصیت را هر طاعت در رسد  
 ای شفاعت خواه شتی تیره روز  
 لطف کن شمع شفاعت فروز  
 کردند مرا بکافه خلق چه مهربانی  
 ز پر و بال نبوت خویش پرورش دادند تا مهر  
 پیغمبری بقومی مبعوث بودی و مهر که تا  
 منقوض عالم خواهد آمد جمله را امت او گردانید  
 ز انبیا این رتبت و این جزوت دعوت کل امم گردانید  
 حق چن و علا در هر عصر بر قوم رسولی فرستاد و  
 احکام شریعت در کتاب ایشان فراخوردت آن  
 قوم بیان فرمود و از بعض کلمات دین شرح  
 داد تا هر قوم بنوعی از عبودیت قیام نمودند و از  
 مرتبه از مراتب دین برخوردار گشتند انکه

محمد را صلی الله علیه و آله و سلم از جمله انبیا برگزید  
 و بر همه برگزید و دین او را جامع جمیع مراتب  
 ادیان گردانید و ناسخ آن هو الکذی از رسل رسوله  
 بالهندی و دین الحق لیظهره علی الدین کلّه  
 یعنی دین او جمله دینها منسوخ شود  
 بازار نبوت تو بدست کمال زد  
 منسوخ رنج بر دوکان انبیا  
 از هر انکه آنچه در جمله شرایع بود در شریعت او  
 داخلست و مکن آنچه در شریعت و کتاب اوست  
 از هر کمالات دین در کتب و شرایع ایشانست  
 عطار مجوسد شرع همه در شرع تو اصل حکم نمود  
 تا اید شرع تو و احکام هم نرنام الهی نامست  
 هر که بود از انبیا و ازل جمله با دین تو آیند از پس



قال تعالى اليوم اكملت لكم دينكم واتممت تكميلكم  
 نعمتي ورضيت لكم الاسلام ديناً شيخ غلام الدين  
 رازی گوید دین را صفت بسیارست هر صفتی  
 را یکی از انبیای نایب تا بحال رساند چنانکه آدم  
 صفت صفوت بحال رسانید و نوح صفت  
 نجوت و ابراهیم صفت خلت و موسی صفت  
 مکالم و ایوب صفت صبر و یعقوب صفت  
 حزن و یوسف صفت صدق و داود صفت  
 تلاوة و سلیمان صفت شکر و یحیی صفت  
 خوف و عیسی صفت رجا اما در تفسیر التاج  
 و واسطه العقد این آمده صفت محبت بود  
 و این صفت دین را محمد بحال رسانید از  
 برای آنکه او دل شخص انسانی بود و محبت پرور

خداوند

سندی که

جز کار دل نیست آمد اندر جهان جان کس  
 جان جانها محمد آمد و بس اندر آمد بسیار کا خدا  
 دامن خواجه گلستان بر پای انبیا رنج هم از رزاد  
 هر چه نشان بود بر سر او همه شاکر او و در نشان  
 همه مذکور و او در نشان او سری بود و غل کردن او  
 او دل بود و انبیان او هر یک از اعضا در عبادت  
 و دین پروری بر کاری دیگر اند کار دل محبت  
 پروردن است لا جرم خواجہ حبیب الله آمد  
 ششم ختم فی النبیون یعنی پنجانی در  
 اول خطبه نبوت در آسمانها بنام او بود که  
 کنت نبیا و آدم بین الماء و اللبن تا آخر که  
 ختم نبوت بنام او زدند که و لکن رسول الله  
 و خاتم النبیین کنت نبیا که علم پیش برد ختم نبوت بمحمد سپرد



مطلع صبح صفات روی محمد منبع احسان لطف خودی محمد  
 سلسله کانیات را بسببی جز شکن زلف مشکبوی محمد  
 باد صبا ای رسول شرب روی خیز و قدم نه بخت خودی محمد  
 چشم زده دیده بر رحمت کرم کحل جلای زفاک کوی محمد  
 مرهم راحت در اخت و کرنا جان من و دایع آرزوی محمد  
 صغیرت بجهت و صلح علی محمد و آل محمد

یا شفیع المذنبین بارگاه آورده ام  
 بردت این بار بابت دوتا آورده ام  
 چشم ز رحمت بر کشاموی سفید من کن  
 کرچه از شر مندی روی سیاه آورده ام  
 دیوره زن در کین نفس هوا اعدای من  
 زین همه با سایه لطف پناه آورده ام



حسن بن الوهب است بقیه یک فرط اخزن علیک الرقاد و برز الوهن  
 و حق لعینک الانعام و قلبک تخشس مرتین و بنی الخوانج اودنی لک ستر قد کن  
 فی العموم و قرب الکلام و نبی کلوم و بعد الوهن کثیر النفا و شید الغبار خلیع العذار  
 ان فی کل یوم یصل التوفیق نساجی الدنیا و یکی الدنیا و تستجر الدار عن الیما  
 و تدری الدنیا علی من طعن فاکم تر فی مفی مزاد و اذا صوته نفقش خدرک ایام شمس  
 و فرحک فرح تغیر الغض فاما قد زال ظل الشباب ففاح باض کلون القطن  
 و صیرت قد نای یخون الحسان تلجک عید و ان لم تجن و یعدون عک و اوتین  
 و کنت زمانا من کن فاکم خدر دانت اربا فیل رشک طب فطن  
 رفت آنکه بدیشی بر بار ز فمر نزدیک آن شکر عیار ز فمر  
 چون آفتاب از ره روزن خرید می چون آفتاب بر سر دیوار ز فمر  
 زینسان که فرو بردم دندان بلبت خواهم دادن ملک سلیمان بلبت  
 جانم آید از لب بوی ده ورنه بدهم در بهوست جان بلبت  
 یکموسه ز لعل خوشش کم گیر و بخش ز نهاد رو انداز بقصر بخش  
 جان پیش کشیده ام نه از بهر بها این چه به و ان عطاست بیدر و بخش

او امر و نواهی چنین پادشاهی بسع امثال و اذعان تلقی باید نمود و قدیم  
 انقاد و متابعت و محبت بجای آورد که تحصیل مقاصد صورتیه و معنویه  
 و امن و امان دنیویه و اخروییه در آن است جای امن و امان  
 سلطان اقلیم و فاشاه سیر اصفیا سر دفتر صدق و صداست باید  
 کافی الوری دی الشبل ختم اولو العزم مشکل کنای جزو کل فرمان روائی  
 صلی الله علیه و آله و سلم ولا حرمنا من نوال انعامه و افضاله دست اعصاب  
 متین سرورین باید زد و پای متابعت در راه اطاعت و بندگی سیدی باید  
 که خلعت کرامت اتحاد و یکا می مخصوص من یطیع الرسول فقد اطاع الله  
 بر قامت رفیقش جایگاه افتاده است در عرایس است که ظاهر آیه دلائل  
 میکند بر وسیله یعنی هر کس که فرمان برداری رسول کرده است پس فرمان برداری  
 خدا را تعالی کرده بر وسیله رسول و این مقام امر و عبودیت است در نبی تا  
 صلی الله علیه و آله و سلم و باطن آیه دلالت اشارت به عین جمیع آنجا که  
 ملحق است صفات او صلی الله علیه و آله و سلم در تحت صفات قدم  
 و غایت خلق او در خلق ازل و به صفت بقا از تحت فنا بهرون  
 رفقه پس هرگاه که چنین باشد امر و اطاعت او صلی الله علیه و آله و سلم  
 یا امر و اطاعت حق تعالی یکی باشد علامه را زلی گوید با شکستگان  
 و ضعفاء طه را اشاره رسانیدند که اگر باقی همه هر کس از سده آستانه بشریه



به سدره المنتهی روحانیت نتواند برآید تا از وصول حضرت خداوندی  
ببرخیزد و از خود جدا نماید که سر رشته خواهد نمود و کم مطاوعه او بر میان  
جان بند که آنجا دو کائیک بر خاسته است و یک کائیک نشسته هر که او را  
یافت مرا یافت عطار دلا اقبال جان پیوسته کردن  
بدین فکر که خود را بسته کردن میان در بند پیشش در غلامی  
که تا تو خواهد کردی نامی زهی حیرت یک در که تو همه کارش شد اندر  
چو میکائیل دیده پادشاهت شده اجری کش خیل سپاهت  
بجلا دی تو با تیغ در دست که برست عزرائیل پیوست  
سرافیل امین پیش در تو شده کینویی لشکر تو ملک حاکم و نشان  
گرام الکاتبین دو پاس بان سپرد که تو آدم هر  
بسی اسرار ذات کرده تحریر ترا ادریس چون اختر شناسی  
نموده در هفت از تو اسای چو گرفت دو جهان سلطان تو  
کرده نوح کشتی بانی تو بجان صاحب شتر و انیت کرده بشیر و نهایت کرده  
جابر هم بنای تو گشته که کعبه حرم جای تو گشته جابریل کیش تو  
به سر قربان شده سزای بریده ترا یعقوب مشتاقی جزینی  
میوی تو شده خلوة نشینی بحسب یوسف از زندان و از چاه

ز ملح تو به صد حزنی نمک خواہ سلیمانست چو دیده شاه عالم  
به پیش تو گم کرده زخاتم جویا یوبت طیب عشق دیده تن از کرمان میگشاید  
عصا کش گشته در راه تو موسی مبشر نام هندوی تو عیسی



خون شد دل من ز دست پدر و اوی  
بیان شکنی هست دلی رغبتی

بر خیزد جبینم وفادار عالم  
جز نام لکارتو ندیدم جایی

و در نظر نیست برادر مرا  
نفس مندیوخ بدخوار مرا

چکشی نندام زبانی کاو  
زینم

اللهم صل علی محمد و آل محمد حتی لا یبقی صلوات اللهم و بارک علی محمد و آل محمد حتی لا یبقی برکت  
و سلم علی محمد و آل محمد حتی لا یبقی سلام اللهم و ارحم محمد و آل محمد حتی لا یبقی الرقة اللهم صل  
علی محمد و آل محمد حتی لا یبقی من صلاک شیء و بارک علی محمد و آل محمد حتی لا یبقی من برکاتک  
شیء و سلم علی محمد و آل محمد حتی لا یبقی من السلام شیء

فدا  
محمد

اللهم صل علی محمد و آل محمد  
و سلم علی محمد و آل محمد







لما قدم المأمون إلى بغداد بعد  
 وفاته على بن موسى الرضا عليه السلام سنة  
 اتفقوا أن يخرج إلى الصمد فاجتاز بطرف البلد في طريقه  
 والصبيان يلعبون ويحذروا فوقف معهم وكان عجمه يومئذ كثر عشرين  
 فاحولها فلما أقبل المأمون انصرف الصبيان بها من ووقفوا على  
 محمد عليه السلام فلم يرج مكانه ففرب منه الخليفة فطرب اليه وكان الله عز وجل  
 قد التفت عليه مسحة من قبول فوقف الخليفة وقال له يا غلام من الانصراف  
 مع الصبيان فقال له محمد سر عا يا امير المؤمنين له يكن الطريق ضيق لا  
 عليك نذها بي ولم يكن له حربة فاحشاها وظني انك لا تضر من



وتحسني حيا واني ليت وكي من الجوان بعضي على بعضي

لا ين الفاض تبلي كيدي بأك مسلف ردي فداك عزفت ام لم تعرف

بسم الله الرحمن الرحيم وفيه تسعين  
الحظ المشهور تصوير اللفظ المقصود تصويره بحروف هجاء وحروف  
الهاء والهمزة هي الحروف التي عُدَّتْ مخارجها من قبل ومنها يركب الكلام  
فاذا نسبت اللفظة الى لفظا على جهة المفعولية نحو زيد ورجل فالمراد ان  
هذا اللفظ بحروف وهي المسميات الزاء والياء والدال اعني زيدا و  
مسميات الزاء والهمزة واللام اعني رجلا والالف والصاد  
فما يمكن تبادله سماه واريد ذلك في الاسماء الحروف اذ قصد بها المسمى نحو  
قوله انب القرآن وتريد سماه من قول عز من قائل الحمد لله رب العالمين  
سئل الى آخر السورة او انب الشعر وتريد مثلا الى كل شيء ما خلا الله باطلا  
او انب جيم عين فارا وتريد مسمى هذه الحروف فانك تكتب هذه  
الصورة جعفر لانها اعني هذه الصورة مسماة اي مسمى هذه الحروف  
حكا ولفظا اذ المعلوم من الجيم لكتوب اول حروف من جعفر وهو  
لا الجيم وكذا المعلوم من الجيم الملفوظ هو ج وكذا قال الخليل لا يصح  
ما سألهم كيف تنطقون بالجيم من جعفر فقالوا الجيم فقال انما نطقتم  
بالاسم ولم تنطقوا بالاسم ولجواب جده لانه اسم فان سمي بها  
اي باسماء حروف الهجاء مسمى اخر كما لو سميبت رجلا بجيم وتكتب  
تغيرها بحروف هجاءها فاذا قيل ج انب جيم يكتب هكذا جيم  
كما يكتب زيد لو قيل انب زيدا وفي المصنف تكتب الحروف المقطعة  
الواردة في بعض مواضع السور على اصنافها على الوجهين المذكورين فيها  
احدها انها اسماء الحروف الهجاء والمراد بها التبيين على ان القرآن مركب  
من هذه الحروف كالفاظهم التي يشككون بها فعارضوه ان قدر على ذلك







بيا و نون انك اذا وقفت على النون الخفيفة المضموم ما قبلها او المكسور  
 ردت ما حذف لاجل النون من الواو والياء في نحو اضربوا واضربي  
 ومن الواو والنون في هاء الضربون والياء والنون في هاء الضربين وكان  
 من حق كل منهما ان يكتب كما قلنا بناء للكتابة على الوقف ولكنهم لم يهتدوا  
 على لفظ الغيرة تبيينه اي تبيين هذا الاصل وهو ان نون التاكيد  
 يحذف عند الوقف وتزد ما حذف لاجلها فانه لا يعرف الا اذا ذكر  
 بعلم الاعراب بخلاف معرفة ان الوقف على طرفين يفتح الباء  
 بالالف اذ هو في اللفظ كالنوين في زيدا اذ قد اشتهر ذلك بان  
 يكتب بالالف او لعدم تبيين قصدتها بالنسبة الى الحاذق ايضا لو كتبت  
 هذه الالفاظ بالواو والياء والواو والنون والياء والنون اذ لا يعرف  
 المقصود من انه موكد بالنون الخفيفة ام لا تمدد بخلاف المفرد  
 المذكور فانه لو كتبت بالياء لم يلبس الموكد بغير الموكد لعدم الف  
 في حال عدم التاكيد وقد تجزى اصرين مجاز فيكتب بالنون  
 حملا على ساير ما حقه النون الخفيفة او نحو التباسه بالمتنى  
 ومن ثم ايضا اعني من اجل ان معنى الكتابة على الوقف كتبت  
 باب قاض بغير ياء رفعها وجر الوقف عليه كذلك باب  
 القاضي بالياء الوقف عليه كذلك على الالف فيهما ومن ثم كتب  
 حرف الجر نحو بريد ولزيد وكزيد متصلا لانه لا يوقف عليه مع  
 كونه على حرف واحد بخلاف من زيد كونه على حرفين وان يوقف  
 عليه ايضا وكتب الضمير نحو منك ومنكم وضمير متصلا ما قبله  
 لا يستداه كونه ضميرا متصلا فاعلم بحسب رعايتها في  
 الخط

الخط والنظر بعد تقدير ذلك فيما لا صورة له خصه بل له صورة مشتركة  
 وتعارفه صورة غيره وفيما خولف به الاصل المذكور وذلك  
 اما بوسيل او زيادة او نقص او بدل مع ان الاصل المذكور يقتضي جلا ذلك  
 او لا يقتضيها فالاول لا يجوز وهو اول ووسط وآخر الاول بمنزلة الف  
 في الكتابة مطلقا اي مفتوحة كانت او مضمومة او مكسورة نحو اخذ  
 واويل واخذ وايل وهكذا ان كانت همزة وصل نحو اضرا علم ذلك  
 ان الهمزة تقارب الالف مخرجا وهي اخف حروف اليقين فابداؤها  
 اياها خطأ للتخفيف ولا يشترك صورة الالف في الالف بغيرها وبين  
 الهمزة الا تزي ان اول لفظ الالف همزة وقياس حروف التهجئة ان يكون  
 اول حرف من اسمائها كالباء والتاء وغيرهما فالوسط اما ساكن  
 فحرف حركته ما قبله تكتب مثل تاكل وتامز وتوتم ويكن  
 لانها تخفف هكذا اذا خففت واما متحرك قبله ساكن فيكتب  
 بحرف حركته مثل ياكل ويلوتم ويسيم ومنهم من يحذفها  
 ان كان تخفيفها بالنقل والحذف او الادغام نحو مسلة وخطية  
 لانها حيث تخففت لفظا بالحذف او بالادغام حذفت خطأ ايضا  
 ومنهم من يحذف الهمزة المفتوحة فقط لكثرة مجيها نحو يسمل دون  
 المضمومة والمكسورة نحو يلوتم ويسيم والاشتر على حذف المفتوحة  
 بعد الالف نحو سال على وزن صارت من المفاعلة ولا يجوز  
 الهمزة بعد ساكن آخر ومن يحذفها في الجميع سواء خففت  
 بالغلب او بالحذف او بالادغام واما متحرك قبله ساكن فيكتب  
 على نحو ما يشمل فلذلك كتب نحو موجل بالواو ونحو فته بالياء

يسان



لان تخفيفها كذلك وكتب نحو سأل وكوتم ويئس ومن مقربك  
ورؤف بحرف حركته كما هو متفق بين بين المشهور وجاء في سبيل  
ويغير تلك القولان وها ان يكتب بحرف حركتها او بحرف حركته  
ما قبلها لان تخفيفها اما على مقتضى بين بين المشهور او على مقتضى  
بين بين البعيد على القولين فيهما والا حرا ان كان ما قبلها ساكنا نحو  
حَبَّ وخباء وخبث وليست الالف في رايك خبثا بصورة  
الهزة وانما هي الالف التي توقفت عليها مثلها في رايك زيدا وان كان  
ما قبله متحركا لكتب بحرف حركته ما قبله كيف كان الهزة متحركا  
او ساكنا مثل قرأ وبقري وردد واذا قد ولم يقرأ ولم يقرأ ولم يقرأ  
والطرف الذي لا يوقف عليه لان اتصال غيره به من ضمير متصل ههنا  
او ثانيا في كالموسم من كتبها هناك بصورة كتبها كذلك فسمنا  
كذلك من حذف اتصال حذف صبهنا لا فرق في ذلك بين الاصل  
والزائد نحو جزوك وجزاك وجزيك وجزوك ورددك ورددك  
ونحو يقرؤه ويقرئك الا في نحو مقروء وبيرية فانهم كتبوه بخونها  
اتفاقا كما أنهم راعوا تشبيها بالادغام فان من حق المدغم والمدغم فيه  
ان يكتب على حرف واحد اذا كانا كلمة وليعلم ان حكم الطرف الذي  
يتصل به فبئره بخلاف الاول المتصل به غير نحو باحد ولا احد  
كاحد فانه يكتب بصورته التي كان يكتب بها قبل الاتصال وانما  
كان حكم الطرف خلاف حكم الاول في ذلك لما اذا جعلت الهزة الذي  
حذف الحذف تخفيفا للكون طرقا في صورة فقد رددت من الحذف  
الذي هو بعيد الاشياء من اصله اعني كونه على صورة او الى ما هو قريب  
من اصله وهو جعله في صورة مما في الجملة وان لم تكن صورته الاصلية

وان جعلت

ردوك

وان جعلت ما قبله ان يكتب بصورته الاصلية وهي صورة مخدونا او غيرا  
الى صورة الواو والياء فقد اخرجت الشيء عن اصله الى غيره فلذلك لم يجعل  
حكم الاول حكم الوسط بخلاف ذلك واصلة لان لا فان حركته بعد ادغام  
النون في اللام التي بعده كتبت ياء على منوال الهزة فتحة وان كان من حركتها  
ان يكتب بصورة الالف كما كانت قبل اتصال اللام للحرف بها لكثرة في كلهم  
او لكراهة صورة لو كتبت بالالف بعد ادغام النون في اللام اذ يصير صورته  
لا لا بخلاف لئلا فانه يكتب ايضا بالياء لكثرة وكل هزة بعدها حرف مد  
كصورتها يحد في استغناء لاجتماع المتكلمين خطأ كما يستغنى عنها الغطاء في حذف  
الاول وهي الهزة نحو خطا في المصنف فانه يكتب بالالف واحدة هي الف النون  
ومستقرئون فانه يكتب بواو واحدة هي الواو والجمع وتحذف الواو التي هي صورة  
الهزة الملقطة ومشتبهين فانه يكتب بياء واحدة هي ياء الجمع ويحذف الياء  
التي هي صورة الهزة الملقطة وقد يكتب الياء لان اجتماع الياءين خطا اهل  
من اجتماع الواوين والالفين ايضا بخلاف نحو قرأ وقرأين فانه يكتبان  
بالعين للبعس بالواحد المذكور في المعنوت لو حذف احد الفين  
من الخط بخلاف مستهزئين في المكتنى فانه لا يحدف الياء الاولى التي هي صورة  
الهزة لعدم المد بعدد لوقلنا انه يجب ان يكون حرف اللين الذي بعد  
الهزة مد وللغرض بينه وبين الجمع بالتخفيف او في كونه انقل وبخلاف  
نحو ردائي ونحو مما اضعف الى ياء المتكلم فانه لا يحدف الياء الاولى  
التي هي صورة الهزة في الاكثر لخبايرة الصورة او للفتح الاصل لو اشتترط  
كون الثانية مد لا مدته ههنا بالنظر الى الاصل فانه اصل ياء المتكلم ان يكون  
مفتوحا لغيره الاستهزاء واللام لا يندرج غيرهما هي موضوعه على حرف واحد  
وبخلاف نحو جيتي مما زيد في اللفظ المهموز الاخر ياء النسب فانه لا يحدف  
ايضا الياء الاولى في الاكثر لخبايرة في الصورة والتشديد الذي يذهب بالمد  
لو اشتترط ذلك ولا نهم قد حذفوا احد الياءين بالتشديد فكان حذف الآخر



التي هي صورة الهمزة مستقلة وحدها بحولم تغرب في الواحدة الحظية  
 فانه لا تحذف الياء الاولى ايضا للمغايرة بينهما في الصورة واللبس بالواحدة  
 الحظية من قري يغري واما الوصل فقد وصلوا الحرف وظهر بها من  
 الاسماء التي فيها معنى الشرط والاستغناء بما الحرفية نحو انا العلم الله  
 وايضا تكن اكن وكما اتقني كرمك لعدم استقلال الحرف بنفسه  
 فجعله كاللقمة لما قبله بخلاف ما الاسمية لاستقلالها بنفسها  
 نحو انا ما عندي حسن واين ما وعدتي وكل ما عندي حسن  
 وبخلاف ما المصدرية وان كانت حرفا عند كثير نحو ان ما صنعت  
 عجب اي صنعتك تنبيهها على كونها مع ما بعد كاسم واحد فهي من تمام  
 ما بعدها لا ما قبلها وكذلك من وما وعن ما في الوصلين اوصلان كان  
 ما حرفا نحو ما خطبناهم وعما قليل والفصل ان كان ما اسما نحو بعدت  
 عما رايته واجذت من ما اخذته وقد يكتبان متصلتين مطلقا  
 حرفية كانت ما واسمية كوصوب الادغام الذي هو غاية الاتصال  
 اللغوي فناسبت ان يكتب في الخط ايضا متصلا ولم يصلوا متى مما  
 الحرفية في قولهم متى ما تركت اركب وان كان مثل اين وحيث  
 لقلة استعمالها معها او لما يلزم من تغيير الياء بان يقلب الف  
 فيكتب هكذا متما كما في علام والام ووصلوا ان العاصبة للفعل  
 مع لا نحو لا بخلاف ان الحفظة نحو علمت ان لا يقوم فرق بينهما ولم  
 يعسا اما لقلة هذه وكون الكثير بالتخفيف اولى واما لان اصل هذه  
 التثنية فكر هو الكثرة يزيدها خلا لا بالحذف اولان الناصبة  
 متصلة ثما بعدها معني من حيث كونها مصدرية ولغظا من حيث  
 الادغام والمخففة وان كانت كذلك الا انها منفصلة تغدبرا لدخولها  
 في ضمير شان مندر ووصلوا ان الشرطية بلا وما نحو الا تغدلوها واما  
 الخاص دون المخففة نحو ان لا اظنك من الكاذبين لكثرة استعمال  
 الشرطية

الشرطية وتأثيرها في الشرط بخلاف المحففة وحذفت النون في الجميع حيث  
 لم يمتد وعما وليستك وانلا وانما يهون ظاهرة بل اذم مع الاتصال المذكور  
 وانحصر على صورة المدغم فيه لتأكيد الاتصال ووصلوا نحو نوسيد وجيشيد في مدح  
 الباء لان البناء دليل خفة الاتصال الظرف باذ من ثم كتبت الهمزة بالانهم  
 جوازا كالمقوسطة كما في سيم والافا لهمزة في الاول فكان القياس ان يكتب  
 الغامثل ياخذ والاشركا بينهما متصليين على مذهب الاعراب ايضا حذرا على  
 البناء لانه الشركا نحو الرجل على المذهبين متصلا فيه لام التعريف  
 بالداخل عليه وذلك على مذهبهم اظلا لان اللام وحدها هي المعرفة فهي  
 لا تستقل حتى يكتب منفصلا واما على مذهب الخليل وهو كونها كمثل  
 وهل فاما لان الهمزة كالعدم من قيل سقوطها في الذرح وان لم يكن  
 للوصل او اختصار الكثرة بخلاف بل وهل ونحوها كونها اقلا متما لا  
 من الالف واللام واما الزيادة فقد زادوا بعد اواخر الجمع المتطرفة في الفعل  
 الفا نحو اكلوا وشربوا ونصروا فرقا بينها وبين واو العطف في نحو  
 نصروا والاتصال واو الجمع عن لام الفعل خطأ وحلا غيره عليه لمراد للفا  
 بخلاف نحو يدعو ويخرو مما لم يكن الواو المتطرفة فيه للجمع متصلا بما قبله  
 او منفصلا اذ لا يلتبس بالمعز الذي بعده واو العطف وبخلاف نحو فوم  
 ونصروك فان واو الجمع فيه ليس كالمطرفة للاتصال الضمير به فلا يلتبس  
 بواو العطف التي بعد تمام الكلمة ومن ثم كتبتك ضد بواو في التأكيد  
 بالالف لان الواو في متطرفة وفي المفعول بعين الف لما كان الاتصال ومنهم  
 من يكتبها في نحو شاربوا الماء والاكثرون لا يكتبونها لقلة اتصال واو الجمع  
 بالاسم فلم يبال فيها باللبس ان وقع ومنهم من يحدفها في الجمع لندور القياس  
 وزواله بالقران وزادوا في ما يه الغا فرقا بينها وبين منه والمحمو المشي

كتب



نحو مائتين به لان صورة المفرد باقية فيه بخلاف الجمع نحو ميات  
 لان المفرد فيه غير باق لزوال تائه وزاد وا في عمرو واو افرقا بينه وبين  
 عمر مع الكثرة فيهما وانما اختص الاول بالزيادة لحقته من حيث الانفرد  
 ومن ثم لم يزدوه في المصوب اذ لا يلبس حينئذ لوجود الالف في الاول  
 لاجل التعوين دون الثاني لعدم انصافه ولا في غير مصدر او غيره لعدم كثرة  
 الاستعمال ولا في غير العلم اذ كان قافية للتباين موقعهما في القافية  
 فلا ينضج الى اللبس ولا اذا كان محلى باللام كقوله شاعر  
 يا عداء العزم من اسيرها حراس ابواب علي تصورها لعدم ورود غير  
 كذلك ولا اذا كان مصغرا لان لفظيهما واحد فلا تحصل تفرقة واعلم ان  
 كلاهما اذا اضيف الي الضمير المحرور خرج من صلوح زيادة الواو فيه  
 لان المضمرة المتصلة كالجزء مما قبله فلا يفسد بينهما بالواو وانما يزداد الواو  
 حيث يزداد دون الالف لئلا يلبس غير المنصوب بالمنصوب ودون  
 الياء لئلا يلبس بالمضاف الي ياء المتكلم وزاد وا في اولئك واو افرقا  
 بينه وبين الياء فاختص الاسم بالزيادة لانه اولى بالتصرف فيه من الحرف  
 واجرى الي واو افرقا مع انه يلبس بالآ وزاد وا في اولى واو افرقا بينه  
 وبين الي واجرى او او اعليه واما النقص فانهم تبنوا كل مشددة  
 من كلمة حرفا واحدا نحو عد و مد و اد لولا تخفيفا في الخط كما خفف  
 في اللفظ فافحروا فثبت مجراه لشدة الاتصال الفاعل مع كونهما متساويين  
 وبخلاف اجتهده لان اتصال ليس كالنقل الفاعل وبخلاف لام التعريف  
 اي سوا كان المدغم فيه لا تماثله او غير ذلك نحو اللحم والرجل لكونهما كلمتين  
 وكثرة اللبس بما دخل عليه فخرج الاستفهام لوان ثبت المدغم فيه فتخط  
 نحو اللحم ورجل بخلاف الذي والقي والذين جمع لان اللام فيها  
 كالجزء لكونها لا ينفصل بحال فاقترن في الكتابة على لام واحدة تخفيفا  
 ونحو الذين

ونحو الذين في التثنية نصبا وجر الكتب بلامين لفرق بينه وبين الجمع  
 وكان الجمع لثقله اولى بالتخفيف والمحدوفة من الذين ونحوه في اول الاسم  
 لان حرف التعريف جبي به ملحق فيجوز حذفه بالمقصود وحيل الذين عليه  
 وان لم يلبس بشي لو حذف لان تثنية المؤنث خرج تثنية المذكور كذا  
 اللذان رخصا همول عليه وكذلك اللاؤولان واحوانه وصح اللذان والولان  
 واللائمي وغير ذلك محمولات على اللاتي بالفتحة لئلا يلبس بلام واحدة اللبس  
 بالآ ونحو حمر وعمر واما ولا كما ادغم آخر كلمة في اول اخرى فحذف  
 حرف المدغم ليس بقياس وانما القياس ان يكتب الحرف المشدد  
 فيها حرفين ووجه كتابتها كذلك قد تقدم ونقصوا من اسم الله  
 الرحمن الرحيم الالف لكثرة بخلاف يا اسم الله وباسم ربك  
 ونحو فانها كثيرة ليست كثيرة الاستعارة وكذلك الالف من الله  
 والرحمن نقصوها مطلقا سواء كان في البسملة او لا لكثرة في الكلام  
 ونقصوا من للرجل والدار جزءا وابتداء الالف لئلا يلبس بالفتح  
 لئلا يلبس بالالف هكذا للرجل ولا لدار بخلاف بالرجل ونحوه  
 مثل كالرجل اذ لا يلبس بشي مع وجود الالف ونقصوا مع الالف  
 اللام ايضا مما اوله لام نحو اللحم واللبن فنقصوا الالف لما قلنا ونقصوا  
 اللام كواحدة اجتماع ثلث لامات الاول الحراء والابتداء والثانية  
 للتعريف والثالثة ناء الكلمة ونقصوا من ابنك يا بني الاستفهام  
 واصطفى النهايات الف الوصل كراصة اجتماع الفين ودلالة  
 على وجوب حذفها لفظا وجاء في نحو الرجل الامران المحذوف كما مر  
 والاشياء دلالة على ثباتها لفظا اذ لا يجوز حذف احد منهما ههنا لفظا



لئلا يلتبس الخبر بالاستحيا كما مر في التفاد الكثرين ونقصوا من  
 ابن اذ وقع صفة بين علمين الفقه نحو هذا زيد بن عمر ونحو  
 زيد بن عمر وكذا ابن جبر الا صفة ونحو خلاف ما لا يقع بين  
 علمين ولو كان صفة نحو حاشي زبوا بن اخيذا والعالم ابن زيد و  
 العالم ابن العالم خلاف المثنى وذلك لان الاين الجامع للاوصاف  
 المذكورة كثيرة الاستعمال فحذف الفقه خطا كما حذف نفوس موصوف  
 لفظا كما مر في الذمار ونقصوا الفهم مع الاشارة نحو هذا وهذا  
 وهذا وهذا وهؤلاء لكثرة الاستعمال بخلاف هاتما وهاتما في لفظه  
 فان جاءت التاء ردت الفها نحو هذا ذلك وهذا ذلك لان اتصال  
 الكاف بهذا وصيرورته كالجزء منه فكلها استعمال في تلك الكلمات  
 ونقصوا الالف من ذلك واولئك ومن الثالث والثلاثين  
 ومن لكن ولكن للاختصار مع كثرة الاستعمال في نقص كثير الواو  
 فلو ومن داود كرا منه اجتماع الواو بين والالف من ابراهيم  
 واسماعيل واسحق لكثرة الاستعمال مع كونها اعلالا وبعضهم ينقص  
 الالف من عثمان وسليمان ومعوية لكونها اعلالا وحيث ان القدماء  
 القدماء من وراقي الكوفة كما ينقصون على الاطراف الالف المتوسطة  
 اذا كانت متصلة بما قبلها نحو الكفريين والنصيرين وساطن وغير  
 ذلك اما البدل فانهم كتبوا كل الف رابعة فضاء عدا في اسم او فعل  
 ياء كالمعري واغري والمصطفى والمستصفي واستصفي تشبيها  
 على اقتلها ياء في نحو معريان واغريان او دلالة على ان الالف  
 الا فيما قبلها ياء فانها تكتب الفا وان كانت بالصفات المذكورة  
 نحو المحيا واخيرا كراهة لاحتمال الياءين لاني يحيي علما ورثما علما

وشبهما

وشبهما فانها يكتب بالياء فترقا بين العلم وغيره والعلم بالياء اولى  
 لكونه اقل يمحتمل فيه الثقل واما الالف الثالثة فان كانت متعلقة  
 عن ياء نحو قتي كتبت ياء والاف الالف نحو عصي او منهم من يكتب  
 الياءات كله فالثالثة كانت او فوقها عن الياء او غيرها بالالف  
 لانه القياس وقد كتبت الصدقة والزكوة بالواو دلالة على التخييم  
 كما مر وعلى تقدير كتبت بالياء لكونها اصلها ياء فان كان اللبس  
 المقصور متوقفا واختار انه لا كذلك بالياء وهو قياس المبرد  
 وقياس المازني بالالف وقياس يبنوية ان يكتب المقصوب  
 بالالف وما سواه بالياء ويتعرف الواو من الياء بالتثنية نحو  
 فينان وعصولان وبالجمع نحو الغنيات والقنوات وبالمؤنة نحو  
 زمنية وغزوة والنبي نحو رمية ونزد الفعل الى نفسك نحو رصيت  
 وغزوت والمضارع نحو يرمي ويخزو لما مر في المضارع ان النقص  
 اليائى مكسور العين والواو ي مصفوها ويكون الفاء واوا  
 نحو دعي اذ يعلم حينئذ ان اللام ياء لانه ليس في كلامهم ما فاؤو  
 ولا مة واوالا الواو على وجه ويكون العين واوا نحو شوي فان الهم  
 حينئذ يكون ياء اذ ليس في كلامهم ما عينه ولا مة واوالا ما شد  
 نحو الغوي والصوي فان جهل حاله بان لم يكن مما يوجد له  
 احدي الهيئات والعلامات المحدودة فان اشدك فالياء  
 نحو متي والاف الالف وانما كتبوا لذي بالياء مع انه مجهول الحال  
 وليس يجر لفظهم في الاضافة لذيك وكذا يكتب على الوجهين

بممال

الاسم



بالالف نارة وبالياء اخري لاحتماله لان قلب الف نأجي  
 كلتا مشعر بان لاصد واما في اخن وجوانا ماله مودنا بان  
 اصله ياء لان المصنوعة لا تاكل لها الف ثالثة عن واو واما  
 الحروف فلم يكتب منها بالياء غير يلى وذلك بحج الامالة  
 والى وعلى ليقولهم اليك وعليك وصلى لتكونه بمعنى الى قال  
 المفتقر الى عفو ربه الكريم الحسن بن محمد النشار بوره المعروف  
 بنظام نظم الله احواله في اولاه وخراته هذا آخر ما قصدته  
 من ايراد آمال لي بها في الدارين آمال فخذ ايها الطالب الحاذق و  
 الرابع الصادق تحفة تروى للناظر من آها وجودة تنوع  
 في الاقطار رايها وفرايد قوايد لم تحدا الايام بشرواها  
 وعقاييد مسائل لم يتيسر خطبتها او لو قمتهاها شعر  
 ول الدواوين من تولاها والجا اليه تكن حدياها  
 والمؤمل من حصن العلام ان يديم نعمتها على وجه الايام وتمتع  
 بنعيمها الخاص والعام ولا يحرمنا ثوابه اذا قبض في الحاد  
 المقام ويوحى الله عبدا قال آمينا ثم الكتاب بعون الله وحسن  
 توفيقه على يد العبد الضعيف الخفيف المحتاج الى رحمة الله تعالى  
 وشفاعته نبيه الامي محمد بن محمد بن محمد بن سينا الخليل الغليل  
 في بكرة يوم السبت خامس شهر الصفر ختم بالخبر الطهر في سنة  
 احدى واربعين وثمانماية الهجرية في مدرسة الشريفة قدس سره  
 وحفظ واليهام من آفات الدنيا والاخرة وصلى الله على محمد وآله  
 اجمعين الطاهرين وسلم ليلى منبر شيرا

بسم الله الرحمن الرحيم  
 الحمد لله رب العالمين  
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد  
 وآله الطاهرين  
 وبعد  
 فاعلم اني قد كتبت  
 هذه الرسالة  
 في شهر ربيع  
 الثاني سنة  
 احدى واربعين  
 وثمانماية  
 الهجرية  
 في مدينة  
 قم

تتمت من الرضا يارب بلغة  
 ولا تتركها غافلا  
 سلام الله على من  
 كان قد جاهد



بسم الله الرحمن الرحيم

و الحمد لله رب العالمين

شرح در ایراد مراد نمودن و نقاب

جای خفا از لفظ هر خصوص کردن

سایل در میان دلها بر فیض بخش محمد بن ناصر الحق بعد الحق بن محمد طوسی انکاف الملقب بنور خشی  
او صد الله الی منتهی افاضی المرام و رزق آباء شفا سیده انا هم معروض ضایع حور  
تاثر از بابی و دولت و مرفوع خواطر در مقام اصحاب ملک و ملک که سروران مدینه نبی  
و افسر خروان <sup>مجموع</sup> اکثر بنی اندیکرد اند که نفیر <sup>مجموع</sup> و تبدل احوال از غرات فادانت  
وقایع و زهرات حدایق حوادث و کلمات کلی از کلشن روزگار ندیده که اوراق جمعیتش باد  
حوادث متفرق نگذریده و به نهایی از بن یونهار سر رنگشید که هر صولت حادث  
از جای فوشتن بختبند ان مع العصر لیبر ان مع العصر لیبر در زمان و شورای  
بهار آسانی در دنیال و هر خرابی برین را معوری جمعیت راستی احوال است <sup>لطف</sup>  
تایریش نشود کار با مان نشود <sup>در</sup> رسم درست که تا این نشود آن <sup>لطف</sup> نشود  
و لهذا اکل کلشن کمال و غل جن غز و جلال در درج و ولایت و در تی برج هدایت  
نور صدق بلیش و نور صدق آفرینش روضه نهال علونیت و دوچ شاف <sup>مجموع</sup> حقیقت  
که یک فی کمال الانبیاء مثل نور مشکوه فیها مصیل <sup>مجموع</sup> غلستان نبی  
شبتان ولی <sup>مجموع</sup> آمانت <sup>مجموع</sup> بانی بجایت <sup>مجموع</sup> متقین <sup>مجموع</sup> تقدس دین ابو محمد <sup>مجموع</sup> آنکه است  
از غرغ صبح صدق او نور ملک دین <sup>مجموع</sup> آن درج که است عزت او کرامت

در بیان

ایلم

بسم الله الرحمن الرحیم

از بیان طوایف ان وای مخرم کشتن

روزگار برشت بنگ فرج با صد کشتن

جود جانی از روی مهری با یقین خود بر زمین

فیل کاه ملک اسوان کعبه اصل یقین

هذه صبیات عذین فادخلوها خالدين

محوای ملکوت صاحب انفس النفت القدسیه و ملک ملکات الملکیم و الکالات المکونیه

المحرق الی اعلى عرفات الجحان و التلک احلی روضه من ریاض الدنیه و الرضوان علیهم و علی آباب

صوت الله الملك المنان که نمایی بود از بوستان رسات و بارور علی بود در گلستان جود

جودت هر صحت روزگار و تند باد و قیاح لیل و نهار از جای خویشش بر کند و غل ملیل

و سایه ابدی التظلیش از روضه بغداد به دار العباد میرد افکند ز و بر در به نغمه نیست

از چهار کمانش در بوستان طمان خاطر میگردم برم <sup>مجموع</sup> مکرمت انار نوازش در باستان

امانی و آمال بکام دوستان می رسیده نظم <sup>مجموع</sup> خلق سایه کستر باغ وجود

الکمر بودین مظهر از چهار جود <sup>مجموع</sup> میوه اودم برم در بوستان <sup>مجموع</sup> میوه سید آجا بکام دوستان

تازمانی که شیار <sup>مجموع</sup> بلند پرواز <sup>مجموع</sup> پر فوشتن که همای هیسون بال آستان فضل و کمال بود

بزرده علینین و سدره المنتهی خلد برین <sup>مجموع</sup> سیران و طیران غود و روضه منور و مرقد معطرش

مطاف خلق عالم و کعبه حاجات اولاد آدم گردیده و از دوست صادق و مخلصان موافق

در آستان ملک بستان آن فکر کیشان تاثر قیامت از مائیس بقاع <sup>مجموع</sup> لیلان و در جوی <sup>مجموع</sup> حرم

دیگر خدمات بمنصه ظهور رسیده چایچه جمالی از ان بارقام حایق انجام اصلا فمورقان

السفر

الکمال

المرام



زمان بر الواح سوابق او ان مرقوم رقم املا کردیده و در تاریخ ضعیفی که تا او آخر شهر سنه  
 خمس و اربعین و فی خاتمه مجریه کتب سال قبل از غروب که کبر رخت و وجود با جودت <sup>سلطان</sup> محمد  
 بن تیمور که در کتب است تحریر یافته ششم از ان بدرجه بیان رسیده و دیگر عاریت و بیع اجرات  
 جدیدی که بعد از ان منصف و ملحق به عاریت و بیع اجرات قدیمی شده معلوم شد که بیان می  
 شود باین بیان آن عوده باشد و تا فصل جلالت و در واقع که بعد از ان علی التوالت دست داده  
 که مفهوم نگردیده اما اصل اعلام مسیح دیرری با تالیف تفصیلات ابواب تحقیقات آن بر ضار  
 کابین کرده باشد و ملایم که حکم فکک الایام نذا و لطایف الداس احوال و احوال  
 این کار سبب اعتقاد احوال و اوضاع هر چه در روزگار بایادار و تغیرات و تبدل مالا  
 کلام دیده خاتمه گاهی ریاضی استقامت زمان و بیع با شین استقامت او ان و زیاده  
 نسق و نظام و یکپارگی روتق و انتظام در بوسان این استقامت نشان بر خواه دوست داشته  
 و گاهی که هر پیرانی و تنیدی بادی سامانی از سیداه و ادب روزگار و مجری و واقعی دلیل  
 در رسیده و اوراق برای جمعیت این کار بر نشان اوراق می یف کل بر طرف جوهر بار متفرق گردیده  
 بنا برین حالات و منبج برین مقتضات لازم نموده که نه کرده للاجبا و تبصره للاصدق رساله جامع  
 محتوی بر تفصیلات این جلالت و مقادیر نافعه منطوق بر مفصلات این مقالات بر الواح بیان  
 و اوراق می یف او ان نگار و بیان واقع را بر از معرکت اعراض برسان تحقیق از امور لازم  
 دار نه علی الخصوص که در این ایام حجه انجام که بعد از غایب بر بشتانی این سرکار و نمایه  
 سامانی امور معلیه باین قرار که الانوار بر مبانی الخاف جمله و یا من اعطاف و جمله بنده کان  
 علی مکان نور مستطاب کبوان خیار که دون رکاب قدسی انقبای ملکی آداب العیوض  
 شیرازت جوش حشمت خورشید سمرت سبادت پناه نقابت بارگاه صاحب آیت  
 العدل والاحسان و ماصب را بابت انجود والامتنان و مانی میانی اجرات و جادوی

خدای

و جادوی قلوبی المراتب مطاع اعظم السادات و القبا و من الام و متبوع الاحصام الامرا  
 و الحار فی العرب و العجم اعظم الاعالی و مستخدم کرام الایمانی نظم  
 معدن الصلح نقیب القبا و ممکن فکک خیب الخیال و منغی ملایک الاسلام  
 و مقفی طوائف الانام فی الانام انفا بقی ماضی نعم اسم الولی القبی شاه نور الحق  
 و الحقیقه و السیاده و القاب و الشوکه و الخشمة و الاصلال و بنی اولی الفضل و الافعال  
 نعمه الله الباقی الحسینی لازالت حدقه الوداد بلعبت مکارم مسعرة فی الموقنین و صدق  
 القنفذ سعادت مرآة معطرة الایرم الدین غایت نظام و نسق و نقابت روح و روحا بدو  
 حصول معقن و موصول که بدو به انا مل مجاهد موفوره و ایا دی مسایع بحر محض و مصلح  
 کینه مقتضی طاق نظام و رواف انتظامش که بلوغ حجه اجمالی آراسته و مکتوبه و مکتوبه  
 فریادی بر سر است که در بسیاری الطاف و مدد کار بر محوم اعطاف ان ضلایق پناه با امر  
 رسیده نظم بانی لطفش که اندر در اقبال طاق بر فراز قصر کبوان گرد طاق این اوراق  
 سفره اطعام او یاد از بر طاق حج دم بدم کسبه تاد ابر صا خلق تار و زماقی  
 سر بزود آورده مانند کواکب از بروج عدل و احسان و زروق قدر او از و رواق  
 گلشن احسان او کلهای لطف او از ان خضر ابد بر آب جان فرایس آشیان  
 نعم الله است بانی باد ناز و زحرا تا بیابست هر کس از انعام علمش از تراق  
 تا چون سید مانه ام و زار و لال وصل او روز دم جان محض مردم به ناز افراق  
 با بر طلع طلوع الیها نعمانی و سطوع و سواطع اینها بانی با قلام توفیق و ارجام تحقیق  
 این کتاب صواب و خطاب مستطاب که معدود که ذلك الکتاب لا رب فیسه  
 خلست از شبیه کذب و اریاب بقصصای و لدینا کتاب یطق بلکی  
 حالت خلصه صدق و صواب مسی بر حقیقه جعفری در بیان مناقب آن تازه نمایا

عدم م



بخت ز جبر بر محابف اظهار و صفای ایا داشت و باریت خفیه است سواد نور  
 و تقصیبات حالات مخصوصه مرار موقوفه بر باطل اقلام اعلام بر نصای بوی بایده  
 و اتمام بر مرثت والرام کرد که درین محفمه صحیح و صلیح نصیحه ای از احوال مخصوصه داخل که  
 مقصود بالذات است مقصود بیان در در مطاوی عبارات و معادله استعارات و غیره  
 سخبات بر صفات و حیایات و تشبیهات و تشایع و بدایع و غنایات که از قاف  
 علم است و لطایف این فن فصاحت فراست سلوک و معول دارد نظم  
 بر آن سبب میرشدنی شعاع جمع افروزش زج کل صاف غیر این  
 که خندان که بتوانی فرو ریز و این از احوال عالم فارم که مقصود بالعوض است و غیرت  
 لایق و ضایعات را هم مذکور است از اعلام اعلام مفاد حیر الکلام باطل دل که رافع  
 تفصیلات و مانع تطویلات است بر ساقه مقصود و مقصود نویسی بر فرار درم  
 عیند از درخت او غم را بکف اور ز غم کاش که را و چون حکمتش فاع اسرار حکم و عا  
 انوار قدم انکشاف از خفا بقی و استکشاف استعاره و اقیاع درین محفمه صحیح و صلیح  
 فقیح نه درم و وضع و مرتبه و لوح رسیده لاجرم تارخ سال فرشته فاشی نه در  
 صایت تدبیر مرث و زخم منشی با کوه غیر هم و فکرت درین قطع در افغان که قطع  
 است از فیضان و روضه است از ریاض اسرار نهان مرقوم صفای زمان و بکاشته  
 لواح او ان کردیده حکم کاشف الاسرار الطاف نهانی او جو اند این محفمه درم بر محفمه  
 درین کار را بر عجز و طاهر است عیان کردیده تا به بخش حکم کاشف الاسرار قلب  
 الفاظ بر فرار از بنیر تاریکی شود که بعد ازین سالهای بسیار و قریبای پیش از آن که  
 مطالبای طلب در طریقتش بوی صفتش بر منزل مقصود جویند و ترتیب این مرث  
 سورعالم محسوس و مکان توابع انوار محسوس مدبر جهان و مقصود صحایف انانی و اما  
 بر محفمه نموده و مجموع آن زبان عام بر مدح آن محمدریشم نخواور که زنده و انصاف  
 کشوده این بخت است که نور بخشیم آفتاب است و این محفمه است که محفمه نظامی را از قاف

مشارق بخت مشکین تقایب بخت مشکین تقایب کلک که برین آن بخت صاف  
 کلمه بایخ و دران در مصاف بخت در اقلیم حین منیر بخت که درین بخت منیر  
 سید ازین لاف و شمان میکان و ز صدف در دشت بخت منیر مدحت نموده و غنایات  
 مدحت او که هر افسر است ابد مدحتش در دشت بخت منیر دیده صدف در دشت بخت منیر  
 مان مدحت محمد معالی لکن مدحت مقالتی محمد فدرست صحایف بخت  
 محم اول در ذکر خصایص احوال و کیران و مناقب و نایبین آن زنده  
 محفمه امانی و آمال علیهم السلام و علی آباء صلوات الله الملک المتعال محفمه دوم  
 در ذکر اعقاب ظاهر الانبیا طاهر الاحساب ان ثمر بخیر و ولایت و سحره ثمره خفا  
 و تمام و امانان جمعی از سعادت سعادت نشان که از این امانات این او ان امد  
 محفمه بیوم در ذکر فرار فایض الانوار از مطلع عالم احرار و مطاف کام ابرار  
 علیهم و علی آباء صلوات الله الملک العفار و سایر فرار از وقایع الحیران و غنایات  
 متصله بدان از محمد و مدبره و معین و بزرگان و بزرگان ان و انبیا معالی بیان  
 محفمه چهارم در ذکر اوقاف آن فرار ملایک از محفمه مطاف و داعیان ان  
 ان الذین هم دفعوا علی مواقف الاحسان و اعان بد که شرط و مسولیان محفمه پنجم  
 در بیان حدیثات و تعمیران و فرار جمیع موقوفان و نظام و نس و روح و روحانی  
 سرکار محفمه آثار که درین ایام فرخته و فرجام که از شهر او اخرا و او اخرا شهر  
 اشین استین و سعایب محرم نبویه موافق بر شعاع کل سکنه اربع و محسوس و مشهور  
 است بدرجات ترقی رسیده و مقبوله در باب کمال و سندیده اصحاب حلال کردیده  
 محفمه اول در ذکر خصایص احوال و مناقب و تشبیهات و تشبیهات الملک المتعال  
 امانی و آمال ام بی و کشف و کرامت علیهم و علی آباء صلوات الله الملک المتعال  
 محمد اسم سامی ان محمدی حبیب ابو جعفر کثرت کرامی ان جعفر کثرت



اسم اسمیت ساجی که از برتری نور منی اولیست که از مطلق اول خلق الله نور منی  
نامه خداداد علم وجود و عالم شمع وجود یافت نظم محمد کازل تا باید و نیست  
با رایش نام او نفسیست بینش که بین ضعف عدد اسم الله که دیده و مواضع  
مؤمن میان اسلام معیبه و زبرستی که بدرم تقصیف اسم اولی رسیده و نور و نقیسمین  
علی بن الحکم و الوهاب ابوار حکم و مواضع بر روی دل میکتاید و کینتش کتی است  
کرامی که جدا علالت که مانند صبح صادق دم بدم از مشرق صدق میاید است به خردی  
از ان سمت سیمیده و والد خدا علی است که با قرطی علم انبیا و وای امور او نیست به عیانی  
کمی که دیده نظم محمدان سخی خاتم دین که ساجی و کینتش بر جعفر آمد  
کرامی در دیار کمال است که جایش افرورس در آمد که در های کشت آن است که شود  
بر روی خلصان زان شد سر آمد و شجره طیبه نوب علی و دوج طاهره نسب شفا لیس  
بدود مان هدایت و خاندان ولایت شجره طیبه اصلهاست و فرمای الهایه اسمان  
عز و جلال و مسموم ذیل تحت اعتلا و صورت ارتقا یافته و معر زار صدقش ن  
ایش وادی امن بر زمین و زمینی تافته و ذلک تر نسیب محمد بن علی بن عبید الله بن احمد  
الشعرا بن علی الوضی بن النعمان الغابی و یادی طایفه ای الامام باحی بن عبید الله  
جعفر الصادق و له الامام الزاهر و الدر الفاحش و البهره الباهر و الطیب الطاهر  
الامام باحی بن جعفر محمد ابی قریه و له سید اب جدر بن و سید الزاهر بن ابی  
احمد و فی اماکن العبدین الی حسن المشتی علی بن العابدین و له الامام الثقلین  
و النعمان فی الخافقین عین النور و نور العین الامام باحی بن عبید الله الحسن و له الامام  
المعالي و المهزبه السالیه مطهر المعی و مطهر العوایب امیر المؤمنین الامام باحی بن  
الحسن علی بن ابی طالب علیه و علیهم صلوات الله الملك المعالي و سید عام کینشی  
بر صدق این سربست ناطق و طلیع صحت ان بر کافه اهل روزگار کاسیسی و وسط النهار

شرف و باری است و عرفان فریه است در نواحی مدینه معظمه مقارب بر یک میل و والد علی  
ابن احماد الصادق علی السلام من الساجی لق از ان فریه بوده و بدین نسبت به علی بن فضال نسبت  
عمود و کینتش ابوالحسن است و اسناد نقاهه رواه انبی عشره به بان صاحب انکارم و البلیغ  
و قال الرضا علیه السلام من اهل النور فی میان عالم و میان کمال و جبر ابرار و حدیث کثیر رواه  
و حسن نفس از صد میوز بوده و افاضات انوار فایده از به کات و ملکات افاضات با صفت  
حیدری و صاحب خلعت پیغمبری الامام باحی بن محمد الحسن العسکری علیه السلام و علی آباء الخیفة  
والاکرام غوده و و اصغر اولاد الامام صادق علیه و علی آباء صلوات الله الملك المعالي و  
دور حضرت حوخل و علا بعد و کرا که سیم اولاد عالی بنات کرامت فرموده عیسی و حق الملکی  
بالی محمد و محمد الملکی بانی عبید الله و علی و جعفر اصغر و محمد اصغر و احمد شعرا بنی و نطق اولاد  
الاحد شعرا بنی تنطق بنطق تلک عشرة کامل غوده و بی هذه محمد الا که کینش بر جعفر  
و الحسن و الحسن کینش ابوالعبید الله و جعفر و عبید الله الا صغر و باحی و علی کینش ابوالعبید  
و احمد و عبید الله کینش ابوالعبید و مدغم بالمراخ اعداد و اولاد و عبید الله به بان بعداد  
موا بید شد کشته الامم کینش ابوالحسن و محمد کینش ابوالعبید و علی کینش ابوالعبید  
دروداد بعداد اولاد علی ابوار کینش بر روی دل معنی غوده حسین و زبر و حسن و حسن  
و فارس و عبید الله و عبید الله کینش ابوالعبید و محمد و ذلک اولاد المشهور با نام زان کینش  
ابو جعفر علیه السلام الله الملك الاکبر و تفضیل اولاد و بی در محبتهم دوج مذکور صیغه  
بعون الله الملك المعالي و تفضل است که یادی راه و امام آگاه الامام الصادق الله علیه و علی آباء  
صلوات الله الملك الاکبر در قریم و رضی بوده که طایفه روح کبر العوایب که شبها زبر بلیغ و زان  
نشین است و شایسته سدره نشینی الحسن قدس است از روی رضی بر فر از خلد برین که ان طیران  
غوده و جبر شریف و بدین سببش که ماء معین و طیب آیین رسته و مانند فرشته در راع



طاعت عبادت گشته از قریب مدکور به بلد مدینه انتقال یافته و نورش در دفعه ششم  
 سدا ای احوال ناهم و در باره حضرت صفی باعث توهم امام زاده واجب العقول لازم التکریم امام زاده  
 محمد المکنی علی صفی علیه و علی آباء صلوات الله المکمل الکبر خان مدکور گردیده که چون در بغداد  
 میزان عدوان جبارین مشتعل گردید و عدل انبیا پیش غرودن زبانه طغیان برکشید  
 حکم انا اهلها کلاب عاویم بصلع هارم دم بدم زهری از شش ان کرده بدگیتی بر دلها  
 ریختن پیش از شش یار سپید و کام اولاد روح بتول و احباب اهل بیت رسول به ناکام ارم  
 تیغ در یغیان شربت شهدادت یحسبید نزد چون ابو العباس سلام کرد و کسی ریختن  
 این طایفه طاعنه گفت وقتی که شعاع ولایت و علم شعاع هدایت امام فایق و هادی هدایت  
 عبد الصلوات من الله اخلاقی همچون یاقین صادق و شعاع الشمس شرق و رخسان و نورش  
 بود بخلاف عهد روزگار و من بعد از منزل و ثمار و لا لاکد بر یا وجود برتری و دعوی نور هدایت  
 در غایت غایت خود و مانند عبیدر مغنم بروی افعای صمد صادق بروزش فتنه زدند و طاعنه  
 باطنی بر مسند خلافت نشست و علم  
 ان الله مع الصالحين و الاصلحان است بر سنگ ستم و نقدی شکست بس داعیان او مثل سلیمان  
 کثیر و سلیمان و در و ابو مسلم مروزی که متابعت در بستند و حسب و غریبهم لیسوا له دنیا  
 و به غرور و متاع دنیا فانی ارحم جناب خاوندانی بابر سرسند در روز بیعت ان گروه بیکر دار  
 موازی بلیت هزار از اولاد حمید و کرار و شیع و عیلم السلام من الله الملک العفار و ساید  
 اخوان و انصار به فرموده وی در ساید میدان به سبب سبب بیکران به تیغ نیز و خنجر خون  
 ریز نهید خشنود و بشم بشته گشته بر سر بیکر انرا افشند نظم خون آسم تیغ کشیده  
 گشت همچو زخم خان نمان بحر طار و به نفوس نهاد کشتی تن در تنه جان نهاد  
 از سر تن که چون یطیبد سیر کوکب به شفق شد بهید گشته دود ششم خدی کرده  
 رنج جوین ششم پیدان کوه نه بان کوه کفنه ی خاک غرق چون محمد دل در خاک  
 آند بر دامن آرد و یزد در غم ایشان ایشان که بر ایشان درود و ان گروه فتنه

موفق

فتنه جوین آبی روی از غایت تطبیق قلب و غفلت خوی فر شهاب رالای ان گشته که در صورت  
 چون بشنای خود پیدا افشند و سر بر عداوت مسدان سلاهی فلاح رک همچون در سنگی  
 در راه سوزان خناب بود بر بالای آن بشته ممکن ساختند و راوی گوید که از ان فتای  
 تنها ملقه و نه نیای از کون سلامت رانده منور بعضی همچون مرغ نیم بسمل بر خاک و خونا  
 می طپید که باقی مانده رخت همتی هنوز در ان دم از ملک وجود صحای علی  
 که بر بالای ان سفوف گسترده و با اهالی خود بر سران سفوف طعام خوردند و کرم بر روی  
 شان طعامهای الوان نمود از رنگ صفت کشیدگان زعفرانی و صورت اشک مصیبت  
 ارفوان بود و مادر زیر سفرشان دلهای کباب که بر ونگ سوز حران چینه و جگر بر میان کرد  
 که در تنور کیم سوزان در آتش حرمان آویخته بان ابر نیای دم بدم خون فتنی بیفتد  
 نظم بر سران سفر که صد خون شدی بر سر هر چو خون شدی چون شدی بر سر هر  
 کاندرو سفر زبر کاسه زیر می سیم کاسه جها می کند بازیم در کاسه مایکند  
 در سیم بهید در خون نهفت حالت نهفت خود داشت گفت کاسه که دون که بودیم کون  
 گشته از کاسه من بر خون نیست شش ناکر باغ کشود تا مکنش کاسه بر از خون نمود  
 لاله و کل بیت که صحنی بر شده همچو جگر از خون من خون من خنجر دردی  
 صحنی زان پرور بر عالمی انقضه چون سیم و سبب صحنی بقدیم رسید و آمار تعدی و جفا  
 اعلامی واحد ما که دیدم مردم بر زمین مذلت نهادند و ستم بر راه متابعت و مطاوعت نهادند و روز  
 بروز مراحم این مظالم متزاید و متضافه عفا کردید بازمان حدت عدوان و اوان شده و  
 به ستوکل رسید بیکر متوکل آب فداست نیز مانی که بلا انداخت و زید بن علی رحمة در کوفه فرج کرد و بر ایداد  
 و اسعاده اهل یحیره غایت ظاهر در هر یک جهادی ای آورد متوکل از غضب شکر بزمین که بلا کشید و رجم  
 خر ستمد ابر نوع دل عداوت انباش و مرسم کردید و مفرقه فترت امام الشقیق و عدوان انباش  
 الولو المقلدان الخیرین المصلحین الامام الحق الی عبده المکمل علی آباء صلوات الله الملک العفار  
 خراب ساختن بس بر و کرام و امهای آمار قبول شد فترت را بر زمین که بلا انرا  
 چون آب بر زمین که ملار رسید به نوار و مال رسید و از سر تنوری که در زمان طغیان با کشتی



آنکه در مینی کولاسکریدید نماز سوره شریف و بر کرد و طریح منور و در وقت صلوات آن شهید کرامت  
لبن سبیلان کرب و بلا که دید ما چون جای حوریت و حریت آن بادشاه زمینی و زمین را می  
صحرای سر در در وقت معطرش را و این ساخته و بجان منقوش است تقریباً به بیت درج در بیت درج  
که در منور و شمع معطران حضرت و بقدر حقیقت ساید شهادت بود آن در درون آن  
تسویس و حیرانی که سید و با وجود غایت طغیان و مرتفعی شده و مثال شوره اسپه صباری  
بر سر آن آشکار و عیان منقوش و سبب توفیق و میرانی که آن را در آن مقام دست داد اعتبار  
تسبیح مکان با هم شکر شمس خایره ان شاء الله تعالی آن آیه که باک اندازد از آتش کبی  
چون گشت بگردم قدان شده دین را نه در دور خشک بیا که اندک از شرم فرو رفت عانی بزمین  
بعد از آن با وجودش به این حال متوکل حکم کرد در سیم سیم بروج ای آورد که بر مطلق اولاد  
مصطفی شوند به شیخ جفا بشه قتل آن سرداران مدینه و فاس و نوباد است و نمود که درین روز و صبح  
پای میز آمدند و هم که ام رفت جلای وطن در طریقی از اطراف عالم کشیدند و سال عسری را می نمود  
که در آن وقت و در شای روی غود بنا بر صد و ناین حوادث و ظهور این بواعث حضرت امام زاده  
العلیه السلام لازم انکرم علیه و علی آباء صلوات الله المملک الکیم بسبب سبب حضرت جزای و بعد از آن  
اعلی ابوالفتح محمد المصطفی صلوات الله علیه و سلم اسلی طریق حضرت اقتدار نمودن و جواز قدم قدم رفتن  
شاه روضه رضا و سلطان بدره ارتقا پیدا فکرت فی الرضی بالقدر و القضا ابوالفتح علی بن موسی  
علیه الخیر و الله و الله و الله در آن دم هم به حضور و غیایان در صورت فقر و کسوت در ویشان سفر  
خراسانی اختیار فرمود نظم بیرویش خراسان غود نور خایشش در رضوان کشود  
بیرویش او بیرویش اهل رفعت بیرویش بیرویش در نصیحت و در راه مسافت و طریق  
و مهاجرت فرزند زبانه از سد دوری و هر خطه قطعه از بیابان مجاورش می رسید تا در العباد  
یزد طبعه شرف انوار قدوم محنت رفیع حوش فرمود و در بدو حل و بدایت احوال در  
خانوی حدادی متغارب در بمر کرد که جلالی آن طایفانوی بریم غود برتری مستحش  
شده در راسته باراد اهل بلده به قریب مسجد فرط که معروف قدم نورانی علم امام شمس و قبل  
منتهی و الحی احوال غایت دوزان و صاحب مشهور مشهور من بصیرت می باران اسان دلیل بود  
سلطان در حداد دور زو است تا تابه عربی کشود و چون اراده الله بران بود که هر یک

از محمد بن و امام برادرهای هدایت قرین صلوات الله و سلام علیه اجمعین بر مثال مع صادق  
در افاق از افاق راست هدایت نورانی کسوف برای علم ارباب بر فرزندان و به علم همه خشنود  
که مردم طاق دلی در صدر هر کس منترلی سان ابوان متغالی بیابان کسوف روشن و منور سازند و  
و حضرت شامی الامام علیه و آله و علی آباء افضل الصلوات و الخیر علیهم السلام که منور در احوال  
دا شدند که در آن کسوف است که در العباد را به علم نور قدم و ششم علوم منور  
و منیر ساخته بلا توقف حمد به ای امام و اعلاء اعلام و سلام علم نوح نعت نشان حد و حد آن  
و ولایات آن بر مراضنه نظم روشن از نور خورشید ملک خراب آن شد نور خورشید همان پیش صدر آن  
در این سر زمین و این کشتی نیست این بان اقام زاده هدایت فرس محول گردید و چون سبب  
شم احوال از قضای قصای ملک متغالی به حال نور دید لا جرم کل جویش در غنچه بود و قد ارمیده  
فناض امامت در بستان استقامت سر و سامری کشیده حکم آن که سرانستی افروختن  
خون لاله بر سوخت از دهنش دانه هر صند که چون شکوفه در برک دسد به نعت محمد بن عبد الله که در کفر  
و نور خورشید که در علی عبادت و در علی عبادت و در اک اوصاف کمالش زیور فر سعادت است  
در این مقام مجسمه انجام در توفیق بروی تحقیق بیک بر و شمس از مجرات غراب آیات نظم  
علی موسی جعفر امام حمله بریم علیه الف صلو و الله علیه که درین دار العباده بنو و ابوان  
روی نموده یتیم با سیم علی ذکر آن یتیم که چون در مسجد فرط حایر بارگاه قدرش بر مثال بلکه  
نواب حایر و دایم عیان و شکار غود و ان امام شمس و قبل منتهی غار تقرر اغان به جمع اهل یار  
ادافه بود نظم آن قبل منتهی ان امام شمس که در دل یکش شده صدد در یکم  
نابسته خال برویش دیده منور که در عیان فیض غا بر دم به مسکام احوال از این مقام امام نور  
که جام مهر شایسته دیده بر راه انتظار داشت و سقفه عرش شمس ۹۶ برین پایه اولین عرش  
به شرف قدم شرافت ندم شرفش که نگه عرش رسیده و خلوش را به چون خلوت دل مشرق  
نور حضور گردانیده و برادر که بر یکب از معروف بود و دران ادوان در در العباده متغالی کرب و غود  
و چون این ندامت بر ص بود و بان بدرک سخن بر ورق شست و هر یک را در بدن کل کار سید  
مینو دران مشکام که جام از کثرت و از دحام خالی بود بجام آمده بود حضرت امام علیه السلام



از طوبی بیرون فرمود و در بدینضا و کشت عتق زد است طاسی بود که در حقیقت در کمان بر آید  
می نمود و بر آن چشمه خورشید رخشان با وجود نور افشانیم سفیدی عتق و ملک سفیدی از آنجا  
می زد و در آن دم نیز نظر را بر اکثر الطوفانها در آنجا می نمود و بر سر هر یک از آنجا  
باب بسته مبارک خویش بر تخت سی امام از تمام رخشان از آنجا بیرون بر نشان را بر تخت خورشید  
و با کاشی فرسار بر کاب هلال آس کرد ایند و کند تمام رخشان خراسان روان ساخت  
و علم غم سفر به بختها نشان را بر تخت خورشید و در بر خانی دل همراه بر تخت چون رنگینا دید  
بخت کردند و خود را بنگو ملاطفت نمودند حکم کج می نمود و بر سر بدن خود را می نمود و در خورشید  
نشان خال از آن بر کمانی سمن دیدند فی الفور مضطرب حال بقص احوال از تمام بیرون دور بودند و چون  
صمیم حال و کیفیت احوال معلوم نمودند نظم علی نفسی رسید و با عاقل از و  
بنود کمان خویش و دل و اهل از و ران آید لال نفس ما را او برد و بنی سفید از زمان کامل او  
لاجرم سایه صفت در عقب نشان حضرت بر عتق می دویدند و کاسه خورشید را بر اثر کاسه سفیدش  
سطح میگردانیدند تا بر یکربان خراسان محمدی که فاما معروف بر یکربان خود را بر مبارک  
ان حضرت را بنیدند پس سر ارادت بر می نمود نظم هلال معلوم شده بود که در یکربان  
سایه نذر حضرت مرافقت در طریق ملاقات از آن حضرت طلبیده اند حضرت ایشان را بر حضرت  
بلکه فرقه بوقت نذر در هر یکربان بود بر روی خنده فکین بر انداخت لاجرم از دو برادر بعد از توهم  
ان سید و کم و در علم و علی کتابت صلوات الله المکرر الا که بنا بر آن زمان و اصل الا و غان در همان مکان  
متنکین گردیدند و از آنرا کمال توجه و توجه با کمال انحضرت مردم از ایشان آتی رفیق بی کران  
و فیض آثار بی پایان لایزال ذکر مرار رنگینان و فقیه هر جمع بدان در بعضی مکان جدید نذر زمانی که از  
شمار پیداان قف نذای رسمی الی دیگر بر اجتناب هر چه بسع رفا شنیده و حاصل که اهل موش را از  
موش بر و اساع و اما الله را جعفران بدی در کشیدند احباب ایشان ایشان را در همان مکان بیرون  
ساخته اند و فتنه بر سر موشان بر فرود شدند و کسب و معنی از معنی عتق از هم جدا  
الذین خود میبیدی که صیغه حبس در صیغه کفارم بعون الله المجدد که در کمال فدا ایدر بقع  
خصلت بدان موسوم به محمود به رنگینان بنامها دو با باصل ریح و مصمم و کسب بر در آن  
به بر اتمام اتمام داد و جد نشی این صیغه فیض بخش سعد الحق بن محمد السید الملقب بنور بخش  
که سید فخری سلطان فتح کرجی زمره اسم مشعل و مقرون است در وسط باغ آن بقعه است

قبل از رانی آن بد فتنه و حال آن سرز می کسب و برود قدوم اما صفت از هم آتی فتنه فتنه  
و کعبه مناجات الهی شفع الاموات من الایه علیهم و علی آباء افضل الصلوات و الخیر موره فتوح  
غیب و مبطل فتوحات لاریه است و همیشه در آن روضه زینب اهل الله می باشند و دم بدم و از هر کور  
از کد اند بر روی باشند و دیگر مکتب شریف و اما کن بنییم در بین دار العتده و الوان السعاده  
بر جانب قبل بر طرف فتنان و مکتب شافع فارسی و عربستان فرست قدوم عتق از قوم آن  
حضرت رسیده و از آن اثر قدوم نورانی عتق که بر صورت رخسار اهل در عتق است کعبه کاه مردم  
گردید و از عتق است قدمگاه قریب و قریب نور انبساط که در محقق عتق نور انبساطی نهاد و لا  
بر فرقه و شعایق ایام عبور انحضرت بعد از استغفار بعبادت ملاقات بر فوق هر که اهل عتق  
ساخته و بر هر یکرقه وقف کرد و کسان سادات نور انبساط که متولی آنند و نسبت آن در  
محیط دوم مذکور خواهد کرد بعون الله الملك المجید و جلاد قدمگاه نور انبساط بر دراز  
حاصل آن آتی بقعه امید مردم از جمله است قدمگاه قریب قوت که یکی در بالای قدمگاه  
واقع دیگر بر محل و طکر مشرق است فتنه خورشید نور ظهورش ساطع و لا مع است و فیض  
الحسن واقع در زیر قریب بعد قریب فتنه بیانی با وجود آنکه نسبت و نور الامارت ظاهر  
و ظهور علامت ناعز علی مقرون بنیین حاصل بود که آن مکان نیز محل عبور و مرور حضرت  
شده باشد و در گذشته این صیغه یعنی ناصر الحق بن سعد الحق بن حضرت را بر صفه قبل از آن  
آن بر واقع دیده و این واقع متشابه آن گردیده قد و قف الواقع لیس و فتنه کادیر  
و آن مکان خوش موا و سر منری فتنه و کسب و ایستاد قبل از جمله مطهر است که سنی این  
صیغه بر منظر ایوان قبل از بنی از خارج و و فتنه کاشنه بیان بیان که دایمه نظم  
طاق ایوانش هلال آس جوهر ریش قبول نظرش چون دیده اهل نظر مردم نشی  
روضه الاصاب فتنه قابل رضوان فتنان هذا جناب مدنی ماد خلوه با حاله بن  
چون شد از روی یعنی بر فوق بنای اس کفت تا رخشی عیان از مقام حق و یقین  
الفصل بعد از عبور العتق برین اما کن عابیه و مرور بر نفس بدین مکتب متغایم  
نظم محمد خان مقصود است روضه عتق ایوان جلالت و فتنه که از مدینه معظمه حلت  
نمود علی را که سر و سریر لغا و کور همان است یعنی فتنه الا و ارون می موی موی است



برای ابراهیم علم امام و ره غوثی کافه اسلام بجای خویش نشاندید و تیسین سال از غایتی منت کشید  
 که بود او را به موسی بن جعفر کویا علی از دارالعباده و ایوان السعاده حضرت فرموده محمد زکام رفائی  
 روح بتول و نفع فرستید و ما محمد الارسل است کجا خویش خوانده و لهذا بعد از آن که حضرت  
 شمس من الایم علی آیه افضل الصلوات و الخیر علیهم السلام از دارالعباده خمدود خراسان  
 امام زاد محمد المکی نایب جعفر علیه و علی آیه صلوات الله علیهم از دارالعباده بنور حضور و نور  
 اسرار و روشن و منور شد و در حدیثی که در خانه فی حدادی مغارب مسجد فرطانه و در  
 غود الکون با نام سخن با نام رسانید که چون بقول کلام حضرت نظام حضرت شاه اولیا و شاه  
 علی مرتضی علیه السلام و التفت سبب القیس ترجمه که حکم سعد الفخری علی فلک اهل اجدال  
 ذیل سوال لاجرم بدیم که یا کان ماستر ماستر دم کرم بانگن آن آمد و فولاد که در آن متاثر  
 در همان خانه دم میدید و آهن را در دستش بزم کرم آب میکرد و نه نظم استی او خوشی  
 از محمد کبریت محمدی رسوم نور میدیدیم بر آیین دردی که دی آیین را بعد از سختی جد  
 در روز بروز از استاد حداد فردی گشته و شطی معاش خویش را به همان فردی نهاد و گزیده که استاد  
 نبیل از روز و دم مرث رسوم آن امام زاده معصوم حضرت خانم راصلی علیه و آله و سلم براق  
 بود و در آن واقعه شریف شریفش از انصاف غیبی حضرت شیده نور لاجرم این حال با علم  
 و اهل و عیان در میان آورد و لایزال بر زبان حال انتقال می نمود نظم بدین مرثه که در آن مقام  
 که این مرثه آب است و کان کشت و لهذا بعد از حصول دولت خدمت و وصول به سعادت ملا  
 علی الدوام اسده علم از خانه از رسوم دم و شوق قدم بان جدید در کوره حضرت  
 نایب شوقش آنشوق و از عایت سست اعتقاد بر سندان افتخار او وجود کثرت مغرور نقد  
 اعادی محبوب فولاد آب دار در نهایت استحکام می بود و چون بحکم التقیه جنبی و دین آسای  
 اصهار در باب دین درسی تقیه امری لازم و دل نیز برین عقیده دیرینه خفا نبست و جازم است  
 بنابرین افا که کوبه بکوبه اختر و ان سرور با کینه کور روز جزا آفتاب همان فردوز در آن خانه  
 صفا و حجاز اصفا می بود و شب بر مشال ماه تمام که کرم شب جراح و شعل انجیل فراع که در حداد  
 الحاس از حال نورانی نقاب میکشود و در آن انوار سلطان طهر لسخن و یزد را با یو منصور علام  
 و شوق از آن توبه کشت نه سیو غال داده بود و کلک بیان در محکم سیم باعث شریف یزدیدار  
 سابع زبان تفصیل آن خواهد گشت و بعد از آنکه انود و و علماء الله و له ایالت این ولایت

چون معصوم

تفصیل

او حسن قوم خود داده بود و آن امر عادل درین ولایت ناحق و حسن خلق نزد کانی می نمود  
 کرم فهادان داخل دارالعباده کرم است که انرا کرم ایرو حسن گوشت و آن از دیوان خانه او در آن  
 کرم طاهر است بعد از آن که انرا ششم غایت علیه و علی آیه افضل الصلوات و الخیرات  
 بر منالی آب حیات در طهارت خفا طبعی بود اما نور ظهور در آینه سبز ارباب سید و جلوه کرم بنفوذ  
 از فضایی چون جعبه بنفشه مشک بزوفان طربسبیل عبیر امیر کو اگر در بزم دهر بحر گردان  
 و گردون خلعت بنفوذی بدان عمر فرو کرده و اغانی مشک خضر رخنه از جعبه م **نظم**  
 کشته معطر زینت شلم دلی ملک را دیده کحت بیدار و از عایت شوق چشم آرزو سان  
 ابر بهار کرم بار بوده حضرت خانم صلی الله علیه و آله و سلم در حجاب از پیش حال نورانی عیار و شوق  
 کسوده و باطلعتی منور که تفسیر سوره الشمس سیکرد و با جعبه معبر که ترکان کرمه و اللیل  
 در بیان ک آورده در آن شب در واقعه واقع غایب همان آری به آن والی مدینه غود و غنچه بیان آن زلال  
 حیات فاودان کریم شمیم دم بدم از گلستان آنا معصوم و بوستان اما املی که وزیرم نیم انور  
 محو عایت گفتنی دید و در آن از گلستان خلاصه ای معصوم درستان مترم گزیده فرزند ماکر بر هر ملال  
 شیده و جام مالامال از سوغ غنعت و دیال در کشیده ابایی است که به بن دیر رسیده و دیده دید و چشم  
 امید شکر شکر بای و بهار کاران در بی گلستان از شمال اصفان درستان سبز و شمال سعادت  
 دلش را به شمع شمع الطاف غیم رطوبت جو را بار اعطاف جسم مانند گل شگفته سبز و شمال سعادت  
 به از خنل مار و میوید که از انفعال این دو تازه شمال بسیار از درختهای بارور و غنچه سبز است اعنی  
 ساد است عالی و و نقاط مسالی مکان سیم سعادت برین سیم زمین خواهد گشت آگاهان سندن والی از جواب  
 و محروم مانده نهاد از وزیر اسطان امام زاده چون والی از خواب آگاه گردید و عارفان آن آگاهان هم  
 سعادت از مشرق اقبال و دولت دیده و در تحقیق با کمال ترفیق سفت و کرم واقعه را در حق منظور  
 انتقال به معصوم است بارگاه اقبال گفت نظم دوستا حین من بخواب و کحت من بیدار برود  
 ششم شمس طالع خیال یار بود دیده من در خواب چون بیدار شد بخت اسیرکی سندان  
 ای قدر ای بخت خراب آوردیم بسیار بود لاجرم چون نیم شمال در آن صبح سعادت و اقبال در

همه بکرده



نسخه از کتاب...

انانی و مالی بر طرف مزد بوده و از احوال خسته تا آن که کشتی کال و شکوم من خود و جلال  
 و جیس کی غده و زبان حال یاد او انفعال می کشد و نظم و انضام و کسب و حاصل  
 چون صاعده دم کله ای کله ای می برم انفع جود در آن روز جز از آن صحت یافت و طبع  
 مقصود بر آن دست یافت ۹۸ کاروانا کاران بر نا کاهی کشیده و روز بعد شربت نوشید  
 مبدل کردید و بنا بر این مایه ناسف می خورد و منقول این مقال در خبر سان می آورد  
 در کشت در آمد و من مصلای جموع کجایم که کله ای می دام چون می هر شانه و ابر کسب  
 باز کرد و منسل غیر پیش آیین مسکوف بی اسه اعار که در مدان در عیضی خوار سیر می شد  
 داشت نماده و احوال حفظا جز ترکان مست در عیضی مخوری بنحو افتاد و ای برادر  
 خذ کرد و بی اندیش مرغ جوار ارسین دیده ر میده بود و با طایفه جانش بر فضایی می شد  
 بر آن و طیرانی می نمود از قضا مرغ ر میده کشتی دیگر باره آر میزد و در تاریکی غار خندان مطش کرد  
 که در استر اخذ در میان مردمان رس منزل پیش و ز آب سبزه و شیرین کشیده لا محرم  
 بعون بال اوج جلال دیگر بار سید دولت بر سر کشته دو چهارماد کبیرا ببلند بر و از نشین جود  
 بدست مقصود در آورد و بحال همان آرای حضرت خاتم و سرور اولاد نبی آدم صلی الله علیه و آله  
 یکبار دیگر بریده دید و چشم امید غبار دیز و مطیع مدینه اعتقادش با و امیر پیشینه نامور کرد  
 یکی در بن حرم مکان دل نشین خذ نکرد است نشان از کجای نه بیای رسندان آن دکان کرد  
 و سندان رخ آینه در کوره آن خانه است با زبان آتش رویت هدایتی بری فرست تا بر  
 هم زین آسای مهر کیسوی با من مسای سهر از سر کشود و پوش ازین کلاه بر جمل لیلی خطوط  
 از جبهه آفرین و آن آمد در عین همان آرای خود را در اندامان کشور بیاسی غده و از اندر دی که دست  
 شب در کوره صبح دمیده بوده بود روز اهل کشتان مهر از نو ده فاکتر کیم نور دیده در  
 چشم امید فرو دلاجم والی قدم در کوره طلب نماد دو گان روز شعله فرو زنده روشنی بر  
 مردم ملک بیانی کشت و در آن دکان کشتن از آن یافته بود و نور ظهورش بر مرآت حاق  
 و مشکلات جهان تافته بود صیحه بلاق اخضر کردید و هر مجلسی همچون کل آتشی در آن دکان  
 در کوره نور فشان می دید در مانش زمانه بیان با و معاد انفعال بر کشید دل کرد دعا و طبع اصد  
 ن

چون

ن

کشتن چنان روشنی که شب رقت رسید روز نورانی ما و ز مسوق اقبال بر آمد و سینه  
 چون در آن اوان سب سحای و معانی که در بیان بود و از اثر او رویا بازی و چون بنگر ذکر مشاف  
 که کرک خود را به صورت بشما میزد و من خود را به صورت دگوست می نمود لا محرم حکم الحکم  
 بر سر ششم حرم از کشتن اصیاطی داد و به طوی که میاد و انفع خود را در صورت موافق نمود و به شرف  
 قبول روز بروز سر کوبم استنای غی نما و آن دای بدینه دلا و آن سولی در العبادت نوا آتشی وار  
 بر آن که کشید و بر زبان بیان شرح واقعه معضرا سینه چون از زبان طمع صدق بیان بر آمد  
 جان و مشکلات چنان نا امام زاده معلی مکان دشتان و نور افشان کردید لا محرم حکم العلی  
 العلی در آن اربابین نور صدف بروزان موده آیت یافت و بر حسب الا و رح جنوب دیده  
 تبارف روحانی که مقدم حبس یافت حسابی است بر مادی و داد  
 که صدق و صداقت سوس سلطان امام زاده و اجد انعطاف علی و علی آباد صلوات الله ملک الکرم  
 سحره طبع علی که بر مشال نمل وادی یعنی زمانه صدقش بیان می آید می شود و در عیضی  
 الشیخ و اهلک آتش فرا دم بدم غرم بیانی غده و حکمت حفظ نقاشی معوم گرفته در حوض معطر آب  
 سما کرد و بود و در جسم که بر از عیضی پاک بیدار عینک الرحمن اهل البیت و بطر که نظیر  
 دم بدم در آن معطر دلال صدقش فرمود از عیضی پاک بیدار عینک الرحمن اهل البیت و بطر که نظیر  
 اسعاد بر پنج چون سرخ خورشید نورانی نقاب خود افشان و ساج معالی از بیخ نور  
 که در اندیشه و ما معین و زلال رندی کجای حیات آیین یعنی سب نام عالی و ساج معالی از بیخ نور  
 ششم چشم فیض و سرور به صدف ظهور رسیده سواد و بیاض آن سب نام که سود و بیاض دیده روز و  
 کلید که آید بود نور دیده و بد روشنی چشم آید بی فرو و در چشم که خط سبیل بر گذار صفح  
 کل دیده بودم جان معطر و دماغ چنان تازه و زین معطر دار غنیمت می کشی سبب دم بدم  
 سعادت بیاض جان می کشید و بر مشال دهان حرم از حقه دهان آن کور خشتان سبب است  
 بیان می رسید القصه چون سب نام عالی بر آن بیاض به صدق واقع و ای کسود و بر مشال آب  
 فرایه موقوفه جانیین از عیضی البقیه فرو دلا و سرح امام زاده که داد و چشم و ادب قدم صدق و سداد  
 نهاد زمان اعتقاد و محقق این معنی







[illegible]

فرد  
حاصل دور فلک سال خورد  
مرتبه ۴۴ دایره لاجورد



حضرة رسالت صلی اللہ علیہ والہ وسلم فرمود انکس کر کہو بد کہ بنیم اللہ الذی لا یفرح  
مع اسمہ شیء فی کافرض ولا فی السماء وهو الشیخ العظیم



منقول عن الشيخ محيي الدين احمد اقدس

دائرة اقطاب و او تا دایست و چون کسی را می و حاجتی باشد  
درین دایره نظر کند که دران روز در کدام رکن عالمه دران جهت  
توجه نماید و بدین نوع سلام کند که السّلام علیکم  
یا ربّ العالمین السّلام علیکم یا ارواح المقدّسة اغیثونی  
بغوثه اغیثونی بقوة و انظرونی بنظرة و بعد  
ازان اسامی ایشان یاد کند که یا رقیب یا قفّار  
یا حجاب یا ابدال یا اوتاد یا غوث یا قطب اغیثونی  
بجرحه محمّد صلی الله علیه و آله و سلم و باید که بعد  
از نماز یا مداد و قرات او را دینامی خوانده باشد و صلوات  
بر رسول علیه السلام بفرستد و روی بدان جهت آورد چنانکه گفته  
شد سلام کند و بخواند و در آخر پشت بسوی ایشان کند و چنانکه  
کسی بیکه بر چیزی کند میل پشت بدان جانب کند و در خاطر آورد  
که اشطهار من بشماست بعد ازان بجه مهم که خواهد روانه شود  
که حق تعالی ان مهم ویرا کفایت گرداند بخیر ان شاء الله تعالی و دایره بر  
نوشته شده

آورده اند که است بنی اسباب بن رجیم بن سلیمان علی نبیا و علیه السلام که پادشاه بیت المقدس  
و شام بود و علی در پادشاهت که تردد و حرکت با و دشوار بود و قتی شنید که پادشاهی از  
پادشاهان کفر قدسیت المقدس کرده با لشکر عظیم متوجّه اوست اند و بکشی شده  
بجدا آغشی در آمد و این دعا را از روی تفریح و ابتهاج کرده فی الحال ان علیت  
زایل شد چنانکه ان کا فر رفته بر و غالب آمد و دعا ایست بسم الله الرحمن الرحیم  
اللهم رب السموات و رب الارض العظیم حق ال ابراهیم الحق و یعقوب و الابط  
انک المستغنی عن خلقک حیث شئت لایدرک قوارک و لایطاف ک غفطک بشه  
انت البقضاء الذی لاینام و الجلیل و لا یملیل الیایی و الایام الا انک اسکک  
المسدّ الی اسکک ابراهیم خلک فاطفات بها خرافات و محقت بها الارار و بالذوالک  
نحی بر موسی بن عمران فاجتبت بنی اسرائیل من الظلمه و اعظم بهم من العبودیه و کرم  
فی البحر الی البر و غرق فرعون و من تبعه و بالتفرع الذی یفرج بر عبدک و او در  
فرقه و و هبت و من بعد الضعف القوه و نصرته علی جالوت و فزده و بالمسد الی اسکک  
بدا سلیمان تجک مسجده الحکمه و و هبت الرقه و ملکه علی کل و اینه فی الارضی انت  
نحی الغوی و مغنی الدنیا و بقی خالد و عبدک لایغنی اسکک یا الهی ان رحمتی  
با جابه و عوفه فانی اخرج مسکینی من ضعف عبادک و اقلهم حیل و قد مل بنا  
کر عظیم و خطر شدید لایطیق کشف ذلک و ترک و لا حول و لا قوه الا بک  
فارجع ضعفنا با شئت فایک نرحم ما شایا اذ الجلال و الاکرام و ترحمنا  
ادم ارحمنا و صلی الله علی فرخه محمد و آله و اطهره







به ابرار از آنجا که بگفته اند بارش فی کبی و کبر از رضا علی ابن موسی الرضا علیه السلام و السلام و الحی و الامیر المومنین  
 جواب نامه کاغذی حرکت مریوی پیر بنده کستان نوشته از زبان سلطان عازان

۱۸۳۶

حق سبحانه و تعالی بوسیله سابق غایت از بی بر موجب من بردارد آن معده شرح صدر لک سلام در  
 عسوان شنباز و امان هدایت شن موبت اف از لکجه توجید و عظیم شهادت بعضی است  
 خاتم النبیین صلوات الله علیه و علی آله اجمعین از زانی دشت و بر معنی از ولی الدین آصفی الحجه  
 من الظلمات الى النور ضیاء نور هدایت منور و لصور عقائدی که از صیای کرام و انیم عظام  
 سقی الله قلب السلف و اعلی بن خلف منقول و منظور است تصور کرد ایند و توفیق اعلی عالم  
 دین و اظهار شعار شرح سینه المصلین از فتح اقامی بلاد و مقاتله اهل و شرک و فساد و کسر سائل  
 او تان و اضلاع و هم قواعد و کمال مسجده در بلاد اسلام و فتح و قلع کفار و فجارد افان  
 و اقطار و ابحار و اغوار و اذغال عامه شرک و ضلال و دین ضعیفی بخت و اجهت در اسرار تان  
 و اقرا و ان بنموس فی سبیل الله مبدوله و بسوف علی اعداءه صلواته مارا کرامت و نمود  
 و ممالک مورث از ابا و اجداد و اقا و اینی عفو او صفوا مارا امیر و مستم کرد ایند تا در لک  
 مدتی بکمر سعی و جهد بر بینه مملکت و عرصه را از حراست اخذ او و مناسبت اعجاب و حساد  
 مستحق گرد ایند که است افتاب این دولت و اثر ادتاین لغت را بعد از تقدیم سایر و اسامی  
 و پیاس قامت و طایین حمد و ثناء بیجا صحت و واجب الوجود را عزت نه میکی است بایر  
 بر نظم شود امور و ترفه حال جمهور و خراست و تحفظ و صان غایت ضرورت و بر ربط  
 از امارت و انصاف و رفیع ثوابت عظمی و استکان در اقطار و کانف معطوف داشته اند  
 چه از آنکه دولت نامردی بخت دولت و سلوک ان طایفه مصلحت است بایر نور و عیال و سوا  
 از اراج ملک و دین را که توانای معنونه فایز تر از رول و اخص انقال اولیا و لویج  
 عملی باشد که کم و برین موجب از مجاد و ظهور دولت همواره از هم بزرگوار اعان مستی

والله اعلم

و اکابر علماء و نوکران حجت کا توافقی شارق الذیض و شعار بها استمداد کرده و بدین اعتقاد است  
 بخود و هم دولت و سعادت کی درین باب را از وی نموده است و از تیر سیر ممالک و حوض و ضبط  
 مسالک هر چه از آن مشرفه مارا اسامی گفته از اثری از امارت برکات هم عالی و بیتی ان ثانی میسر  
 خواطر صافه ایشان دانستند و چون درین وقت مکتوب غریب شریف و شیخ زاده سبیل از اکابر  
 مسالک الامام رکن المملکت و اوفیقین انفاست مثل بر طلب و اعظم انصاف و سخن بانواع  
 در شمار مباح و مصالح که انی چنین توفیق حاصل آن بود که رسید و نمود و امور از ابا انواع  
 و اکرام تلقی نموده و از مطای و مجای وی آن رواج فوایح صدق و اعلام از دولت خویش  
 غیاض دولت رسید حرقه مبارکه را که نشویند با الحی بود و از لیس هیئت می سبقت و محبت تا  
 مشایخ معز و نداشت اشارت که شرح لیس و قایل و با صادق کرده بودند و دستار  
 نامه و جاده بر موجب اروا الصادق برین سه و اربعین جزا من البیوة بنتجه ان دانسته  
 از مضامین و مطای مکتوب غریب معلوم و متوجه شد و بدین تیرک و انقال نموده اند و فوایح  
 فلو و انصاف سعادت را که در اطراف و اکناف ممالک درین مدت تیرک بی انک نشد  
 منظور مارا کمال کفایت و در بعضی بابیت توفیق سباز و کرامت فرموده است و میباید به  
 بهلا تاویل رو بای من مل قد جعلها اونی قضا خواهم دانست می بایر که بعد از این طریق مطالبات  
 و در اسلالت مشتمل بر عرض محاربات احوال مسلوک دارند و امداد و زکوار منقطع نگردانند  
 و صورت های مساعی مسکوره در لغت اسلام و اسلامیان و افاضت عزیزان و استانت میراث  
 در عامه ممالک و کثره مساعد ادلک معنونه که ضافه الارض بر وجهی کمر شرم و اسلالت  
 القلوب رعبا لعظیم صولت و شد بد بطین معابع سلاطین و ملوک اطراف ان دربار سینه  
 تا ایشان بدین موبت جیم استشار و بدین مع عظیم استظهار نمایند و بر معنی انما لکون  
 اخوه یکی است و تمت بر اتفاق کلام و اصلاح ذات الدین و استقامت احوال و مودت  
 معنونه گردانند و بر موجب الحوتون ید و احده علی من سوام و اقامت اراج و وفود و جهاد



و نحو آنرا ترک و فساد و طعمه نازک و نسکین فتنه نازک به بالسر مسفور با موافقت و مساعدت  
نمایند و معنی ایمان کالبدی است بعضی بعضا بعضی بعضی خویش دارند تا خواب و عواید آن را  
کافه اهل اسلام را من مشارق الارض و مغاربها شامل گردانند آنکه وجه و هوای آن فوق و ابله  
انتهای الطریق کتب و او آخر رمضان سنه ثمان و تسعین و ستمانه باب اول از اهل شافعی

فرائض نه الی صاحب الدیوان

فوق اقل عواطف آئین که خواص افاضل انشای اند و در بارگاه جلال و شوه حضرت ملک سال  
باز مصالح دینی و دولت با اختیار این جهان ارای که محله حیاتی معانی است در سنگ حصول شلیم  
و مصالح ملک و ملت با استدعا و غیره منیر که مشغول از افاضل و مطلع افکار دولت و اقبال است  
بر حسب ماحول ملتجی الحق و اهل فرائض حدیث و دعا که از جمیع دل و محض اخلص و اختصاص  
استان یافته باشد هر یک از سوره در باغی و بر نور حرمه صدق و صفا قابل عمل آنها و موقوف  
عرض میرساند بواعث نیاز و انواع کشنای در برهه فقوی گرفته است و در مطاع عیون و مطاع  
طنون در کشته خیم منیر که منظر عقل فعال و منظر سعادت و اقبال است بر صدق این معوی  
شا به عدالت و کم یابیده شنیده از دقایق اصابت خط مطلوبه با یک شهادت اجنت و صاحبان  
بغیتار باب عقل و نفیست عتاق کرامت کند و در سبکات کتابت و در کار عذر و عکاره  
و حوادث بیل و نهاده که عمل آن معضل سرد فرائض و جوانی از سعادت مذمت مبارکست بوضوح  
غیر نه حاشای آن است که الزمان و انت فرجانه جای کل نیست چون تو هستی هر هستت بوضوح  
القصیده زندگانی قدر است ایمان و ایمانی ملازمت آن است که دولت آشیان و کشته جفا منیر تابع  
الیابی و عنوان الهی و الایمانی انشاء است اجل حاران حال و در کوی آن حال ایلر  
نخواهد شد ماکان ذاک العیش الیکره رحلت زانها و حل نماز آید که و تقوی ایا و حال  
و محکم مثل حال آن محال تر بود و کار و لغز نه کانی میکند و در دنیا معا و دستان  
سعدت نشاد این دو بیت و در زبان میدارد الایلی لا یزید لکم و عزاره بخند بعد از قول

صعود و بل تعالی الی اراج حول دیار نافع لاخوان الصفا و تقود در کتاب محظور منافق از آن  
حضرت دایما حیاتی نفس مطمئنه و اماره منافقات و منافقات فاقیل بعضی علی بعضی تباد و مون  
اما عقل که عالم عدالت این محال است را با نفاذ از میان بر میدارد و میگوید قتل کل من خدایه  
از حج فجاج نو کز دق و حج کوسر خیانت رود که دارند و ابرکات خویش که عوف از عوف  
الارض مضح کرانیده بر خواج و کویم فحقن الزکبون الی دراهم جده و ما اکتبنا من بوله  
چون خاطری دیگر سراج میکشید که بباد ابراضی همچون متون کز دق اندیشه موقوف و ال  
عزمت فائز می شد فلور ارفاکم بالعباد نورکم زیاده من بنیاه انعم و دینه صاحب شرف  
این مجلس بکمال و شواغل جسم و مباهرت و حضرت ملاست اعمال و یوایی و اجزای بدن  
رقت که بعد از آن قصه سبوی ماضی خلق و قدیمی الهی فانی و اباها الخلفان حوایه  
فلین که بمحشیان و مصاحبان ظاهرهم ملا اعداء حقیقی اللهم اامن عصمه الله و قلیل ما هم  
هم از حقن مسبب که بجنب تو میدنست که من حیث لا یکتب علی حقن ملک و ائین الزمان را  
بی حاصل فرائض کرمت کند تطویل بی طایل و ترنات باطن و کله بی حاصل زیادت نه جاده  
و جلال مستدراج بار و عین الکهر معروف و مکتوف بالبئر و الی

السید محسن صاحب دیوان

چون از قریب و نفوس قرین ریاات همچون عالم ارای شود کنایه پادشاه جهان از آن انفره  
مخفوف و اعاذ به باطنها مکتوف و کشت و وسط ریش و رطل اف ما اربین اخلص مکتوفه اسب  
استانت و اسانس یافته میور در کشت او و امان آید باز این اسان میور نه خواست که از  
بائع فضل و انت خویش نسکان و زور و بایک کاس زلال عنود دید حسکان بر است ایام  
را ارام حرام نه الخیر از اربع لب با برقع با سوره عا میشتا بیع معنی ان الله یغفر الذنوب  
جمیعاً با طراف و اگر ف جهان روان گردانید و کینه بندگان عذر صاحب دیوان را















جمله صورت حال هر یک گفته و چون کوکب کوکبه هم چون از سطح دیار عراق بعد از اعتدال و مدت  
 وفاق نازل شد یکی تحت و ثقیل بر آن معروف داشت خود را از کونست خانه موضع معلوم میکرد  
 ابای ساقی هم چون معدن کرامات و منبع انواع سعادت تواند بود اند اند و بقایا با اعداد انسانی  
 در طاعت سده علیا اساس معصی گردانند و از غایت راجح و احوال موافقت مبدل  
 گردانند و چون تا غایت وقت مجوده از مراد از و رای مجاب مانی می گنجند و در از سعادت  
 مبارک در غایب و توان از غایت میسوزد و بار و کار می سازد و در  
 دستور وفاق نظر بر سطح کاح میدارد اطاعت به الصبا صبح انظر و باطن  
 من نور که چون توبه بر آن کعبه احاطه اقبال بر آن قبل اقبال علی القور بعد اقبالی و لای  
 روزگار داشتند و بدین خدمت بدان حضرت توسل جیت و این کلمات را رسید  
 عفو و گشت آن ابراهیم علیه السلام را ملاذ اهل اعتبار و وجه اوله الاید و الا بصائر اراد  
 محمد وآله عز و جل

چند کلماتی محبت و سیل مودت مسری می رسد و در پیش پیش معارف و پیش می افتد پس  
 من پیاده جز آنکه می خیزم و در همان نیم سر نشینم و چون صبح تسبیح نیست سبحان الله  
 در بعضی اوان مصالح و زمان محال از افعال و اموال منتهی این سده است و لای  
 محو و بدلایل و بر این احوال و محقق شد میگردم کار معین و کار بر و معین و قیام  
 کلمات و قوی و پیرامن کل و کذب بر قدر اقران و اخلاص باید و قد علم الله که هرگز  
 در باب خدم و شمع منصفه نمی شنیدم نهاده و در میامیدل سهو و در کرم فی قدر الوهم  
 و الطاقه محبت و می کند بوده و در غنچه جوهر و غرض از سواست علت و غرض از غرض الفایده  
 کوشیده و گردا و معاد و سوا و اصل شریکها تمن نوشته و بر آنش و بر آن وفاق  
 جوینده و آمیزش با الفها الدین استوا و فوا بالعقد و الضم العین حاشیه

۴۶  
 الحمد لله  
 الا لاری عیدی و ذنا الدار اونیات بعینه ماکر الجملیاتی با لیا و این مخلص و امثال  
 این نکلون و گشته این فتنه فی الدلیل و یکس جوین الشیخ و الخیاب شد چون درین  
 کلمات و طامات معیا و زک شد انقصار و انقصار اولی و الا من می شود فمادنی بجای العقب  
 ولف و لا قلبی بجای الصلح حال میانی سعادتش سبب گستر پای







که شد با برادر  
که شد با کزاد خاکیست  
که بود غایت گشت نه  
که بود غایت گشت نه  
که در این خطه و دم که  
که در این خطه و دم که





١٦٠

المستدلا بالجلل بخبره اهل الكوفة في منسب الامام عليه السلام وممن التوس في ذلك كرسى  
 احكام المسلمين على الخلفاء في ذلك شرعا اهل الجواب لا يخرجوا بهم على الخلفاء في ذلك طريقا  
 ومن يتبعهم في ذلك شرعا اهل الجواب لا يخرجوا بهم على الخلفاء في ذلك شرعا اهل الجواب لا يخرجوا بهم على الخلفاء في ذلك شرعا  
 تلك الولاية في من الغيبة بل من الغيبة بغيرها وفيه والاعايش الدائمة باطلا فيما على ذلك من الولاية  
 كغيره منها ما رواه الشيخ غزالي في الزندقي عن عبد الله بن علي قال قلت له اخبرني عن الدعاء الي الله تعالى  
 بعد اهل البيت لا يخل الا لهم ولا يقوم الا بهم كان منهم اهل البيت لكل من وجد الله تعالى في ذلك  
 ان يقول الله عز وجل والي طاعتك ان يجازي في سبيل الله فقال ذلك لقوم لا يخل الا لهم ولا يقوم الا بهم  
 عن اهل البيت عليه السلام قال قلت له رايت في المنام اني قلت لك اني انا في من الغيبة ع  
 والدم ولم تغير رقتي فمما هو كذلك فقال اجب الله على ما هو كذلك هو كذلك المسئلة الثانية على تقدير ترك الجهاد  
 الى الاسلام في ان الغيبة هل يخرجونهم بعد اهل البيت مع العلم بان ذلك لا يحصل وانما يكون لو كان منهم  
 لا يخرجون لان قصد اهل البيت عدم حصول الاثر له فلو كان لم يقيد بتقديره في الجهاد الميسر اليهم فاعلم كما  
 الى الحرب المنيعة عايتهم تحريمه لما فيه من ثوران الفتن والفساد لا خلاف انفس الذي لم يودع  
 والاضلال عن فيه وعلمهم من الوصول النبا بما فيه رنا فان تركنا لهم كاف في تركهم لنا ولان لا يوجد  
 فيهم العقل بخلاف الالاعانة على المعصية والحمل عليها فان سيرا على السوء المستوى اليهم يقصد ان يهلكوا  
 يخرجنا مع ان الله سبحانه وتعالى يقول في حكم كتابه وقادرا على التوبة والحق وقوا على ان تقوم العدول المس  
 بل يكتسب زمان الغيبة الى كمالها بالاسرار الغيبة والقرابة الحرب الذي قصد فيه ان يهلكوا اول مع العلم كونه  
 الميسر والحرب معهم ارباب لا يملك لما يمتا من عدل تاثير ذلك القصد فهو مبررة قصد  
 ولا حجة بالحرب المنيعة منه لا بعد ذلك الا انه والشيء قس على ان ذلك

شرعهم دون شخصي ويؤيده ما رواه عن الصادق عليه السلام في ان غيبة من غاب عن الامام عليه السلام  
 لا يفتقر عهدهم تاثير ذلك الا يستغنى به كل من يملك الغيبة في حكم ما لم يوجد عليه خيل ولا ركاب ولا يسر لا تحته  
 استرقاقه بعد اسره لا يستغنى به الحكم الثابت عند حضور الامام عليه السلام في الحرب ولا عند جواز ذلك  
 في الجهاد ان لا يستسلم عدو جاز له الجهاد المنوع منه بطريق المظالم ولا يستغنى في عدم الملك لذلك سيرة  
 التمر الغلبة عليه فان الشبهة المطهرة دلت على عدم احتيا حكم المال المأخوذ من الكفار فان من لم يفتقر لا تحته  
 كالحشيش المروق ومن لا يفتقر به بل يشبهه في غير ذلك وان لم يفتقر حتى من حضر بعد ايامه قبل الغيبة وان كان  
 مولودا ثم اثم انها دلت على الفرق بين الذكر الصغير والكبير من المنقول من الاموال غيره كالاراضي والجنه  
 فكله الله سبحانه واسعه لا تتركها العقول المستدرا لعدة دعوى شبهه الامان بالتحقق والكا في ما عني  
 ان لها اثر الام لا يتحقق الا في غير ما منه جواب لا اثر لتلك الدعوى مع كون الكافر في امنه لان اعلام  
 سلطان امامه او اذنه عند اداءه حرب اهل حقيقه غير شرط وانما يعتبر الامانة في شبهة المهادنة  
 لا غير ووجه الفرق ان المطلوب من الامان بطلان كفاة الكفار لا دفع الجهاد م



K P I P  
 D A P P  
 P V D S  
 9 P V A  
 —————  
 P I I .

0.

The first part of the book is a list of names  
 and places, which are written in a very  
 faint hand. The names are mostly of the  
 same length, and are arranged in a regular  
 order. The places are also written in a regular  
 order, and are of the same length. The list  
 continues for many pages, and is very  
 long. The names and places are written in a  
 very faint hand, and are difficult to read.



انہما

وکنفی ابدال جو غرض

بدین مقام و اسما رسید

بودن  
دارم  
زلف

دانشگاه تهران

برای این که این کتاب را به دست  
میرزا آقاخان میرحیدر

از یاد دل به رخ بخت

نسخه خطی

الحمد لله رب العالمين

۱۰۰

در مکاتیب و طوایر مشاهد او در کتب و جوامع از افاضت و کمالات او

میں نے اپنے دوستوں کو دعا کی کہ

11/12/19

مجلس ۱۵

درمیان

فانما لا بد من

ابن حنیف

25

في نسخة من ابدل راجعته بالنظر في نسخة التكملة

برکار افاد  
برکار افاد

2

۱۰  
 ۱۱  
 ۱۲  
 ۱۳  
 ۱۴  
 ۱۵  
 ۱۶  
 ۱۷  
 ۱۸  
 ۱۹  
 ۲۰  
 ۲۱  
 ۲۲  
 ۲۳  
 ۲۴  
 ۲۵  
 ۲۶  
 ۲۷  
 ۲۸  
 ۲۹  
 ۳۰  
 ۳۱  
 ۳۲  
 ۳۳  
 ۳۴  
 ۳۵  
 ۳۶  
 ۳۷  
 ۳۸  
 ۳۹  
 ۴۰  
 ۴۱  
 ۴۲  
 ۴۳  
 ۴۴  
 ۴۵  
 ۴۶  
 ۴۷  
 ۴۸  
 ۴۹  
 ۵۰  
 ۵۱  
 ۵۲  
 ۵۳  
 ۵۴  
 ۵۵  
 ۵۶  
 ۵۷  
 ۵۸  
 ۵۹  
 ۶۰  
 ۶۱  
 ۶۲  
 ۶۳  
 ۶۴  
 ۶۵  
 ۶۶  
 ۶۷  
 ۶۸  
 ۶۹  
 ۷۰  
 ۷۱  
 ۷۲  
 ۷۳  
 ۷۴  
 ۷۵  
 ۷۶  
 ۷۷  
 ۷۸  
 ۷۹  
 ۸۰  
 ۸۱  
 ۸۲  
 ۸۳  
 ۸۴  
 ۸۵  
 ۸۶  
 ۸۷  
 ۸۸  
 ۸۹  
 ۹۰  
 ۹۱  
 ۹۲  
 ۹۳  
 ۹۴  
 ۹۵  
 ۹۶  
 ۹۷  
 ۹۸  
 ۹۹  
 ۱۰۰

Handwritten text in red ink, likely a signature or date, located at the bottom of the page.



بسم الله الرحمن الرحيم

الا يا بن هند لا سيف الله نزيه  
ولا قدس الرحمن منك عصا  
اليس يوسفان والدك الذي  
وبادر يفرى مهمها بعد ماسية  
فأمرهم خير البرية احمد  
الا فاشربوها من حسام مبدع  
واملك ذات القدر عجت شجرة  
تمنيه ما يفي ولو كان نفسها  
فادرسحت النقع يا مل فرصة  
الى ان انتد وبله ستر فرصة  
حلت بمشواها فيا بسم الله  
على دغل منها قلوب لها تطوي  
اقام عصاة لك واكثر العبد  
يقود عنات طار واجانبوا النوى  
سيف على عالم السر والنجوى  
كوس حرام تعف الذر والبلوى  
الى يستغفها من بني السوء والاسوى  
اذا آت بما يتغيبه وما ترمي  
ليفتار فيها فسورا جسد طوي  
لقد هدمت دهرها اجاني ضوى

واجر ذاك اليوم  
الذي انقضى  
بغير ان  
يقضي  
بغير ان  
يقضي  
بغير ان  
يقضي



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ  
ابتداء الحديث بحمد الله الذي اليه انهماء ما رواه المخبرون وعند حفاظ ما  
اخر عنه الرواة والمحدثون والصلوة والسلام على المخبر الصادق عايتا كون  
والكتاب الناطق والبناء العظيم الذي تم فيه مخلوقون والعترة الاوصياء  
والذرية الاصفياء انهم الصادقون المستدون لانهم الثقات المعصومون  
ونريد فنقول الواثق بالحق الهادي محمد بن علي الشريف البغدادي ختم الله  
لهما بالحسن وعفي عنهما ان صاحب خلاصة الاقوال في معرفة الرجال  
العلامة الذي لم يرو مثله في الجماعة والاحاد ضياء جمال الشريعة مجسم  
الاجتهاد اذ رواه الحديث الحاكم العادل بير الطيب والخطيب المنصور  
في مذهب الاثنى عشر عليهم الصلوة والسلام وقدس روحه المطهر  
وتبها على قمين وخاتمة الاول فبين اعتماد عليه من الرواة او ترجع عنده  
بقول قوله والنشائي فيمن تركه او توقف فيه والخاتمة في فوائد مهمة و  
وكان الكتاب مع كونه اشهر كتب الاصحاب قابلا للنسختات سيما الاجاز والاثبات  
صالحا للتغيرات كترتيب سهل للطلاب فاختصر وكثير مما ركة في بعض من

تركه ورثته وهذا الطريق اقرب المطلب الرجال ماسلكه وورثت الاشباة  
في الباء المنقوطة بواحدة سرك اليبان وبقطنين فوقا بوقنين ومختا بختين  
وبالثلاثاء بالباء وفي الزون بالزون وفي حوت اصله البهم ترك الممهل وذكر  
المجمم والفاء وتركه والفاء بذكره وكذا الفخ والاخوة والخفة والشدّة و  
اعتمدت في الدلالة على كثير من الحالات على نوع من الفران والعلامات  
ونيت الترتيب في الاسماء المتباينة على اويلها فتواينها وهكذا وفي المشتركة  
على اويل نوالها فتواينها وعلى هذا وقيدت السوان للفاشي عن الاضافة  
في الحواشي وسميت المختصرا برواء فكان شح الاسم بعبده الحيوة واسيلا  
الله تعالى صدق الاقوال وصحة الاحمال انه ثقتي وعليه الاعتقاد في كل  
الاحوال **القسم الاول** في العمد عليه والراجح ثمانية وعشرون فصلا  
**الاول** في العزة خمسة وعشرون اسما **ادم** رجلان ابواسحق بن آدم  
بن عبدالله الاسدي **ثقه** و**ابرجس** بن النخاسي **ثقه** **ابن** ثلثة ابن  
فهلج بوقين والغين الساكنة بن راجح بن سعيد البكري الجوري الحليم  
المضمومة وتخمين مولى بني جري لقى الجهاد عليه صلوات قال الباقر  
عليه الصلوات اجلس في المدينة واقف الناس فالمرحبت ان يرمى في  
شيعتي مثلك وقال الصادق عليه الصلوات يا ابان ناظر اهل المدينة فانه  
احب ان يكون مثلك من زواني ورجالي وايضا عند موته والله لقد اوجع



لعمري ان هذا الرجل هو الذي كان يروي عن الصادق عليه السلام في الصلاة

فلما مرت ابان قدم وروى عنهم صلوات الله عليهم هـ وعثمان الاحمر  
قال لكتي نقل عن علي بن حسن ان ابان بن عثمان من النواوسية ثم قال ان  
العصابة اجتمعت على تصحيح ما يبيع عنه والافرب عندي قبول روايته و  
ان كان فاسد المذهب للاجماع المذكور وعمر الاسدي ختن آل ميثم  
ابن عبي التمارقة منا **ابراهيم** ثمانية وعشرون ابورافع عتيق رسوا  
الله صلى الله عليه وآله ثم لزم امير المؤمنين صلوات الله عليه ثقه وابن  
ابو البلاد الكرامته عبي عن الصادق والكاظم والرضا صلوات الله  
عليهم ثقه كان للرضا صلوات الله عليه واثنى عليه وابي حفص ابو  
اسحق الكاتب شيخ من اصحاب العسكري صلوات الله عليه ثقه وجه وابي  
الكترام بالشديد الجعفي غير عن الرضا عليه الصلوات وابي محمود  
انخراساني عنه صلوات الله عليه ثقه ورجبا الجيم المجدي بالجيم والثقة  
ثقه منا وسلامه نينا ابوري ويكل من اصحاب الكاظم عليه الصلوات  
لم يقل الشيخ فيه غير ذلك والافوي يقول روايته وسليمان بن ابراهيم  
عن الصادق عليه الصلوات وجه اصحابنا بالبصرة فقها وكلاما وادبا و  
شعرا وسليمان بن عبد الله بن حيان تميمي والشديد والنون النهمي  
النون والاسكان بن من بمان بالاسكان الخراز بلخا والزائين الكوفي  
ابو اسحق سكن في بني تميم فوما قيل النبي ثم سكن في هلال فينيل الهلال قال ابن

ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير

ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير

الغضائري يروي عن الضعفاء وفي مذهبه ضعف لكن وثقه الشيخ والخاشي  
فتوى العمل بما يروى وعبد الله القاري من الفاراه من حواص امير المؤمنين  
عليه الصلوة والسلام وعبد الله وورد الدعاء له وعلى الكوفي زاهد  
عالم وعمر اليماني الضعفاء ابو اسحق عن الباقر الصادق صلوات الله  
عليهما ثقه منا وضعفه ابن الغضائري جدا وعيسى ابو ايوب الخراز بلخا  
والزاه نائنا وقيل اولايضا وقيل ابراهيم بن عثمان عن الصادق والكاظم  
صلوات الله عليهم ثقه ومحمد الاشعري عن الكاظم والرضا صلوات الله  
عليهما ثقه ومحمد بن ابي عبي ابو اسحق وقيل ابو الحسن عن الباقر الصادق  
خصيص صلوات الله عليهم ومحمد بن سعيد هلال ابو اسحق الثقفى  
مات سنة ٣٥٥ ومحمد بن عباس النخلى بضم الخاء ثم فوقيتين صالح عن  
علي بن حسن بن فضال ومحمد بن فارس لاباس به لكن بعض من يروي  
عنه ومحمد بن معروف ابو اسحق المذارى بالذال ثقه منا عن محمد بن  
علي بن تمام ومن في طبقته ومحمد بن محمد بن علي العسكري عليه الصلوات  
ويكل ثقه ومسلم بن هلال الضرير ثقه مهتر في الزاى الاسدي يروي ان  
ابي ردة عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهم ثقه ومهزيار ونصر  
بن قعقاع الجمعي عنهما صلوات الله عليهم ثقه صحيح الحديث ونصير بن  
النون وسكون التختين الكشي ثقه كثير الرواية ونصير بن النون وسكون

ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير

ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير

ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير

ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير  
ابو اسحاق بن ابي بصير



بسم الله الرحمن الرحيم

التخنيين الصدي الكافي ابو الصباح بالشديد سماء الصادق عليه الصلوات  
الميزان راي الجواد وعن الكاظم صلوات الله عليهم ثقه وهاشم ابو اسحق  
الفتي ثقي الرضا صلوات الله عليه لم انفع لاحد من اصحابنا على نص في  
الفتح فيه او تعديل والزوايا عنه كثيرة والارجح قول قوله ويوسف  
ابراهيم الكندي الطحان عن الكاظم صلوات الله عليه ثقه **ابراهيم**  
اربعة ابراهيم ثابت بالثاء بن منذر بن جليل اخو حنان شهيد بدر اهل خدوا  
عمارة بالفتح الانصاري صلى مع النبي صلى الله عليه وآله الفضل بن قيس  
قنل بصفين وكعب شهيد العقبة مع السنين وكان كيب الوحي و  
يافع لرسول الله صلى الله عليه وآله **ابراهيم** بعد وضع له حروفه وهولته  
ونحسونه ابراهيم ابو حامد المرائي وابراهيم بن ابي رافع الصميري  
باسكان التخنيين فالضم ابو عبدالله من في عازب الانصاري ثقه منا وابراهيم  
بن اسمعيل بن داود بن محمد بن الكاتب النديم ابو عبدالله حصيص الهادي و  
المسكوي صلوات الله عليهما وابراهيم المعروف ببلان الكيني الضم بكو  
الي كلين قرية من الري خير وابي عوف ابو عوف من اهل بخارا الا باس  
وادريس ابو علي الاشعري ثقه منا صحيح الزوايا في **ابراهيم** و  
الرازي من اصحاب الهادي عليه الصلوات ثقه له **ابراهيم** من اهل الحلة النخعي  
واحلق عبدالله بن سعد مالكا الا حوض الاشعري ابو علي الفتي وافدا القميين

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

عاص

كبر حديثه

ثقه عن الجواد والهادي والمسكوي راي صاحب الزمان صلوات الله عليهم و  
اسماعيل بن سمك بن عبدالله ابو علي علي وعليه قرأ ابو الفضل بن حسين بن عبيد  
له كتب لم يصف ثقلها ثاقب على احمد الهروي ولم يبين عليه بتعديل ولم يرد فيه  
خرج فالاقوى بقول روايته مع سلامته عن المعارض واسماعيل الفقير حسن  
بن حسين اللؤلؤي وحسين بن عبد الملك ابو جعفر الاردي ثقه وحسين بن  
عمر بن زيد الصيقل ابو جعفر ثقه منا عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما  
وحسين بن قنل كان في عهد الوزراء ولا يثبت به حديثه وحسن بن البيع  
بن عبدالله الفتي ثقه ابو عن الرضا صلوات الله عليه وداود بن سعيد  
ابو جبري الحرجاني محدث العامة استبصر وداود بن علي ابو الحسين الفتي ثقه كثير  
الحديث صحب علي بن حسين بن بابويه ومرتقات الغشاق الثمين للضمير والشيخ  
والنزن بجلي ثقه وزايد بن جعفر الهذلي بالذال ثقه وصبيح بن يحيى ثالثا  
ابو عبدالله الاسدي الزيدية تدعيه وليس منهم ثقه وعسايد الدال ابو جبير  
الاحمسي الجلي ثقه وعبدالله بن احمد بن جليل بنقيم الجيم بالشديد وسكون  
التخنيين الدورقي ابو بكر الوراق ثقه منا عنه الغضائري وعبدالله بن  
جعفر الجعفي له مكانة وعبدالله بن عيسى بن مصقلة له ثقة عن ابي جعفر الثاني  
صلوات الله عليه وعبدالله بن مهزيان بالكسر المعروف بابن خليفة الجاكري  
النون ابو جعفر ثقه منا وما ظهر له رواية وعبد الواحد بن احمد البرزاني

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم



ابو عبد الله قال الجاشي شيخنا المعروف بابن عبدون وقال الطوسي احدثني عبدون  
يعرف بابن الحاشي وعلى بن احمد بن العباس من ولد عبد الله الجاشي الذي  
كانت اصادق صلوات الله عليه وهذا مصنف كتاب الرجال الذي نقلنا منه  
ثقة وعلى بن الحاشي صاحب الجواز الملقب بكبرى وعلى بن حسن بن شاذان بن العباس  
قاضي القضاة شيخنا حسن المعروف وعلى بن عباس بن نوح البصري ثقة في حديثه  
شيخ بصير فقيه وعلى بن الهادي بن عيسى بن عمرو والفروخي ثقة منا وعمر بن  
ابي شعبة الحلبي ثقة عن الكاظم والرضا صلوات الله عليهما وعمر بن الحلال  
بالتشديد بايع الحل وهو الشيرازي من اصحاب الرضا صلوات الله عليه قال الشيخ  
ثقة روى الاصل في ثقتي في قول رواته لقول هذا وعيسى بن جعفر  
العلوي العمري من اصحاب النعماني ومحمد بن ابراهيم بن ابي بصير القمي ثقة منا عنه  
التمكبري ولم يلقه ومحمد بن ابي نصر البزنطي الرازي وسكون النون في الرضا  
صلوات الله عليه ثقة حليل عنده وابي جعفر صلوات الله عليهما اجمع احبنا على  
تصحيح ما يصح عنه ومحمد بن احمد بن علي الجرجاني روى عن جعفر بن محمد بن جعفر  
عليه ومحمد بن احمد بن طرخان الكندي ابو الحسين الجرجاني ثقة ومحمد  
بن احمد بن طلحة ابو عبد الله العاصمي ثقة ومحمد بن جعفر ابو علي الصولي صاحب  
الجلودي الجلي والسكنة وقيل يضم اللام وسكون الواو ثقة قيل يروي عن الرضا  
ومحمد بن خالد البرقي مشهور في رتبة ثم ابراهيم بن ابي رزق عن الضعفاء و

توفي بمطربة في حدود سنة ٤٥٠  
وولد له من سنة ٣٥٠

عنه انه اكره الرواية في العامة  
الاخبار

واووا بالفتايات سنة ٢٢١  
وفات في سنة ٢٢١

واعتمد المراسيل قال ابن الغضائري طعن عليه القتيون وليس الطعن فيه بل فيمن  
يروى عنه اذ لا ياتي عن اخذ على طريقة اهل الاخبار ومحمد بن سليمان من  
ولد سنان بسكون النون بين مضمونين ابو غالب الرازي شيخنا صاحب  
ومحمد بن عبيد الله الاشعري القمي عن ابي الحسن الثالث صلوات الله عليه  
شيخ ثقة منا ومحمد بن عمار بن علي الكوفي ثقة شيخنا كثير الحديث ومحمد  
بن عمران بن موسى ابو الحسن المعروف بابن الجندي بالجيم المضمون وسكون  
النون قال الجاشي انه استادنا الحفنا بالشيخ وليس هذا نصافي نقديله  
ومحمد بن عبيد الله من ولد عامر الاشعري من بني ذئران بالذال المضمون  
وانما ابو جعفر عن الرضا صلوات الله عليه لقي ابا جعفر الثاني والعسكري  
صلوات الله عليهما ثقة ومحمد بن عيسى النوري بالنون ابو الحسن عن محمد بن  
علاء بن شيران ومحمد بن نوح ابو العباس السيري سكن البصرة ثقة حكى عنه  
مذاهب فاسدة من القول بالروية وغيرها ومحمد بن هيثم الجعفي ثقة و  
مسيتم بسكون تحتين قال ثناء بن فضل المكني بابي نعيم يضم النون الملقب  
بذكر من ثقات فقهائنا ونضر بالنون والصادق ابو الحسن الجعفي ثقة و  
يجي بن حكيم الاودي بسكون الواو والصوفي ابو جعفر بن اخي ذبيان يضم  
الذال فساكنه ثقة ويوسف ثقة من اصحاب الرضا صلوات الله عليه و  
البرقي ثقة ابن زبيد الكوفي ثوري بالثاء ابن ابو الفضل عن اصحاب ابي عبد

ابو عبد الله الجاشي شيخنا المعروف بابن عبدون وقال الطوسي احدثني عبدون يعرف بابن الحاشي وعلى بن احمد بن العباس من ولد عبد الله الجاشي الذي كانت اصادق صلوات الله عليه وهذا مصنف كتاب الرجال الذي نقلنا منه ثقة وعلى بن الحاشي صاحب الجواز الملقب بكبرى وعلى بن حسن بن شاذان بن العباس قاضي القضاة شيخنا حسن المعروف وعلى بن عباس بن نوح البصري ثقة في حديثه شيخ بصير فقيه وعلى بن الهادي بن عيسى بن عمرو والفروخي ثقة منا وعمر بن ابي شعبة الحلبي ثقة عن الكاظم والرضا صلوات الله عليهما وعمر بن الحلال بالتشديد بايع الحل وهو الشيرازي من اصحاب الرضا صلوات الله عليه قال الشيخ ثقة روى الاصل في ثقتي في قول رواته لقول هذا وعيسى بن جعفر العلوي العمري من اصحاب النعماني ومحمد بن ابراهيم بن ابي بصير القمي ثقة منا عنه التمكنبري ولم يلقه ومحمد بن ابي نصر البزنطي الرازي وسكون النون في الرضا صلوات الله عليه ثقة حليل عنده وابي جعفر صلوات الله عليهما اجمع احبنا على تصحيح ما يصح عنه ومحمد بن احمد بن علي الجرجاني روى عن جعفر بن محمد بن جعفر عليه ومحمد بن احمد بن طرخان الكندي ابو الحسين الجرجاني ثقة ومحمد بن احمد بن طلحة ابو عبد الله العاصمي ثقة ومحمد بن جعفر ابو علي الصولي صاحب الجلودي الجلي والسكنة وقيل يضم اللام وسكون الواو ثقة قيل يروي عن الرضا ومحمد بن خالد البرقي مشهور في رتبة ثم ابراهيم بن ابي رزق عن الضعفاء و

توفي سنة ٤٥٠ من عام الهجري

عنه انه اكره الرواية في العامة  
الاخبار

واووا بالفتايات سنة ٢٢١  
وفات في سنة ٢٢١

ادركه الموت  
في سنة ٢٢١











بسم الله الرحمن الرحيم

الطائر المحرق

مشکوٰۃ ربانی علی  
ابن سعید بن محمد

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل  
العلم من أجل

تقدیم و مسافت  
و کبریا و کبر

21

و اکثر صواب و محسن

الحمد لله الذي جعل في كل شيء  
دلالة على قدرته وكرمه

و عن ابن مقبله انه

فرصه خلقیہ

ابو القاسم

والله اعلم بالصواب



الله عليه ثقة **جبر** مطعم من حواري علي بن الحسين صلوات الله  
 عليهما **جبر** عبد الله الجلي رسول امير المؤمنين صلوات الله عليه الى انشا  
**جعفر** خمسة وعشرون ابنه عليه السلام و **براهيم** محمد بن  
 اولاده عن الصادق صلوات الله عليه ثقة واحمد ايوب المرقندي  
 ابو سعيد يقال له ابن الحاجز الجلي والزاقي صحيح الحديث والمذهب عنه محمد بن  
 محمد العياشي واحمد بن **ونك** بالنون الرازي ابو عبد الله شمسنا و  
 احمد بن يوسف لا ودي ابو عبد الله شيخ منا ثقة وبشير بابطين ابو محمد  
 الجلي الوشاء من زهاد اصحابنا ثقة صاحب المامون بعد الرضا صلوات الله  
 عليه وحسن علي شهر يارباشين والختين ابو محمد المومن ثقة شيخ منا و  
 سليمان النقي ابو محمد ثقة منا ونعيم الصيقل من اصحاب الهادي والعباسي  
 وصاحب الزمان صلوات الله عليهم وعبد الله زاس المديني جعفر الثاني  
 من اولاد امير المؤمنين صلوات الله عليهم و **جبر** اصحابنا اوثق الناس في حديثه  
 وعبد الله جعفر له مكتبة وعثمان بن ابي الرواسي بنو عثمان  
 الطايبي روى لكثي حديثا في سنده نصر صباح ومحمد سنان ومهاضيا  
 ان الصادق عليه السلام شدة له بالجنة ولم يثبت عندي غيره لك فالوجه  
 التوفيق في رواية وعمر المعروف بالمرعي وعيسى بن يقطين قال ابو  
 الحسن عليه السلام فيه خيرا ومثني عبد السلام الرازي العطار ثقة منا

ابو ابراهيم الجوهري

ابو جعفر العياشي

ابو جعفر العياشي

ابو جعفر العياشي

ومحمد بن اعني رباط ابو القاسم الجلي ثقة شيخنا **جعفر** حسن  
 جعفر حسن المثنى ثقة منا ومحمد جعفر موسى بن قولويه ابو القاسم  
 يلقب ابو مسلم من اجله اصحابنا اسناد الشيخ المفيد رحمه الله وكل ما يوصف  
 به الناس من جميل او ثقة او قوة ومحمد بن عوف الاسدي وجه عنه احمد  
 بن محمد عيسى ومحمد بن الاحول من الرضا عليه السلام ثقة وموسى بن  
 ابو محمد من اهل كاش كان مكاتبا والظاهره ليعن جعفر بن معروف المرقندي  
 الذي قال ابن الغضائري انه مرفوع المذهب يروى حديثه تارة وينكر اخرى لانه  
 قال كنيته ابو الفضل ويروى عنه العياشي كثيرا وورقا بالقات ابو محمد  
 وصاهرون ابو عبد الله عن الصادق عليه السلام ثقة وعيسى بن علا ابو محمد  
 الرازي عنه عليه السلام ثقة **جبر** بن جبر المومن ثخين من اصحابنا  
 امير المؤمنين صلوات الله عليه **جبر** بن جبر الموصوف بن حكم البجلي  
 ابو منذر عن الصادق عليه السلام ثقة **جبر** بن عباس بن جبرين والصادق ابو  
 الحسن اللبني ثقة **جبر** بن جبر بن جبر بالشددة والجليم بن عبد الله ابراهيم  
 النخعي وقال ابن فضال ابو محمد شيخنا عن الصادق والكاظم عليهما السلام قال لكثي  
 انه من اجتمعت العصابة على تعجيب ما يقول وصالح الاسدي وجه ثقة عنهما عليا  
 السلام وعبد الله بن نافع الخثعمي الخاطري يروى عن محمد بن عبد الله بن  
 ابي جهم قال ابن نمير انه ثقة وهذا لا يثبت لكن من المرجحات **جبر**

ابو جعفر العياشي

ابو جعفر العياشي

ابو جعفر العياشي

ابو جعفر العياشي

ابو جعفر العياشي







عليه السلام

١٣

ایران عقیل

الحمد لله

اولی



ثقة وعلى فضال النيلي ابو محمد عن الرضا عليه السلام ورجل زاهد  
 به عليه السلام كان عرج الى الصخرة ويجد فيقع عليه الطير كانه خزانة وان الوحش  
 ليرعى حوله وعسكر الصعاليك اذا راوا شخصه طامروا في الدنيا كان نظما يقول  
 يقول بعد الله بن جعفر قبل الكاظم عليه السلام فرج ثقة وعلى نعمان  
 ثقة وعلى يقطين موسى عن الكاظم والرضا صلوات الله عليهما ثقة  
 وعسرو ومثال ثقة وعشبه يكون النون الصوفي الكوفي ثقة  
 قاسم منا وقد امد بالالف المضبوطة الكافي الحنفى عن الصادق صلوات  
 الله عليه ثقة ومالك الفقيه من اصحاب الهادي عليه السلام ومستل  
 بوقيتين مشددة وثنتين وجر منا ومحسوب الشراي وبقال الزناد ابو  
 على ثقة عين عن الرضا عليه السلام يمد من الاركان الاربعة في عصر قال  
 الكشي انه من اجمع اصحابنا على تصحيح ما يجمع منه وقال بعض موضع ابن محبوب  
 حسن على فضال ومحمد ابو على القطان والكلام فيه كافي حسن  
 سيف الفار ومحمد احمد الصفا ابو على ثقة شيخ منا عن حسن  
 ومحمد جمهور المعنى ابو محمد بصري ينيب الى بني عم من يقيم ثقة في نفسه  
 روى عن الضعفاء وكثيرا لم يسل واوقف من ابيه ومحمد جالد عمر  
 الطيالسي ابو العباس القمي ثقة ومحمد فضل من اولاد عبد المطلب عليه  
 السلام ابو محمد عن الرضا صلوات الله عليه ونحوه وعن ابيه عن الصادق والكاظم

الكاظم عليه السلام  
 عن الصادق عليه السلام  
 عن الحسن عليه السلام  
 عن علي عليه السلام  
 عن محمد بن ابي بكر  
 عن محمد بن ابي جعفر  
 عن محمد بن ابي حمزة  
 عن محمد بن ابي جعفر  
 عن محمد بن ابي حمزة  
 عن محمد بن ابي حمزة

الثقة عين عن الرضا عليه السلام

صلوات الله عليهما ثقة ومحمد الهادي ابو على كذا كذا  
 عن ابن العدي وكيل وموسى الخشاب وجه مائة الف الحديث وموسى  
 النوبختي ابو محمد مثكم فيلسوف لما في حسن الاعتقاد ثقة وموفق شيخ منا ثقة  
 ثقة ونفسر قال الكشي انه من اجل اخواتنا ويوسف على مظهر ابو  
 منصور الحل المشهور مصنف كتاب الخلاصة ما اخذ تلك الرمال نظم قد  
 الله به الانور روح الله روحه الاظهر **ثقة** وعشرون ابن  
 ابي حمزة عن الصادق صلوات الله عليه ثقة واسد من اصحاب الجواد  
 السلام ثقة الاشري القمي ابو عبد الله ثقة وابن اشكيب بالشين الساقية  
 والكاف المكسورة والثنتين المروزي المقيم بمروند وكش ثبت ثقة ثقة  
 قال الكشي والنجاشي لم يرو عن الائمة عليهم السلام لكنه من اصحاب العسكري  
 صلوات الله عليه وبنار بالشين المشددة المداني من اصحاب الرضا صلوات  
 الله عليه قال الكشي رجع عن الوقت بطريق فيه نظر لكنه رضي الشيخ على انه ثقة  
 صحيح وشور البلاء بن ابي فاختة سعيد حران عن الباقر والصادق صلوات  
 الله عليهما ثقة وجهم بكرايين من اصحاب الكاظم عليه السلام ثقة وخيال  
 بالحاء وثنتين ابو عبد الله الخري وزيد على حسين صلوات الله عليهما ابو عبد  
 الله ذوالدمنة عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما ثناء وراه الصادق  
 صلوات الله وسعيد محمدان الاهوازي ثقة عين حليل القدر عن الرضا

الكاظم عليه السلام  
 عن الصادق عليه السلام  
 عن الحسن عليه السلام  
 عن علي عليه السلام  
 عن محمد بن ابي بكر  
 عن محمد بن ابي جعفر  
 عن محمد بن ابي حمزة  
 عن محمد بن ابي حمزة  
 عن محمد بن ابي حمزة











كان افضل الناس في الادب قوله حجة خرج علم العروض فضلا اشهر من ان يذكرها  
المذهب زاهد العبد ثقة عن الصادق صلوات الله **عنه** بالمشقة  
وفوقيتين بن خير بن عيسى الجهم من اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه بدرى  
**عنه** يكونان الخبيثين والثاء بن عبد الرحمن الجعفي قيل فاضل وليس بتدليل  
وان كان من المرجحات **عنه** ان الخادم من اصحاب الهادي صلوات الله عليه

**ثقة الثامن** الدال اسمان **داود** ثقة عشرة بن ابي يحيى زبيد اسمه زكاري بن ابي  
والنوزن ابوسليمان النيبابوري وقال البرقي داود بن يونس ابوسليمان والظاهر  
انما واحد من الاصحاب الهادي والعسكري صلوات الله عليهما وابي يزيد  
الكوفي الطمار عن الكاظم والصادق صلوات الله عليهما ثقة واسد عفير بن الضم  
ابو الاخوص البصري جليل ثقة **عنه** وزيد بن الزاي المصموني قالوا كذا ابو  
سليمان اخذت بالحاء والنون والفاء اخص الناس بالرشيد واورد الكشي ما  
يشهد بسلامة عقيدته وقال النجاشي ثقة ذكره ابن عوفه ورجحان الطمار عن  
الصادق والكاظم صلوات الله عليهما ثقة وسليمان ابوسليمان الحمار عن الصادق  
صلوات الله عليه ثقة وعلى ابي عوف بن الهاشمي ابو علي بن داود عن الكاظم  
وقيل عن الرضا صلوات الله عليهما ثقة وقرئ الاسدي النصري بالنون ثقة  
ثقة عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما واخوه وقاسم بن جاسق عبد الله  
جعفر خا بن طالب عليه السلام ابو هاشم الجعفي بغدادى شاهد الجواد

هذا هو المذهب  
الزاهد العبد  
ثقة عن الصادق  
صلوات الله عليه  
بدرى

هذا هو المذهب  
الزاهد العبد  
ثقة عن الصادق  
صلوات الله عليه  
بدرى

هذا هو المذهب  
الزاهد العبد  
ثقة عن الصادق  
صلوات الله عليه  
بدرى

من اصحاب الهادي  
ابو الحسن العسكري

الحادي والعسكري صلوات الله عليهم ثقة شريف عديم روى ابو عن الصادق  
صلوات الله عليه وكشي الرقي ابوسليمان من اصحاب الكاظم صلوات الله  
قال الشيخ انه ثقة وروى الكشي من طريقه بن عبد الرحمن ان الصادق  
صلوات الله عليه امر اصحابه بان يتولوه منزلة المعتاد من رسول الله صلى الله  
عليه وآله وبهذا الطريق انه من اصحاب اقيام صلوات الله عليه قال الكشي يذكر  
العلاء انه منهم ولم اسمع احدا المشايخ يطعن فيه عاش الى زمان الرضا صلوات الله  
عليه وقال النجاشي انه ضعيف جدا وقال احمد بن عبد الواحد في امارت له حديثا  
سديدا وقال ابن الفضل انه فاسد المذهب ضعيف الرواية لا يلتفت اليه وعنه  
في امره توقف والاقرى بنزل رواه ليعلى بن الشيخ والكشي وقال ابو جعفر بن ابي  
روى عنه عليه السلام ان زلوا داود البرقي عن معتز القفاد من رسول الله صلى  
الله عليه وآله ومحمد المدي بن عم الهيثم بن ابي مسروق ثقة وثقة آخر

بالضم

علي بن عثمان غير ثقة وحجتي بشرا لدهقان ابوسليمان ثقة **عنه** كزنج **عنه** الشاع  
بالمكسرة والمساكنة والمكسرة بن علي الخراساني عظيم الشأن **عنه** السابغ **عنه** الدال  
**عنه** بكر الثاني وسكون خبيث بن محمد بن يزيد ابوالوليد الهادي عن الصادق  
صلوات الله عليهما ثقة **عنه** العاصم الرواسي ثقة عاصم **عنه** بن كزنج بن زياد  
بن ابي جندب الاشجعي عن الباقر والصادق صلوات الله عليهما **عنه** اثنان ابن  
خساش بالحاء والشين العبد من اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه وعبد

المسكون



الله جابر الدلمي أبو نعيم بصري عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما  
**ربيع** ثلثة ابن أبي مدركة أبو سعيد الكوفي المصلوب على الشيع من  
 الصادق صلوات الله عليه ثقة وحشيم بالحامضه والفاء بين الحشيمين **ص**  
 احد الزهاد الثمانية وسليمان عمر عن الكوفي قريب الامرة الحديث قال ابن  
 الغضائري قد طعن عليه وعجز عن يخرج شاعرا **ص** بن ناجية المزن والحكم  
 والذال لا يزدى من اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه ثقة **رجا** بالجيم  
 بن يحيى بن سامان ابو الحسين الفراء بن بوقيتين راجعا الكاظمين بن الحسن  
 علي بن محمد صاحب العسكر صلوات الله عليه **ر** بن مرقوق ثقة **رشد**  
 بن زيد الجعفي ثقة **رشد** بالضم الهجري شكور **ر** بالضم بن سبي الخراس  
 بالوزن والخاء لا يفر من عليه عن الصادق والكاظم صلوات الله عليه ثقة حسن  
 الطريقة **رشد** بن ابياس عمر والي الجبل عن الصادق صلوات الله عليه ثقة  
**ص** من اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه **روح** عبد الوحيم شريك بن  
 المكي بن شريك عن الصادق صلوات الله عليه ثقة **روي** زرارة اعين  
 الشيباني عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما ثقة **رقم** بالضم الانصاري  
**ر** بالتحسين والثديين رجلا بن شبيب بالهمزة خال المعظم ثقة  
 وصلنا بغداد بن علي عن الرضا صلوات الله عليه ثقة **الحاد** بن عيسى  
 الزاي ثمانية اسماء **ر** بالاسكان بن عبد الله ابو الحسين الاسدي ثقة عن

خواص امره صلوات الله عليهم

عربا

العاقبة

زوائد بالراء والذال ابو عمرو  
 خواص امره صلوات الله عليهم

الباقر والصادق صلوات الله عليهما **ز** اعين شتر الفهم وسكون النون ثم  
 الفهم الشيباني شيخ اصحابنا في زمانه **ز** بنين بالفهم والفتح وسكون الحشيمين **ز**  
 من رجال امير المؤمنين صلوات الله عليه **ز** بن حسن الدويري شيخ مناقبة  
**زكريا** ثمانية ابن آدم عبد الله سعد الاشري ثقة جليل القدر قال الرضا صلوات  
 الله عليه اريد الخروج عن متى كثر شأركم فقال لا تفعل فان الله تعالى يدفع عنهم اليك  
 كما يدفع عن اهل بغداد الي الحسن الكاظم صلوات الله عليه قال سيب الهمداني  
 قلت للرضا صلوات الله عليه شلطي صيدة قلت صلي اليك في كل وقت فمن اخذ  
 معام ديني قال صلوات الله عليه من زكرا بن آدم المأمون على الدين والدار ورحم  
 زبيله من المدينة ابو يحيى الموصلي ثقة كوكب الدم قال الكشي ابو يحيى الموصلي كوكب  
 الدم هو شيخنا من الاخبار والباقر صلوات الله عليه ان يجزيه خيرا وقال ابن  
 الغضائري زكريا ابو يحيى كوفي ضعيف عن الصادق صلوات الله عليه وعمل انما  
 متغايرون لان الكشي لم يذكره باسمه والاخر قال انه كوفي والجملة فالافرن الزوفن  
 فيه وادريس ابو جريحهم الجيم الفقي عن الرضا صلوات الله عليه وسابن  
 لم يثبت عنده عند الله وسابور ثقة وعبد الصمد الفقي ابو جريحهم الجيم من اصحاب  
 الكاظم والرضا صلوات الله عليهما ثقة ويحيى القتيبي ويحيى الواسطي عن الصادق  
 صلوات الله عليه ثقة **زبيد** قاضي ابن الحسن الكاظم عن الصادق صلوات  
 الله عليه ثقة و**زبيد** بالهمزة ابن عبيد بن النعمان والنفين والنفينين والنفين

باب فيمن

سبنا

زكريا بن يحيى بن خراسان  
 صلوات الله عليهم

كونه



سليم عنه عليه السلام واخو بسطام بن سابر ثقة وسوقه ثقة وعبيد عامل  
 امير المؤمنين صلوات الله عليه على البصرة وعيسى بن عبيد الخداع عن الباقر والصادق  
 صلوات الله عليهما ثقة حسن المنزلة عندنا وكعب بن رجب عن رجال امير المؤمنين  
 صلوات الله عليه قال الشيخ **عنه** **ثقة** اربعة ابن ارقم من التابعين  
 الراجمين وصوحان بالضم فالسكون من اصحاب امير المؤمنين صلوات الله  
 عليه قتل يوم الجمل قال صلوات الله عليه له بعد ما صرح رجلا الله يا زيد كنت  
 خفيتم المنة عظيم المعونة وعبد الله الحنط ابو جهم حمصي ثقة عنه ابان  
 يونس وقيل ابن موسى اسامه الشحام الثمين والشدة عن الباقر والصادق  
 صلوات الله عليهما ثقة **عن الثاني عشر** **السين** **سدر** بن حكيم  
 ابو الفضل كان في الحسين فدعا الصادق صلوات الله عليه فوجهه الله تعالى له ذوقه  
 عالية **سري** بن عبد الله يعقوب بن السلي عن صلوات الله عليه **سدر** اربعة ابن  
 ابو خلف مبرنا الزام عن الصادق والكاظم عليهما السلام ثقة وسعد بن احرص  
 بن مالك الاشعري القمي عن الرضا والجواد صلوات الله عليهما وعبد الله بن ابي خلف  
 الاشعري القمي ثقة شيخ الطائفة قيل لقي العسكري صلوات الله عليه **سدر**  
**ثقة** ابن ابي الجسم القابوسي الخنزي ابو الحسين من ولد قابوس عن الصادق والكاظم  
 صلوات الله عليهما ثقة واكثر عن ابان بن ثعلب واحمد بن موسى ابو القاسم الغراء ثقة  
 وميان بن عتيق بن ثانيا ابو حفيظ سائق الحاج المذاني عن الصادق صلوات الله عليه

اصد وعشر وثمانين  
**سالم** من الجعد الايجي من خاص  
 امر المؤمنين عليه السلام

مولی امرالمومنین صلوات الله  
عليه و آله

ابن العاصم

بالحجيم العزيمه التي اوسن بالحقه  
التي بالنسبه اليها انما يكون  
والسر المحل الذي في الحاد  
المع احسن

بسم الله الرحمن الرحيم

المستطيل

عند الكشي مذكوم قال الخاشي ثقة **وَجِبَ رَحْمَةً** كاتواع على بن الحسين عليه السلام  
فقال امره هو يحيى بن ابي الطوبى وورد ان لقبه **كُنْكَرًا** ابو خالد الكابلي ومحمد  
بن جبير وسعيد بن مسيب قال الصادق صلوات الله عليه كان ياتي به عليه السلام  
وما كان قتل الحجاج له الا على هذا وكان مستيقما **وَجِنَاحَ** ثقة عن الكاظم و  
الرضا صلوات الله عليهما وعبد الرحمن قيل عبدالله الاعرج الثماني ابو عبد  
الله الشيعي عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما **وَسَيْبٌ** من الغلة المذكورة  
يقال ان امير المؤمنين صلوات الله وسلامه عليه رآه **وَيَا رَجُلَيْنِ الصَّبِيَّ**  
صولي بن ضيعم عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما ثقة **سَفِيَانُ** رجلا  
ابن ابي قال الباق صلوات الله عليه ان سفيان غائب الامام حسن صلوات الله  
عليه **يَهْدِي** يابذل المؤمنين والظاهره قال عن حجة ويزيد من اصحاب امير المؤمنين  
صلوات الله عليه وحاصل رائيته **كَيْنٌ** بالضم الحق عابد **سَلَامٌ** عبد العزيز  
الديلمي ابو جلي الله شيخنا المقلد على الغيد والسيد المرتضى رحمهم الله تعالى **سَلَامٌ**  
نقل الكشي لا يابره وقال الخاشي سلام بن ابي عمرة الخراساني عن الصادق صلوات الله  
عليه ويمكن ان يكون هو **سَلَامَةُ** محمد اسمعيل او الحسن الارزقي بالراء قيل  
النون ثقة عن ابي الوليد وعلي بن حسين بابويه **سَلَامٌ** الفارسي صولي رسول  
الله صلى الله عليه وآله ابو عبدالله اول الاركان الاربعة لم يرد عظيم الثبات  
**سَلَامٌ** الحنابلة الزن ابو الفضل عن الصادق صلوات الله عليه الله **سَلَامٌ**

الف  
وتم  
أقيل

بسم الله الرحمن الرحيم  
الحمد لله الذي جعل القرآن  
موسى عليه السلام

2

و زبدهٔ بذر الاخراست می باشد  
اسم الکومین جدولیات است و در کتب

الحمد لله  
والصلاة والسلام على  
سيدنا محمد وآله

1871

دعوت خدیوہ

سأذكر في هذا الكتاب

سلمان الغاري  
رضي الله تعالى عنه











الله عليه وآله من سادات اصحابه واصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليهم وآلهما  
 وعلى بن ابي ساره ثقة وعلى بن ابي طالب صلوات الله عليه من اصحاب  
 اخيه صلى الله عليه قتل معه بكرا لا موسى ابو الفضل الوراق ثقة من اصحاب  
 يونس وموسى <sup>ثقة</sup> الخناس من اصحاب الرضا عليه الصلوة والسلام ثقة و  
 معمر بن <sup>ثقة</sup> حجاج ووليد بن <sup>ثقة</sup> صبيح عن الصادق صلوات الله عليه وهشام  
 ابو الفضل الناشري بالزوني والثنين الاسدي ثقة جليل منا كرامة فقيه عيسى  
 ويزيد الحزني بالخاوختين فالزاي ثقة **عبد الله** **علي** رجلا بن علي  
 بن ابي شبة اخو محمد بن علي الحلبي ثقة لا يطمعن عليه سوى سام اذن له الصادق  
 صلوات الله عليه في الكلام لانه يبيع ويطيح **عبد الجبار** بن المبارك النهاوندي  
 روى الكشي بطريق ضعيف ان الجواد صلوات الله عليه كتب له كتابا بصفة **عبد**  
**الحميد** ثلاثة بن ابي العلاء بن عبد الملك الازدي الميمون عن الصادق صلوات  
 الله عليه وثقه وسالم العطار عن الكاظم صلوات الله عليه وثقه وعنه ابن الصادق  
 الطاق ثقة من اصحابه صلوات الله عليه **عبد الحاق** بن عبد الله قال اسيل  
 ابنه قال ابو عبد الله صلى الله عليه عليك ثلاثا وانظروا ان ابا عبد الله هذا هو الصادق  
 صلوات الله عليه صالح **عبد الرحمن** احد عشر بن ابي عبد الله ميمون  
 ثقة عن الصادق صلوات الله عليه سبع مائة ميلة وابي بسيل الانصاري من  
 اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه حضره الحجاج على سببه صلوات الله عليه  
 في اسواقهم

محمد بن محمد بن ابي جعفر  
 والنون اخو ابي عبد الله  
 اصحاب امير المؤمنين صلوات الله

وابي جعفر بن النون والحليم الساكنة احمد بن محمد بن مسلم ابو الفضل ثقة عن الرضا  
 والجواد صلوات الله عليهما وابو جعفر بن الصادق صلوات الله عليه واحمد  
 بن جبرويه بالحليم والساكنة ابو محمد العسكري منا واعين قال الكشي مات  
 على الاستقامة والعقبة ان عارث وبيد بل <sup>ثقة</sup> النعم ونخسين بن وراق بن ابي  
 الله صلى الله عليه وآله الى الميمون قتل في خدمة امير المؤمنين صلوات الله عليه يصفين  
 وحجاج الحلبي ويكل الصادق عنه وعن الكاظم وفي الرضا صلوات الله عليهم في  
 بالكيا نية ورجع الى الحنيفة ثقة وحسن الفاشاني بالشيخ ابو محمد الضرير  
 وعبد الله بن خيرة فاضل ومحمد بن ابي هاشم الحلبي ابو محمد ثقة جليل من  
 اصحابنا ومحمد بن عبيد الله الزهري بالزاي ثانيا الفارسي ابو محمد عن الصادق  
 صلوات الله عليه **عبد الرحمن** بن عبد الله بن صالح **عبد السلام** ثقة بن  
 سالم الحلبي ثقة وصالح ابو الصلت الهروي عن الرضا صلوات الله عليه ثقة  
 صحيح الحديث وعبد الرحمن كان في الجين فداها الصادق صلوات الله عليه  
 فوهبه الله تعالى له صلوات الله عليه **عبد الصمد** بن بشير نخسيني بعد الثنين  
 العرفاني بالضم والنون ابي عبد الله عن الصادق صلوات الله عليه وثقه **عبد المظفر**  
 ثقة ابن عبد الله بن يوسف الموصلي الاكبر ابو الحسن عنه التلعكبري ثقة ومحمد بن  
 بن محمد بن عبد الله بن الاشرفي ثقة قال الفضل بن خيرة في رايه ويكل الرضا صلوات  
 الله عليه وقال الشيخ خرج فيه غفر الله لك ذنبك ورجعنا واياك ورجعني عنك

الزوني











والله سماك في السماء شرطه الخليل على لسان نبية محمد صلى الله عليه وآله وحبي  
 الكاهن ابو محمد اخرا تقي عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما قال الكاظم  
 السلام لعل بن يقطين ضمن لي الكاهن وخيا لدا ضمن لنا الجنة ويقطر  
 تحتين وقاف ساكنة رضيع الحسين صلوات الله وسلامه عليه **عبد**  
**المسلم** ثمانية ابن اعين قال العتيقي عارف وقال الكشي كنيته ابو الضرب  
 بالصاد وتدين ترجم عليه الصادق صلوات الله وسلامه عليه وزار قبره مع اخا  
 صلوات الله عليه وحكيم اشرفي ثقة عين عنه وعن الكاظم صلوات الله وسلامه  
 عليهما وسعيد ثقة وعبد الله روى عن الصادق صلوات الله عليه انه قوي  
 الايمان وعقبته بقرتين لثقي الصبر عن الصادق والكاظم صلوات الله  
 عليهما ثم له كتاب ينسب الى عبد الملك عنه الهاشمي الهادي وليس له بل لثقي وهذا  
 الهاشمي ليس له كتاب وعن الباقر والصادق صلوات الله عليهما وعطا من اصحاب  
 الباقر والصادق صلوات الله عليهما قال نصر بن صبح ان عجب وهذا لا يثبت على  
 خصوص ما ضعف النصر وعمر وعاله الصادق صلوات الله عليه وروى  
 ثقة **عبد المؤمن** تبييني قدما بالفان والاسكان الانصاري عن  
 الباقر والصادق صلوات الله عليهما ثقة **عبد الواحد** عبد الله يونس  
 الموصلي ابو عبد العزيز ابو القاسم من التابعين ثقة **عبد الله** ثلث ابن ابي  
 ابن رافع كاتب امير المؤمنين صلوات الله عليه وعلى بن ابي شعبة الحلبي ثقة عرس

نسخة من كتاب  
 تاريخ طبرستان  
 من تصانيف  
 ميرزا محمد باقر  
 خوارزمي  
 في تاريخ طبرستان  
 من تصانيف  
 ميرزا محمد باقر  
 خوارزمي

سنة ١٢٠٠  
 شهر ربيع الثاني

كتابه على الصادق عليه صلوات الله واستحبه وهو اول كتاب صنفه الشيعة و  
 وليد الرضائي بالصادق ابو سعيد ثقة عن الباقر والصادق صلوات الله عليهما  
**عبد الله** ثلث ابن حسن كوفي ثقة روى عن ابي عبد الله عن الصادق صلوات  
 الله عليه ثقة غير لاشك فيه وعبد الله بن عبد الله الجدي بالجم من اصحاب امير  
 المؤمنين صلوات الله عليه **عبد الله** بالضم وفرق بين بن ميمون بن ميمون **عبد**  
 بن ميمون وتختين بن معاوية صامت فار بن رسول الله صلى الله عليه وآله **عبد الله**  
 ثلث ابن حامد ابو سعيد الجعفي بالجم وتختين بن ميمون الكشي ثقة **عبد**  
 بالضم والنون والتختين من ارجعين **عبد الله** بالفتح ابو عمرو التمان لثقي  
 الاسدي من اصحاب الجواد صلوات الله عليه ثقة وكلي العسكري صلوات الله عليه  
**عبد الله** بن صالح ثقة قال الصادق صلوات الله عليه كان نظرا ليك والناس  
 يرون علي **عبد الله** بن حاتم من ارجعين **عبد الله** الازدي دعا رسول  
 الله صلى الله عليه وآله وسلم اللهم بارك له في صنفه يمينه من اصحاب امير المؤمنين  
 صلوات الله عليه **عبد الله** الفان بالفان وفرق بين طرقة الالف قاضي  
 الكاسية وصف للصادق صلوات الله عليه انهم يعمرون عنده ويريدون ان يكون  
 قال صلوات الله عليه لا بأس به **عبد الله** زهير احدي كثر من هذان وكلي  
**عبد الله** حرث ابو روق اهداني تاجي يقول بولاية اهل البيت صلوات الله  
 عليهم **عبد الله** بالضم واسكان الفان رجلا بن ابي عبد الله الانصاري صاحب روى

نسخة من كتاب  
 تاريخ طبرستان  
 من تصانيف  
 ميرزا محمد باقر  
 خوارزمي

الى بن ميمون



الله صلى الله عليه وآله وخليفه الوصي صلوات الله عليه بالكوفة وابن خلد وعالمه  
 الصادق صلوات الله عليه **علاء** اربعة ابن رزين بالري قبل عتبات المقدس  
 انتفى عنه صلوات الله عليه ثقة فضيل نيا رابو القاسم الهندي ثقة ومقبى رفته  
 عنه صلوات الله عليه وحسين المكفوف الكوفي ثقة **علي بن ابي الاسد**  
 ضمن بابا صلوات الله عليه له الجنة **عليه** باقان بن قيس قتل بصفين  
**علي** اربعة وسبعون ابن ابراهيم بن محمد بن اولاد الجهاد صلوات الله  
 عليه ابو الحسن الجواني بالجم وتشد يد الواصي الحديث ثقة خرج مع الرضا  
 صلوات الله عليه الى خراسان وابراهيم هاشم الذي ابو الحسن ثبت صحيح المدة  
 ثقة وابي جهمه بالجم ثقة وابي حمزة الثمالي ثقة وليس هو على بن ابي حمزة  
 البجلي فانه ضعيف جدا وابي رافع تابعي من خيار الشيعة كاتب ايرانيون  
 صلوات الله عليه وابي شعيبه الحلبي ثقة وابي المغيرة ثقة واحمد بن  
 الطبري ابو الحسن ثقة منا واسباط بن سالم ابو الحسن قال الكشي مات فطحيا و  
 قال الجاشي جري بينه وبين علي بن مهزيار رسالته ذلك فخرجوا فيها الى ابي جعفر  
 الثاني عليه الصلوة والسلام فجمع وهو لوثق الناس عن الرضا صلوات الله عليه  
 قبل ذلك واحمد بن عبد الله بن سعد الاشعري ابو الحسن ثقة واسماعيل الدهقان  
 زاهد خير من اصحاب العياشي واسماعيل شبيب القمي ابو الحسن ميثي ما اول من  
 حكم على مذهب الامامية وبشير ثقة وبلال بغدادى من اصحاب الجواد صلوات

في نسخة  
 في نسخة  
 في نسخة

في نسخة

الله عليه ثقة وبلال بن ابي مارية ابو الحسن المهلبى الهندي ثقة منا وجعفر  
 من اصحاب العسكري صلوات الله عليه وجعفر الصادق خويبرى الكاظم  
 عنهما من اصحاب الرضا صلوات الله عليهم العريضي معظم ثقة وجعفر وكيل  
 الحسن صلوات الله عليه وحاتم ابي سهل الفزوي ابو الحسن منا قال الجا  
 ثقة يروى عن الضعفا وقال الشيخ له كتب جيد ومقدمة وحسان الواسطي ابو  
 الحسين المعروف بالنسب النون عن الصادق صلوات الله عليه ثقة واما على  
 بن حسان الهاشمي فمروى الكشي انه كذاب واقفي وان الواسطي هو ابن اخي عبد  
 الرحمن الهاشمي بهو القلم وحسن حجاج ابو الحسن كوفي خاص عنه النعماني  
 وحسن رباط الجلي ابو الحسن ثقة من اصحاب الرضا صلوات الله عليه وحسن  
 بن علي ابو الحسن بن ابي طاهر الطبري من اهل حمزة ثقة عن جعفر بن محمد بن  
 مالك وعن ابي الحسن الاسدي وحسن بن علي فقال ابو الحسن فقيه اصحابنا  
 بالكوفة وثقتهم وعارفهم بالحديث قال الجاشي لم يفرقه عن علي بن ابي حمزة  
 وكان فطحيا وابي عليه محمد بن مسعود ابو النصر كثيرا وثقة هو والجاشي والشيخ  
 فاعتمد على روايته وان كان مذهبه فاسدا وحسين صلوات الله عليه الاصفهاني  
 فتل مع في الطعن وحسين بن عبد الله كتب الى ابي حمزة صلوات الله عليهم رجا  
 المدعاني زيادة عره فكتب صلوات الله عليه نصير الى رحمة الله خيرك فتوفي و  
 هذا لا يدل نصا على عدائته لكننا من المرجحات وحسين بن علي ابو الحسن ابو طاهر

في نسخة  
 في نسخة  
 في نسخة

في نسخة



الطبري من اهل سمرقند ثقة عن جعفر بن محمد بن مالك وعن ابي الحسن الاسدي  
 وحسين بن علي السعدي ابو الحسن الهذلي وحسين بن موسى بن بابويه القمي  
 ابو الحسن شيخ القيين في عصره وثقة به صاحب الامم صلوات الله عليه  
 في رقعة الولد كتب صلوات الله عليه فله عن ابي ذلك وسننيزق ولدين  
 ذكر بن خير بن مولد ابو جعفر وابو عبد الله وحسين بن موسى محمد بن ابراهيم  
 موسى صلوات الله عليه ابو القاسم الرضائي علم الهدى ركن الامامية ومعلمهم  
 قدس الله تعالى روحه العزيز وحسين بن الهذلي من اصحاب الجواد صلوات  
 الله عليه ثقة وحكم كوفي ثقة جليل وحكم الاباري لفي اصحاب اصد  
 صلوات الله عليه وحسن بن عبد الله عباس على صلوات الله عليه ابو محمد  
 ثقة والحزاز الرازي جليل وشريك بغوم باعلاء وصوت ثقتين ابو الحسن  
 المكفوت لا ارجح وراي اب الكوفي اصيل ثقة جليل ورعيه بختينين الرازي  
 الاسدي من عباد اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه وريثان بختينين  
 بن صلت بختينين الاشعري وكل ثقة له عن الجواد بن وسري الكرخي عن  
 الصادق صلوات الله عليه والاعتماد على قدس الله تعالى له ثقة وسعيد  
 رزام بالكرو والراي الفاساني ابو الحسن عن احمد بن محمد بن عيسى ثقة وسليمان بن  
 جهم الزمري ابو الحسن ثقة له اتصال بصاحب الامم صلوات الله عليه لا  
 يطعن عليه في شيء وسويد الساسي ثقة من اصحاب الرضا صلوات الله عليه له

ابن بابويه  
 عليه الرحمة

المرحوم علي بن الحسن  
 رضي الله عنه

بن بابويه

منزله ومرشد الدين وسيف بن عميرة النخعي عن الرضا صلوات الله عليه ثقة  
 وشجرة ميمون ابو اراكدة البجلي ابو عن الباقر والصادق صلوات الله عليه ثقة  
 وعبد الله ابو الحسن العقار وثقة وعبد الله بن غالب الفيسقي ثقة وعبد  
 الله مروان قال النضر اسلمع فيه الاخير وعبد الرحمن بن عيسى عروه الثعالبي ابو  
 الحسن الكاتب منا جميع الرواية وعبد الله بن حسين بن زين العابدين صلوات  
 الله عليه ابو الحسن الزوج الصالح اخو الكاظم والرضا صلوات الله عليهما  
 كان ازهد الابرار طالب في زمانه قال سليمان جعفر اشقي ان اسلم على الرضا  
 صلوات الله عليه وتبعني الاجلال والهيبة فانفق ان عاده الناس لعله خفيه  
 قال سليمان ان اردت السلام فاليوم فلما جاء لقيه بكل ما يجب من التعظيم و  
 فرح بذلك شديدا ثم مرض وعاده صلوات الله عليه وسليمان معه فاخبر سليمان  
 ان ام سلمة اميرة كانت وراء الشتر نظرا اليه صلوات الله عليه فلما خرج امكن  
 على موضع جلوسه ثقبه فاخبره صلوات الله عليه فقال صلوات الله عليه يا  
 سليمان ان علي بن عبد الله وامرته وولده من اهل الجنة يا سليمان ان ولد علي  
 وفاطمة اذا عرفتم الله هذا الامر يكونوا الناس وعطيه ثقة وعقبه بالضم  
 بن خالد الاسدي ابو الحسن عن الصادق صلوات الله عليه ثقة وعمران  
 الخزاز باعلاء والزبير المعروف بشفا قيل الحديث ثقة ومحمد بن ابراهيم ابان  
 الرازي الكوفي المعروف ببلان ابو الحسن ثقة وعين ومحمد بن ابراهيم محمد الهادي

عن ابن ابي عمير



قصص

وہمیں چلے



عن أبي بصير عن الصادق عليه السلام قال من صلى ركعتين في جماعة لم يزل الله ينادي يوم القيامة يا عبد الله

عليه مكاتبته وقيل محمد بن اذنيه غلب عليه اسم الله ومحمد بن زيد ابو الاسود اثني عليه ثمانا الصادق عنه وعن الكاظم صلوات الله عليهما **ثقة** **عمران** سبعة ابن حصين من الراجزين وعبد الله النقي بزه وبنته الصادق صلوات الله عليه وعلى بن ابي شعبة الحلبي ابو الفضل ثقة ومحمد عمران عبد الله الاشعثي من اصحاب الرضا صلوات الله عليه ثقة ومسكان ابو محمد ثقة ومسوحى الزينبي ثقي ثقة وميثم الاسدي عن ابا قرو والصادق صلوات الله عليهما **ثقة** **المرزوقي** علي ابو محمد البونكي وبوفك قرية من نيا بوري ثقتهم **عمر** ابا عثمان ابن ابراهيم الازدي عن الصادق صلوات الله عليه ثقة وابي المقدم روى الكثير ايضا متصل الى ابي القاسم قال صلوات الله عليه هذا امر الحاج وهذه من المرجحات ولعله الذي نقل تصنيفه ابن الغضائري ووثقته وابي نصر زيد وقيل زياد عنه صلوات الله عليه ثقة وابي اسحق عمر وابي اسحق يعلى عنه صلوات الله عليه ثقة وحديث بالضم وخنيثين واقتا قال الجعفي هو ابو احمد الصيرفي الاسدي عن الصادق صلوات الله عليه ثقة والظاهر انه ليس الذي ذكره الشيخ في اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه وقال انه عدو الله ملعون وحسن من الرواية وسعيد المدايني عن الرضا صلوات الله عليه ثقة عثمان الثقفى الخزاز قيل الازدي ابو علي ثقة نفي الحديث عن ابيه عن سعيد بن ابراهيم ومحسن الواحشي من اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه جهنم بمائة الف درهم في سيره الى

وهذا هو عبد الله بن الحسن المرجحات

عن ابي بصير عن الصادق عليه السلام قال من صلى ركعتين في جماعة لم يزل الله ينادي يوم القيامة يا عبد الله

عن ابي بصير عن الصادق عليه السلام قال من صلى ركعتين في جماعة لم يزل الله ينادي يوم القيامة يا عبد الله

لعل ومروان ثقة ومنهال بالنون ثقة **ثقة** بالنون بن جاد بالجيم كان قاضيا عابدا عن الصادق صلوات الله عليه ثقة **عوف** حرث من اصحاب امير المؤمنين صلوات الله بذكرى **عوف** رجلان ابن سالم ثقة وعبد الله جعفر بن طالب عليه السلام من اصحاب الحسين صلوات الله عليه قتل معه **عيسى** سبعة ابن ابو منصور صحيح شلفان بالشين والفاء ابو صالح قال الصادق صلوات الله عليه ما يدل على انه من اهل الجنة ومن الاخيار في الدنيا والاخرة وقال الجعفي هو عيسى بن صبيح القرظي عنه صلوات الله عليه ثقة وعين الجعفي بن عجم بالجيم وخنيثين الاسدي عنه صلوات الله عليه جعفر عاصم روى الكثير ان الكاظم دعا له وفي الطريق احد هلال وهو عتيق ضعيف فهذه الرواية لا يوجب ثقتهم ولا كبريتهم عن المرجحات وسري ابو البيع الكرخي عن الصادق صلوات الله عليه عبد الله سعد مخضن صلوات الله عليه عبد الله القمي صلوات الله عليه بن عيبيه وقال له انت منا اهل البيت **الجعفي** بالكسر وسكون التحيين بن قاسم ثقة عين عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما الفاء خمسة اسما **الغارمي** سليمان ابو شعاع الارعاني بالسكون والجيم والنون مناصب كثير الحديث **فضال** بن ابي ثوب الازدي من اصحاب الكاظم صلوات الله عليه ثقة **فضيل** سنة ابن اسمعيل الكندي ثقة مناوسنان نيا بوري من اصحاب الرضا صلوات

عن ابي بصير عن الصادق عليه السلام قال من صلى ركعتين في جماعة لم يزل الله ينادي يوم القيامة يا عبد الله

عن ابي بصير عن الصادق عليه السلام قال من صلى ركعتين في جماعة لم يزل الله ينادي يوم القيامة يا عبد الله

عن ابي بصير عن الصادق عليه السلام قال من صلى ركعتين في جماعة لم يزل الله ينادي يوم القيامة يا عبد الله



الله عليه وكل وشاذان المجننين بن خليل بن الحارث ابو محمد الازدي الناباري عن الهادي  
صلوات الله عليه وقيل عن الرضا عليه الصلوة والسلام ايضا ثقة عظيم الشأن  
رجس طائفتا قبل صنف مائة وثمانين كتابا مدحه الائمة وترجم عليه ابو محمد صلوات  
الله عليه مرتين وروى ثلاثا ولا وعبد الله بن محمد بن البغدادي وعبد الملك ابو  
العباس الباق ثقة عن الصادق صلوات الله عليه وعثمان المرادي الصانع  
بالعين الاباري ابو محمد الاورع عنه صلوات الله عليه ثقة ثقة **فصيل**  
رجلان ابن محمد راشد ابو العباس ثقة ثقة ويا رجعتين النهدى ابو  
القاسم صحيح ثقة جليل عن الباقر والصادق صلوات الله عليهما وكان الصادق  
انظر اليه مقبلا قال بشر الخنيزي بالجنة قال الكشي اجمت العصابة على تصدقه  
**فيض** غفار الخنيزي عن الباقر والصادق والكاظم صلوات الله عليهم ثقة  
عين **الباب العشرون** الفات اربعة اسماء **القاسم** سبعة ابن بريد صفرا  
بالهم وتختين بن معاوية الهجلي عن الصادق صلوات الله عليه ثقة وخليفه  
ثقة **فصيل** ييار النهدى ابو محمد عنه صلوات الله عليه ثقة ومحمد اقرب  
مميون من اجلتنا وليس هو كاسولا ومحمد بن خلفا في بضم الخاء والفات و  
النون قريب الامر ومحمد علي ابراهيم محمد النهداني وكل الناحية وهشام  
خير عن حسن بن محبوب **قريب** بن محمد الاعشى المودب المفزي ثقة عين عن  
الصادق صلوات الله عليه **قريب** مولى امير المؤمنين صلوات الله عليه شكور

ثقة بنو ابي

قريب

المنصور

**قريب** اربعة ابن سنان بن سنان من الرازيين مشكور لم يابح اليه  
وعبد البكر مشكور واخوه عمار السابطي ثقة وعسا حيانا قريب  
الامر **الباب الحادي والعشرون** الكاظم **كثير** رجلا الطويل  
وابن كاتم ابو حرت وقيل ابو الفضل عن الباقر والصادق صلوات الله عليهما  
ثقة **كعب** عبدالله كان مع امير المؤمنين صلوات الله عليه يوم الجمل وصفي  
**كعب** عبدالله عن الصادق صلوات الله عليه ثقة **الكامل** الضي كان  
على رجالة امير المؤمنين صلوات الله بصين **كليب** مولى روي  
الكشي باسناد فيه حسين بن المختار ان الصادق صلوات الله عليه  
باسناد فيه كليب المذكور ما يشهد بحجة عقيدته وفي الاول وفي وثق الثاني  
شهادة على نفسه فنهى عنه فنهى عنه فنهى عنه **القيس** زيد الاسدي مشكور  
**الباب الثاني والعشرون** الامام رجلا **لوط** يحيى من اولاد سلم الازدي الغائب  
بالعين ابو مخنف شيخ اصحاب الاخبار كوفه ابو من اصحاب امير المؤمنين صلوات  
الله عليه **لبث** بن جندب الخاء الساكنه وفقيته المرادي ابو بصير ابو محمد  
ايضا قال جميل بن دراج سمعت الصادق صلوات الله عليه يقول بشر الخنيزي  
بالجنة يريد بن معاوية الهجلي وابو بصير لث بن جندب المرادي ومحمد بن مسلم  
زاره اربعة فجاء الله على حلاله وحراره لولا هولاء انقطعت آثار النبوة والمرت  
وهو احد من اجمت العصابة على تصديقه ثقة **الباب الثالث والعشرون**

ثقة بنو

قال القسطنطين بن ابراهيم  
سند رواه ضعيفا

محمّد بن زناد  
امير المؤمنين صلوات الله عليه

باكر واسكان  
فأما النون

والكسوة



الميم خمسة وثلاثون **ما** رجالان لا شرف قدس الله روحه ناسف امير المؤمنين  
صلوات الله عليه بموته ولة صلوات الله عليه لقد كان لي ما كنت لرسول  
الله صلى الله عليه وآله واختصاصه به اظهر من ان يخفى وعطيه الاحم  
ابو الحسن الجلي عن اصادق صلوات الله عليه ثقة **المشقي** رجالان  
ابن عبد السلام والوليد نقل الكشي انهما كويا ن خلطان لابس بهما  
**محمود** رضا الصدوق ثقة **محمد** ابن ابراهيم ابى البلاد ثقة  
وابراهيم جعفر ابو عبدالله الكاتب النعماني المعروف بابن زبيب شيخ منا عظيم  
القدر كثيرا الحديث وابراهيم الحضيضي انعم والصادق والنون بن يحيى  
الاهوازي وابراهيم المعروف ببلان الكيني خير وابراهيم يوسف الكاتب  
ابو الحسن وقيل ابو بكر وكان ينفقه على مذهب الشافعية ويرى راي الامامة  
فقيه على المذهبين وابى بكر جليل القدر عظيم المنزلة من خواص امير  
المؤمنين صلوات الله عليه وابى حنيفة مشكور وابى حسن ثقة وابى  
سلمة من اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه وابى عمران موسى على  
ابى عبد الله ابو الفرج الفروي الكاتب وابى عيسى زيار عيسى ابو احمد سمع من  
الكاظم صلوات الله عليه احاديث في بعضها يابا احمد قال الكشي اجمع  
اصحابنا على تصحيح ما يصح منه وقال الشيخ صلوات الله عليه انه ادب الناس  
واورعهم واعبدتم ادرك ابا ابراهيم ولم ير عينه وروى عن الرضا صلوات  
الله عليه

محمد بن ابي بكر

ابو عبد الله بن ابراهيم بن محمد بن ابي بصير

الله عليه وابى القاسم عبد الله وقيل عبد الله ابو عبدالله الملقب بما جليلي ثقة  
وابى يوسف تسيم بن يحيى بن النون ونحسين ابوطاهر الورق الحضري  
ثقة صحيح الحديث عنه العامة والخاصة كما كسا العسكري صلوات الله عليه  
واحمد ابراهيم سليمان ابو الفضل الجعفي المعروف بالصائفي واحمد ابو  
الحسن الزاهد الطوسي عنه الثعلبي اجازة واحمد جعفر النعماني المطرق  
ابو حامد احمد الراعي انه ليس له ثلث في الارض وكيل العسكري درك ابو الحسن  
صلوات الله عليه واحمد جندب ابو علي الكاتب الاسكافي شيخنا ثقة قال  
الشيخ قال بالقياس واحمد حماد ابو علي المروزي الحمودي زمان اباقر  
صلوات الله عليه واحمد خاقان باغداد والقان والنون التتلي  
ابو جعفر اقلاني المعروف بجدان نقل الكشي انه ثقة قال الجعفي مظهر  
وقال ابن الفضل بن ضعيف في حديثه توفيت ثلث هذين الشيخين و  
احمد اود على ابو الحسن شيخ الطائفة والقيمين حكى ابو عبدالله حسين  
عميد الله انه لم يرا احدا حفظ منه ولا افقه ولا اعربنا الحديث واحمد  
سعيد بن عقدة ابو نعيم جليل عنه الثعلبي واحمد عبد الله ابو عبد الله جليل لغزو  
مهران خايرة بلخاء والنون الكرخي ابو جعفر لا يه مكاتبة الى الرضا صلوات  
الله عليه ثقة واحمد قضاة بنعم القان والصادق بن صفوان مهران  
الجلال ابو عبد الله شيخ الطائفة باهل منا طرقي الامامية فظهر بده كرامه و

الحسن بن محمد بن قيس بن ابي عمير

كان زيارته عاد اليها

واحمد بن ابي عون بن ابي بصير وثقة  
ابن قاده ابو حمزة بن ابي بصير

ابو جندب  
الله تعالى

ابو عبد الله بن محمد بن ابي بصير



بالحکم و تقدیر شاهان کبر  
در شرف

عن قال الخاشي وقال ابن مكيه  
واقفي فان في ردائه من المصون

وحدان طران ابو جعفر و عیسی

وأحمد قيس غيلان من أصحاب الرضا صلوات الله عليه ثقة وأحمد  
 محمد أبو جعفر الجري بالجم المعروف بابن البصري منا وأحمد محمد عبد الله  
 بن اسمعيل الكاتب يعرف بابن أبي الثلج عبد الله بن اسمعيل ثقة وأحمد  
 مطهر البنداري وأحمد نعيم الشاذلي بالثين والذال والنون أبو عبد الله  
 وأحمد الشيمي وأحمد يحيى الأشعري أبو جعفر حليل ثقة قالوا روى عن  
 الضعفاء ويعتمد المراسيل وما على نفسه طعن واحتج عمر حيان الشنلي  
 بالعين الصبي في عن الكاظم صلوات الله عليه ثقة واحتج أخو زيد شعر  
 بالثين قال نحوه الكاظم صلوات الله عليه فعلم أنه الرضا صلوات الله  
 عليه حتى قال بالحق واسمعيل أحد بشير البرمكي المعروف بصاحب الصوة  
 أبو عبد الله والأرجح أنه ثقة واسمعيل زعيم بالزاي وتحتايقين أبو جعفر  
 من رجال الكاظم صلوات الله عليه وأدرك الجواد صلوات الله عليه  
 ثقة واسمعيل ميمون الزعفراني أبو عبد الله ثقة عن ثقات أصحاب  
 الرضا صلوات الله عليه وأصبغ البغدادي ثقة وبدران عمران أبو جعفر  
 الزنزي عيني وبدايل در ثامن أصحاب كاخيه عبد الله وبشرا الشين  
 الحدوثي أبو الحسن السجزي بالنون وأحمد الزنزي صالح مانج علي قدسيه  
 خمسين حجة وبشير ضعيف ويكنى خناح أبو عبد الله ثقة بدل من أصحاب  
 العسكري صلوات الله عليه بندار بالضم والنون الساكنة بن عامر الدلي

حسن  
کلام

في

6.

الحمد لله رب العالمين

ابو جعفر ثقة وتابع وثواب وكثير ثقة اخذ وحج بين مطعم من ختمه كالمطعم  
في اول امر على بن الحسين صلوات الله عليه وجدير بالجم من رستم بقرتين  
الطبري الماملي ابو جعفر خليل ثقة منا وحجرك بالجم والزاي والكان الحمال  
من اصحاب الهادي صلوات الله عليه ثقة جعفر بن احمد بن نفع المودب  
ابو جعفر كثير الفضيلة تيا هل في الحديث وصلى الاسانيد بالاجازات وفي  
فهرست ما رواه غلط كثير جعفر بن محمد ابو النعمان الهذلي بالذال الوادي المعروف  
بالمرائي جعفر بن محمد بن عبد الله ابو بكر المودب جعفر بن محمد بن الاسدي ابو الحسين  
يقال له محمد بن عبد الله صحيح الحديث الا انه روى عن الضعفاء وقال بالجبر  
والنسيه قال في نسخة من النسخة حميل صالح الاسدي ثقة حسن  
بنابي سارة ابو جعفر الرواسي هو وابوه عن الباقر والصادق صلوات الله عليهما  
وعليه ثقة الكافي علم العرب والفراسة ثقة لا يطن عليه وحسن احمد  
وليد ابو جعفر شيخ القيين ثقة ومقدم عن الضعفاء وسعد  
عنه التلمكيري لم يلقه بل وردت عليه اجازاته على يد صاحب جعفر بن حماد  
بجميع رواياته حسن حماد الجعفي ابو علي خليفه الشيخ المفيد رحمه الله حسن  
زياد الطار ثقة ابوه عن ابى عبد الله صلوات الله عليه حسن زياد الميثمي الاسدي  
ابو جعفر ثقة عين عن الرضا صلوات الله عليه حسن عبد الله ابو عبد الله  
الجواني حسن على ابو عبد الله المحاربي خليل منا حسن على الطوسي ابو جعفر بن

卷之四

انجمن علمی اسلام آباد

كان دهبان النور والمواعظ الزاهية  
حسن الخط

من و بهم

توضیح



الطائفة ثقة عين صفة كل فنون الاسلام تليد الشيخ المفيد راجع عن الوعيد  
حسن على المشي عظيم المنزلة ثقة منا حسن فروخ باحا، الصفار ابو جعفر  
منا ثقة راجح حسن النقي ولين بن الوليد لانه نظيره حسن الواسطي كريم  
على ابي جعفر وابي الحسن صلوات الله عليهما انفذ نفقه في رضه ولكنهم و  
اقام ما تة حسين بن ابي الخطاب زيدا ابو جعفر الزيات الهداني جليل منا و  
كثير الرواية ثقة من اصحاب الجواد صلوات الله عليه حسين الرضائي الموسوي  
النفيس العلوي اخو الرضائي وعظيم الشأن توفي ٤٦٠ حسين سيد عبد الله  
سيد الطبري ابو جعفر خاص عنه النعماني حسين سفيان ابو الحسن الطوسي  
باحا، وزاين ثقة عظيم منا حفص عمر ابو جعفر وهو ابن العمري ويكل الثاني  
حكيم مروي الكشي ان ابا الحسن يرضى كلامه من اصحاب الكلام حماد زيدا  
الحارثي ابو عبد الله ثقة ابو عن الصادق صلوات الله عليه حسين النعماني  
ابو جعفر عنه صلوات الله عليه خالد الانصاري الجلي ثقة خالد الاشتر  
قريب الارض خالد عبد الرحمن محمد على البرقي ابو عبد الله من اصحاب الرضا  
صلوات الله عليه عدل على قول الشيخ خلف ابو بكر الرازي جليل منا خليل  
اسد الشقاق وقيل النعماني ابو عبد الله ثقة منا خليل السكاك ابو جعفر وكلامه  
الشيخ يطي لانه كان اماميا وريان بتشديد بن صلت بفقهاء من اصحاب  
الهادي صلوات الله عليه ثقة زكي راديا رابو عبد الله منا وسام

اسم الله الرحمن الرحيم  
الحمد لله الذي جعل  
العلم من نعمه العظيمة

شرح بالثين الاثنى الخدا الكوفي ابو اسمعيل ويقال له سالم بن ابي واصل و  
سالم الخدا من اصحاب الصادق صلوات الله عليه ثقة وسعيدا والحسن <sup>بن</sup> <sup>الربيع</sup>  
صالح سعيدا كلثوم المروزي وسكين عمار القتي الجبالية عن الصادق  
صلوات الله عليه وحله بغير الميم ولا بن ابي ريشة وفوقين <sup>وغيرهم</sup> ثقتين بل الاثم منا  
سليمان حسن جهم كبير عيني ابو طاهر الزائري ثقة له الى مولاه الى محمد صلوات  
الله عليه سليل وجوابات وسليمان عمار القتي الجبال عن الصادق صلوات الله  
عليه ثقة وسليمان الاصفهان عنده صلوات الله عليه ثقة وسما مرسى  
رويدا انضم بن نشيط بالوزن والثين الحضري ابو عبد الله وحيد منا ثقة ومروث  
وشريح الحضري ابو عبد الله عن الصادق صلوات الله عليه ثقة وصالح  
محمد مداني الدهقان من اصحاب العسكري صلوات الله عليه وكل صباح  
ثقة وطيار روى الكوفي عن الصادق صلوات الله عليه ان ابنا صلوات الله  
عليه كان ياتي بالطيار وعباس ساكن بن عاصره ثقة عن ابيه وحسن  
بن علي ابي حمزة وعباس علي مروان ماهيار ابو عبد الله البرازيلي المروث  
باب الحجام بضم الجيم ثقة ثقة كتاب ما نزل من القرآن في اهل البيت صلوات  
الله عليه قبل لم يصنف مثله الف ورتة عبد الجبار وهو ابن ابي الضمبان  
بالضم فالسكون من اصحاب الهادي صلوات الله عليه ثقة عبد الحميد سالم  
الطار ابو جعفر عن الكاظم صلوات الله عليه ثقة عبد الرحمن بن ابي

من اجل الكملين ابو  
ابو جعفر نصر قاري تونس راوي  
الزراعي

پیشواریہ



الانصاري الفاضل روى انه صدوق مأمون والرواية عندي من المرجح  
 ولا يوجب قد يلا وعبد الرحمن السهمي البصري قال ابن عقده عن محمد بن احمد  
 الزيات عن محمد بن عبد الرحمن الرزقي انه من الثقات وهذا لرواية من المرجح  
 ايضا عبد الرحمن بن قتيبة بكرا قاف ابو جعفر شيخ منا ثقة عبد العزيز  
 الرزقي قبل هو منكر الحديث عبد الله جعفر مالك الجعفي ابو جعفر ثقة منا كان  
 صاحب الاموال الله عليه في مسائل عبد الله رابا الجعفي ثقة ابو عن الصادق  
 صلوات الله عليه بن عم الحسين بن ابي العلاء روى ابن عقده انه خير وليس بتدليل  
عبد الله الملقب ثقة وسليبه بالضم قبيلة عبد الله بن ملك الاصمعياني ابو عبد الله  
 منا عظيم القدر ومعتز في رجع عبد الله شيخ ابو عبد الله المعري بالخير الثاني  
 والغاء منا عبد الملك الثاني غوثيين ابو عبد الله كان معتزليا ثم اظهر الاشغال و  
 لم يكن ساكنا وعبد الجواد بن المودب القتي ثقة عبد الكاظم ثقة عين وعبد  
 الله احمد محمد هو ابن غالب شيخنا عثمان خرماد ثقة وعثمان سيد المرق  
 البكر ابو جعفر وابوه ابو عمر وكيلان في خدمة صاحب الزمان صلوات  
 الله عليه وعنده بالضم والذال بن عيسى الصيرفي المدايني ثقة عن الصادق و  
 الكاظم صلوات الله عليها وعطية ثقة وعلى ابراهيم محمد الهذلي بالذال  
 عن ابيه عن جده عن الرضا صلوات الله عليه وكيل الناحية وعلى بن ابي  
 شعبة الحلبي ابو جعفر ثقة لا يظن عليه وعلى بلال من اصحاب العسكري صلوات

جليل ثقة توفى في الكوفة  
 على قدر حسين بن جهم

عبد الله هو

مانون وجميع تخلص  
 المشدود وكثير  
 قليل الترتيب

ابن

انما هو حديثه في المطبوعات  
 في قديم الاول سنة من ثمانية  
 وثلث سنة اربع وثلث سنة ثمان  
 هذا انما هو في الحسين سنة

الله عليه ثقة وقال الشيخ من المذمومين فحق في روايته من المؤمنين وعلى  
 بن جات بالجيم والكاتب بوطا هرقة قليل الحديث وعلى حسين موسى ابو به  
 القتي وجير الطائفة بخراسان وسمع منه شيوخ الطائفة بغداد لم ير مثله في حقه  
 وكثره علمه في القيين له نحو من ثمانمائة مصنف توفى بالري سنة وعلى حمزة  
 حسن عبد الله عباس بن امير المؤمنين صلوات الله عليه ابو عبد الله ثقة عين  
 صحيح الاعتقاد وعلى عبدك ابو جعفر الجرجاني ثقة منا جليل وعلى عيسى  
 سير قمر له سائر العسكري صلوات الله عليه وعلى فضل سكين تخينين بن سنا  
 بالضم والنون والذال اخيرا بن داود مهر من اولاد شهر يار عين ثقة صحيح الاعتقاد  
 ولقب سكين بسبب اعطاهم له على محبوب الاشعري شيخ القيين في زمانه  
 ثقة صحيح المذهب وعلى مهزيار بالزاي وتخينين من اصحاب الهادي  
 صلوات الله عليه ثقة وعلى نعمان ابو جعفر الملقب بالحول وقبور من الطاق  
 الخافين بشيخان الطاق من اصحاب الكاظم صلوات الله عليه ثقة وعلى  
 يعقوب اسحق بن ابي قرة القتالي بالقاف المضمومة والنون الكاتب ثقة  
 وعمر الزبيدي له كتاب الفرائض عن الصادق صلوات الله عليه وعمر عبد  
 العزيز الكشي ابو عمرو وثقة عن العياشي والضعفاء له كتاب الرجال وعمر  
 محمد بالضم الانصاري اعطاه وهو ابن حفص من اصحاب الصادق صلوات  
 الله عليه قبل يعبدل بالف رجل وعمر محمد بن سلم بن بدير اول ابن البراء القتي ابو بكر

بالذال

بهم

كر

والف

كاتب



المعروف بالجماي بالجم الحافظ الفاضل من اجلاء اهل العلم النافذين للحديث  
عمر بن حزم من اصحاب شاذان امير المؤمنين صلوات الله عليه و  
عمر بن سعيد الزيات المدني ثقة عمن عن الرضا صلوات الله عليه و  
عمر بن محمد من اولاد عوام منا وعوام اخلاقا بالحاء والفاء عن  
 الصادق صلوات الله عليه ثقة وعيسى بن محمد <sup>بن محمد بن محمد</sup> سعد مالكا لاشري ابو  
 علي شيخ القيين عن الرضا وروى عن الجواد صلوات الله عليهما وعيسى  
 بن محمد بن يقطين ابو جعفر العبيدي البقطيني يونس اخلف فيه قال الفاضل  
 ثقة عن ابي جعفر الثاني صلوات الله عليه مكتبة ومثابة وفسح  
 الرجح من اصحاب الرضا صلوات الله عليه وفضل الازدي من اصحاب  
 الرضا صلوات الله عليه ثقة وفضل غزوان بالغين والزي الضبي ابو  
 عبد الرحمن من اصحاب الصادق صلوات الله عليه وقاسم زكريا  
 الحاربي ابو عبد الله المعروف بالسوداني بالسكون والثون ثقة وقاسم  
 فضيل الصادق وختين بن يار اللهدي ثقة عن الرضا صلوات الله عليه  
 وقولويه من خيار اصحاب سعد وقيس ابو نصير النون الاسدي من  
 اصحاب الصادق صلوات الله عليه ثقة وثقة وقيس الاسدي عبد الله  
 خصيص مدوح وقيس الجلي ابو عبد الله عنهما صلوات الله عليهما وبارك  
 التقي عن الصادق صلوات الله عليه ثقة وخير ومشتي قاسم ثقة ومحمد  
 النعماني

القيم منهم انما وليم

الحق رباط الجلي ثقة ثقة صحيح العقيدة ومحمد ومحمد اشعث بالثاء على  
 ثقة منا ومحمد جعفر الاسدي ابو الحسين يقال له محمد بن ابي عبد الله  
 صحيح الحديث الا انه يروي عن الضعفاء ويقول بالغيرة الشبهة فانما في حديثه  
 من المتوفين ومحمد بن نصر بن ابوعمر السكوني المعروف بابن خزيمة شيخ  
 الطائفة ومحمد بنان ابو عبد الله المفيد يعرف بابن المعلم من الامامية  
 في وثقه فضله اشهر من ان يخفى حاض الجواب له قري من ما في مصنف  
 شيخ الصدوق ابو الفاس جعفر محمد قولويه مات ٤١٣ ومزار مرزا لزي  
 قبل حكيم السابلي الازدي ثقة ابو عن الصادق والكاظم صلوات الله  
 عليهما ومروان الجلاب من اصحاب الهادي صلوات الله عليه ثقة ومروان  
 الحاطب بالنون المدني ثقة ومسعود الطائي عن الصادق والكاظم صلوات  
 الله عليهما ثقة ومسعود محمد العياشي الشين السلي المعروف بذي ابو نصر  
 بالصاد المعروف بالعياشي ثقة من عيون الطائفة جليل القدر واسع  
 الاخبار بصيرا لرواية كتبه اكثر من مائة وكان يروي عن الضعفاء كثيرا كان  
 عاليا في نظر العلم عن الصادق صلوات الله عليه وعين ومسلم باح ابو جعفر  
 الارض الحان من حراري ابو جعفر والصادق صلوات الله عليهما عنهما  
 الكشي هو من اجتمعت العصاة على تصديقه ومن اوثق الناس مسلمة يروي  
 عنه كتاب الطائفة على بن حسن وغيره وصح صحاح ثقة مظفر ابو

والمرسلة وروى في  
 سنة كان في حرم

سنة كان في حرم

على

شبه



دلت الازدي سمع كثيرا ثم اضطرب عقله ومفضل ابراهيم قيس رماه الاشتر  
 ابو جعفر بنا ثقة ومنصور بولس بزرج بالضم والراي المصنوعة والسالكه والحكيم  
 ثقة وموسى ابو جعفر ثقة اخو ابراهيم الخاء ثقة وموسى المشركي ثقة و  
 مهاجر عبيد الازدي ثقة ويحيى بن عبد العزيز الخفي باع الزطى  
 ثقة عن الصادق صلوات الله عليه وشاف ثقة ويصير يكون محمد بن  
 كشي له حليل عنه ابو عمر الكشي وليد الخراز قال الكشي ومعاوية بن حكيم  
 وصدق بن صدقة ومحمد سالم عبد الحيد كلام فقيهة من اجله الفقهاء و  
 العلماء والحدوث بعضهم ادرك الرضا صلوات الله عليه وقال الخاشي محمد  
 وليد الحلي الخراز الرازي ابو جعفر الكوفي عن ثقة في الحديث عن يونس بن  
 يعقوب ومنه طبقة وعمر حتى لقيه محمد حسن الصفار والذي يظهر  
 لي انه الذي ذكره الكشي وهيبان ابو عبد الله الديلمي بالضم وثقتين  
 ثالثا ثافته واضح الرواية قليل الخبط وهمام سميل ابو علي البغدادي الكاظم  
 الاسكاف شيخ اصحابنا له منزلة عظيمة كثيرا الحديث ثقة دعاه السعدي  
 وقت حمله ان يكون ذكره اسند ما به فاجبه بانه ذكر وهيب عروة التميمي  
 عنه انه عن الصادق م وهيب بن الجلي ثقة من اصحاب الكاظم م وحبي  
 ابو جعفر الطاطار القمي ثقة شيخ اصحابنا في زمانه وحبي الخراز الجاه والرازي  
 عن اصحاب الصادق صلوات الله عليه وحبي سليمان الخفي اخو فليس عنه في

مات يوم الخميس عاشر شهر ربيع  
 الاخر سنة ثمان وثمانين  
 كان مولده يوم الاثنين  
 من شهر ربيع الثاني سنة ثمان

والوا

ثقة وموسى المشركي

شبه

عن اصحاب الصادق صلوات الله عليه وحبي سليمان الخفي اخو فليس عنه في

صلوات الله عليه ثقة وزيد ادبجيتين والراي والذال اخيرا لاس  
 ويعقوب باعني ابو جعفر الكشي بالنون بعد كون ثخينين شيخ اصحابنا في  
 وفته واوش الناس في الحديث واثبتهم مصنف الكافي ويوسف الصفا  
 بالنون عن الصادق صلوات الله عليه ثقة ويوسف يعقوب الجعفر  
 النجاشي لزام من اصحاب ابي هاشم ويونس من اصحاب الكاظم صلوات  
 الله عليه ثقة **مختار** رجلا بن ابي عمير روى الكشي عن الصادق  
 صلوات الله عليه لاسبوا المختار فانه قتلوا وطلب بشارا وزوجا  
 وقتلهم فيها المال على العترة والطرني حسن وابن عفة انه صلوات الله عليه  
 ترجم عليه وزيدا ابي بصير ثقة من اصحاب الجواد صلوات الله  
 عليه **مختار** سليم الازدي من اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه  
**مزارم** بالضم والراي رابع بن حكيم الازدي المدايني عن الصادق والكا  
 صلوات الله عليه ثافته **مروان** بالزاي ثالث بن عمران القمي عن الرضا  
 صلوات الله عليه **مروان** موسى ثقة **مروك** بكون الثاني ثقة احمد  
 عبيد سالم بن ابي حفصه وقيل اسم مروك صالح **سعد** زيدا الربيعي  
 عن الصادق صلوات الله عليه **سعد** خراش بالخاء والشين من  
 خواص امير المؤمنين صلوات الله عليه **سكين** حكم ثقة **سعي** مالك وقي  
 ابن عبد الملك ابراهيم بن ثانيا لقيه كروين بالكر والسكون والكر

زهد

قال له انك اذا رايت  
 رجلا من اولاد آل محمد  
 فقل له السلام

قال له انك اذا رايت  
 رجلا من اولاد آل محمد  
 فقل له السلام

بكر الم اولاد



وتخين عن الباقر صلوات الله عليه يسيرا والصادق صلوات الله عليه  
 كثيرا واخص به وعن الكاظم صلوات الله عليه **المستور** رسول امير المؤمنين  
 صلوات الله عليه الى معاوية لعنه الله **المتيب** حزن ابو سعيد اوصى الى  
 امير المؤمنين صلوات الله عليه **شتميل** بالضم والثين الساكنة بن سعد  
 الاسدي الناصري بالنون والشين المكسورة ثقة ساعن الصادق صلوات  
 الله عليه وابي بصير روعنه الاعنيس هشام **صبغ** بن الحارث الغاف  
 بن علوان الجعفي ابو محمد قريبا لامر **مصدق** صدقة عن الصادق والكاظم  
 قال الكشي فطحي من اجله الفقهاء والعلماء والعدول **مطلب** زياد الزهري  
 الفرشي المدني عن الصادق صلوات الله عليه ثقة **المظفر** محمد الخراساني  
 ابو الحبش عارف بالاجبار **معاف** مسلم الخوري ثقة دوى الكشي عن ابي  
 ابي عبد الله صلوات الله عليه قال بلغني انك تفعل في اجماع فتفتي الناس قلت  
 نعم وارادت ان اسلك عن ذلك قبل ان اخرج الى لاقعة في المجلس فحي الرجل  
 صالح عن الشيء فاذا عرفته بالخلات لكم خبرته بما يفعلون ومن اعرفه بحكم فاجز  
 بما جاء عنكم ولا اعرفه فاقول جاء من فلان كذا وعن فلان كذا فادخل قولكم  
 فيما بين ذلك فقال اصنع كذا فاني كذا اصنع **معوي** بن ثلثة ابن حكيم معاوية بنضم  
 عمارة الدهني ثقة حليل من اصحاب الرضا صلوات الله عليه قال الكشي انه فطحي  
 عدل عالم وعقار بن ابي معاوية خباب بن عبد الله الدهني بالضم فاسكون

كبيرة الباء  
 وروى ابن فضال عنه

سكنة شهور  
 القراءات

بالفائدة

وقيل بالغث فانون عظيم الشأن عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما ثقة  
 وهب الجعفي ابو الحسن عنهما صلوات الله عليهما ثقة صحيح حسن الطريقة  
**مغيب** بنهم الميم وكرا المشددة بقوتين ثقة مولى الصادق صلوات الله  
 عليه **مروفي** خبره باخا والمشددة والذال مكى **المعل** رجلا نابت  
 عثمان وقيل بن زيد الاحول عن الصادق صلوات الله عليه ثقة وموسى  
 الكندي عنه صلوات الله عليه ثقة **مقمر** بقشد بيا الميم رجلا بن خالد  
 بالطاء بن ابي خلافة ابو خلافة بن ابي عن الرضا صلوات الله عليه ثقة وحكي  
 مسافر الجعفي عن الباقر صلوات الله عليهما ثقة **معن** خاله من اصحاب الرضا  
 صلوات الله عليه ثقة **المغيث** قبة الخوري سبيل ابو الحسن خلت هذا الفتحة من  
 في امورك فقال صلوات الله عليه في حمله ما حملني في صلوات الله عليه **مفضل**  
 رجلا بن ثلث بن ثلث بالضم والثنية يد فانون خير ومزيد بالضم والثنية  
 شيعي **المقداد** بن اسود اسم ابيه عمر وابهر الى ابو عبد الله اسود نسب اليه  
 من نواصير امير المؤمنين صلوات الله عليه ثاني الاركان الاربعة **منبسط**  
 بالهمزة المشددة بالنون بن عبد الله ابو الجوزي الجعفي صحيح الحديث **منذر**  
 بالنون والذال بن محمد بن ابي الجهم الفاوسي بالفاء ثقة منا **منصور**  
 رجلا بن حارم بكسر الزاي ابو ابي الجعفي ثقة عن الصادق والكاظم  
 صلوات الله عليهما من اجله اصحابنا ومحمد بن عبد الله الخراساني عن الصادق

ورفعه الحجة والذم

الشيخ  
 في كتابه  
 في كتابه

منه  
 في كتابه







ثلاثة ان جميع قال علي بن حسن ما سمعت فيه الاخير **عبد** وبه خير فاضل  
 من صلواته المولى عن الباقر والصادق صلوات الله عليهما **ثقة** ومحمد بن ابراهيم  
 بالزايين ابو نصر بن ثون **ثقة** **وهيب** خالدا البصري عن الصادق صلوات الله  
 عليه **ثقة** **السابع العزوني** الهاء ثمانية اسما **برون** سبعة اوجه  
 ثوراني فاحمد سعيد عنه صلوات الله عليه **ثقة** وحسن محبوب وهب الجيلي  
 عن ابيه وعن الرجال **ثقة** وحسنه الغنوي بالغين والوزن الصيرفي **ثقة** عن  
 الصادق صلوات الله عليه وخارجة بالحاء والجيم **ثقة** وعبد العزيز ابو  
 علي الاراجني الكاتب المضري وجعفر زمانه ومسلم سعدان السرياني **ثقة** له  
 مذهب في الجبر والنسب لقي بالبحر والباي **ثقة** صلوات الله عليهما وموسى  
 احمد الشيباني النخعي ابو محمد عظيم الشأن عديم المثال **ثقة** لا يظن عليه مات  
 سنة ٢٥٠ **هاشم** رجلا بن عتبة بالضم وفوقيتين بن ابي وقاص المرقي  
 اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه **هشيرة** بن جريم بالضم وتختين  
 الخبيدي من اصحاب صلوات الله عليه **هشام** ثلثة ابن حكيم ابو محمد عن  
 الصادق والكاظم صلوات الله عليهما حسن الحفيق في الروايات **ثقة** عظيم  
 الشأن مذهب المذهب بالنظر في ما عجز عن الاماين صلوات الله عليهما لم  
 الجوابي **ثقة** عنه صلوات الله عليهما ومحمد ساييا بن المنذر النخعي  
 مخلص بمذهبا قال مرجمت فنسبت على فاسقا في الصادق صلوات الله عليه

**السلعي**

والثاني من الصادق صلوات الله عليه  
 سنة ٢٥٠ بن ابي الهادي  
 اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليهم اجمعين

العلم في كاس فدا علي وكان صلوات الله عليه يقره ويؤديه ويخطه **عادل**  
 ابراهيم ابو الفتح الداعي الوراق لا بأس به **ثقة** **هامة** عبد الرحمن بن ابي عبد  
 الله ميمون البصري **ثقة** **هف** بن حجاج روى الكشي بطريق فيه نظر **ثقة**  
 بانخصاصه بالكاظم صلوات الله عليه **هشتر** عمن والثلثة ابن ابي  
 مسروق عبد الله الهندى قريب الامر كلاهما فاضل وعسوه القتيبي عن  
 الصادق صلوات الله عليه **ثقة** ومحمد الثعالبي **ثقة** **السابع العزوني**  
 الياء خمسة اسما **يحيى** سبعة عشر بن ابراهيم بن ابي البلاد يحيى شقيق  
 بامر هذا **ثقة** وام الطويل من خمسة الجاد صلوات الله عليه والجزار من  
 اصحاب امير المؤمنين صلوات الله عليه هو الذي روى ان عثمان قتل بنيت  
 رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم وكان مستقيا وحجاج بغدادى عن  
 الصادق صلوات الله عليه **ثقة** وحسن جعفر عبد الله حسين بن الجاد صلوات  
 الله عليه ابو الحسين العالم الصدوق عن الرضا صلوات الله عليه وخلف  
 الواشي بالثني الهادي **ثقة** وزكريا شيبان ابو عبيد الله الكندي العلامة  
**ثقة** لا يظن عليه وعبد الله الارزق عن الصادق والكاظم صلوات الله  
 عليهما **ثقة** وعلاء الجيلي الرازي ابو جعفر **ثقة** العلوي ابو محمد بن بن بارة  
 نيسابوري جليل القدر عظيم الراية زاهد ورع وابن عظيم بالضم وتختين  
 الكشي قال النجاشي **ثقة** عين عن الصادق صلوات الله عليه وقال الفضائري

بالضم

بالضم

٣٥

الرجل

مكمل ما ذكره



ضعيف وعندي في قوله رواية توفت وان كان الارحج القبول وعمران  
على بن ابي شعبة الحلبي عن الصادق والكاظم صلوات الله عليهما ثقة صحيح  
الحديث وعمران البزازي يروي والحام عن الصادق عليه الصلوة <sup>ثقة</sup>  
ومحمد بن احمد بن ابي الجواد صلوات الله عليه فقيه متكلم سكن مسابري  
وثاب بالثامنة قرا على عبيد بن بصله كل يوم اية فخرج من القرات في سبع و  
اربعين سنة مستقيم هاشم ثقة **يروي** اربعة ابوخالد القاطن ثقة عن  
الصادق صلوات الله عليه ناظر في نظم عليه فاعجب صلوات الله عليه  
وابن اسحق شمر الشين من ارفع الناس لهذا الامر وحساد الانباري السلي ابو  
مغروب الكاتب ثقة وثوريته بضم النون وسكون تخيتين من اصحاب ابي  
المؤمنين صلوات الله عليه قتل يوم نهران قال رسول الله صلى الله عليه وآله  
من جاوز هذا التل فله الجنة فقال له صلوات الله عليه ما بيني وبين الجنة  
الا هذا التل فقال له صلوات الله عليه نعم فضرب بسيفه حتى جاوزه  
فقال ابن عم له ان جاوزت فلي مثله فقال صلوات الله عليه نعم فجاوزه و  
واخصما على قتل قتلاه فقال صلوات الله عليه ابشر كما نكلا كما قد استوجب  
الجنة **يعقوب** ثمانية ابن اسحق المكي بخندن وفوقين ابو يوسف <sup>كان قويا</sup>  
مشقة الجعفر الثاني وابي الحسن صلوات الله عليهما مثله التزك للشيخ ثقة  
والياس ثقة وسالم الاحمر من اصحاب الصادق صلوات الله عليه ثقة و

ابو محمد

سراج قال الجاشي ثقة وقال ابن افضاري ضعيف والا قرب قول روايته  
وشعيب ميثم يحيى القار ابو محمد عنه صلوات الله عليه خمسة الا ان حديث  
ثقة ونعيم قزازه بالقافين ابو يوسف عن الرضا صلوات الله عليه ثمة ويروي  
حماد الانباري السلي ابو يوسف من كتاب المصنف من اصحابه عن الجواد صلوات  
الله عليه ثقة وابن يقطين من اصحابه صلوات الله عليه ايضا **يوسف**  
ثقة ابن ثابت بالشاء ابن ابي سعد عن الصادق صلوات الله عليه ثقة و  
عقيل الجلي ثقة وعبد الرحمن ثقة **يروي** اربعة ابن رباط الجلي عن  
الصادق صلوات الله عليه وعبد الرحمن ابو محمد متقدم اصحابنا اثار اليه  
الرضا صلوات الله عليه في العلم والفتاوى ضمن له الجنة ثلث مرات وعرض على صاحب  
العكرى صلوات الله عليه تصدق يوم وليله له فقال صلوات الله عليه له  
اعطاء الله بكل حرف نزل يروي القيمة قال للرضا صلوات الله عليه عبد العزيز مشد  
ويكلمه وبخاصته الى لا الفاك في كل وقت فغن اخذ ما لم ديني قال صلوات الله  
عليه خذ من يونس بن عبد الرحمن عن الكاظم والرضا صلوات الله عليهما وعن  
القطن ابو عبد الله قريش الامر وميقوب قيس ابو علي الجلاب الجلي الدمشقي  
عند الشيخ في عدة مواضع قال الجاشي انه مختص بالصادق والكاظم صلوات الله  
عليهما وتولى الكشي انه فطن **الثامن والعشرون** في الكشي وما في حكمها **والثانيون**  
المصري اخذ عن حسن موسى النوبختي **ابو اركه** يعني من امير المؤمنين صلوات

ثقة مجرب

ذكره ابن ابي اسود وكرهه  
العلامة في تاريخه والمحقق في تاريخه  
مع صحيح







والعربي نقل الكتي قوتيا يضمن مدحهم

نورده ورق بجان فضل اول  
نورده ورق بجان فضل اول

الصلوات من قال بعد ذلك الحمد والبرص عنه ولم يصح منه تركها

الاراضي والبلدان والجموع  
والنعمان  
قد تم بحمد الله  
في شهر ربيع الثاني سنة ١٢٨٥



عربي

عن ابنه عن الصادق عليه السلام  
ما أصح الناس حالاً

وعد الله ان لا يصالح  
من اصابه من هذه الامراض

محمّد بن أبي الطاهر  
أبو الطاهر

[illegible]

Handwritten text in Arabic script, likely a signature or date, located at the bottom of the page.



















فاسد الرواية والذهب وظهرت في نسخة البصرة في نسخة دني السكون  
 عن روى الكاسيل وبعده الى بيل **سبيل** في نسخ تقيتدين من رما وادكي  
 الا سبيل **الثاني عشر** الشربل **الثالث عشر** بختية التماسي روى  
 الى الخوار **ثالث** سابق التقيتدين **الثالث عشر** الصادقة **صالح**  
 ستة ابن ابي حاد ابو الخوارزي لم يجرى له وقال فقل من  
 شذ ان ابو الخوار **صالح** من سلك الى حماد الوارثي الكافي و **ابو سعيد** الا في حق  
 والمعتد التوقف قد لردوا النجاشي وتضعف ابن الفضايري لا وحكم الشيباني  
 الاحول وسعيد الاحول من اصحاب الكاظم لم يجرى له وسهل كان بعد الرواية  
 في الصادق مما وصل عليه فاقسم انه ليس برب قال ابن الفضايري **صالح** من  
 سهل الهدائي قال كذاب وضع الحديث وقال الشيخ من المذمومين  
 من محمد سهل الهدائي والظاهر انه بدأ وعقبه نفس سعادته روى كذا قال  
 في عظمة الكافي ابو محمد يعزى احاديث **صالح** الهندي روى الكشي  
 محمد بن خالد الطائلي في الصادق من لحن محمد بن خالد لا يجرى له **صالح**  
 يقس كشي الخوار في ابو محمد روى قاله ابن الفضايري وان حذره ضعف يجوز ان  
 يخرج شذاد قال النجاشي روى عن الباقر والصادق **صالح**  
 الصادق **صالح** محمد شيبان ابو عامر البجلي الشيباني عاصي **صالح**  
 في الطاهر جليل **صالح** حاتم قال الشيخ قال كذاب اخبرني روى موضع آخر  
 طاهر بن حاتم ما عوبه منه محمد بن عيسى بطعن قال في كتابه ان كان مستقيما  
 فيروا اظهر الصادق قال ابن الفضايري طاهر بن حاتم ما عوبه انه قد روى اخرا

قال الصدوق في حقه يعرف  
 وسكره وكذا في حقه سادرا  
 قال النجاشي في حقه  
 لم يجرى له وسكره  
 والصادق في حقه

عن حماد بن اسباط  
 في حقه

منه في حقه  
 من روى الكشي  
 من روى الكشي  
 من روى الكشي

فاسد المذهب وقد كانت له حال استفادته لكنها لا تشر **صالح** في روى الكشي  
 البهني في الشامي وقال الجزري في الصادق طالع الشرح تهر في موضع آخر  
 عالم الا ان كان مقتدا **صالح** من حقه **صالح** حسن  
 من اصحاب الكاظم لم يجرى له **صالح** ثمانية كثر بائنا السراج من وعاء الحسن مما قاله  
 الشيخ والبرقي وقال النجاشي انه روى ثمانية وثلاثون في رواية لعل النجاشي  
 وسلم من اصحاب الكاظم لم يجرى له **صالح** ثمانية كثر بائنا السراج من وعاء الحسن مما قاله  
 روى حاد الكشي قال النجاشي ابو بكر البجلي البجلي روى ثمانية وثلاثون  
 في معتقوب الرواج في بايجم والنون **صالح** **صالح** ثمانية كثر بائنا السراج من وعاء الحسن مما قاله  
**صالح** صدق من الكشي ابن النور في حقه **صالح** الى التميمي **صالح**  
 سبوا من احمد بن محمد بن النور في حقه **صالح** في الحديث بذلك  
 يوفيه ويكرهه وابي حماد ابو القاسم وقتل ابو حماد و بدر ابو  
 فليس لمحمود ما روى عنهم ان روى من اصحاب الباقر لم يجرى له **صالح**  
 الاثنان الى بصري في حقه **صالح** في حقه **صالح** في حقه  
 ليس في حقه **صالح** في حقه **صالح** في حقه  
 الذي في حقه **صالح** في حقه **صالح** في حقه  
 لطف من كثر من رجبات الطعن **صالح** في حقه **صالح** في حقه  
 والعبد **صالح** في حقه **صالح** في حقه **صالح** في حقه  
 كذا قال النجاشي انه قد روى في حقه **صالح** في حقه **صالح** في حقه  
 الفضايري الواعد روى في حقه **صالح** في حقه **صالح** في حقه

لعبه

على ان يحصل



































السیف

دعای خضر و فرم

و بعد از ذکر فوائد این اسم ۹۰

و اعلم ان محراب

۱۰۰







































جده ابي عن فضل شادان وقره العلوي جليل القدر **قيس** راجع عن ابي القاسم  
 والصادق محمد بن محمد بن ابي اسحق قيس بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 عن ابي اسحق بن محمد بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 الخادم عن الكاظم محمد بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 عن رند بن عزة **كيس** زيدا النخعي عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 ابو خالد القاطن هو الكاظم بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 الموشى الحسين **ابن** **هالك** اخيه عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 قتل لسه يوم من اخوة ازاره وبعث **شوكر** بن شوكر بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
**شفي** بن الحفري وراثة **حسن** احمد القيسي عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 ابن ابراهيم الهادي ابو اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 من ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 خلق من ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 و ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 عن الصادق محمد بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 عن من ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 و احمد بن رجا بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 الهادي عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 طان ابو جعفر الرازي عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 ابا جواد بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق

وجعفر الكاسبي المروي ابو الحسن جعفر الكاسبي له كتاب وجعفر بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 وجعفر بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 كتاب وجعفر بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 الوطاري ابو اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 السجستاني وسات بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 الحسن بن سعيد بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 الاضا عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 عطية الهادي عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 ابو اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 الوضاع عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 و الجواد عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 عطية اسد ابو اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 من اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 المطالب بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 ابو اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 الكندي عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 عن اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق  
 عبد الله القماني عن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق بن ابي اسحق















بدره اصفهاني

بدره اصفهاني

بدره اصفهاني

بدره اصفهاني

بدره اصفهاني

بدره اصفهاني

بدره اصفهاني

**الحمد لله** الذي جعل في هذا الكتاب من كنوز الحكم والبرهان ما لا يحصى  
 ليس جرحا لوارثان يكون المانع مراعاة في الرواية عنه او غير ذلك **الثناء**  
 اسمان **ثابت** اشان ابن جبر الضير **تغلبه** راشد الاسدي عن الصادق  
**جليل** كيه فداه ممدوح جبريل احمد الناري ابو محمد **محمد** مغفرة الطائي عن الصادق  
**جبريل** المدائني ايضا **جعفر** تسعة عشر ابن ابراهيم عبد الله موسى الكاظم  
 عنه التلعكبري وحسن يحيى سعيد الكلي شيخنا محمد بن ابي الحسن الملقب بالهادي  
 المجلد من مصنف الشرايع والنافع وغيرهما روح ابن روح وخلف ممدوح وسليمان  
 الشعبي بالصادق البصري عن الصادق ثم بعد الرحيم الكاهن وعثمان زياد  
 شريك الكاظم الوجيد عن ممدوح وعلي رائي طالب م قتل مع اخيه بكر بلا  
 وعلي احمد القمي المودود ابن الرازي من مصنف وعلي حسن وعلي سهل فروخ  
 بالقاء والقاء بعد ادى عنه التلعكبري ومنازل الكاهن الطياري ابو عبد الله محمد  
 الدورشي ابو عبد الله بن محمد راجع عن الصادق ومحمد البخاري ومحمد  
 شرح الحفري في كتاب ومحمد عبيد الله ايضا ومحمد مسعود العياشي الشيرازي  
 من وجهي بل انضم والذال **جليل** الحكم الفقيه رحيان ابن الجواد المعززة او النول الحميم  
 والحكيم الكندي عن جبريل دراج **الحسن** خمسة عشر **الحسن** النعماني عن الصادق  
 ثم براد واحد وذهب الخراج عن صاحب **جليل** النعماني عن الصادق والسيوطي والسيوطي

دره اصفهاني

الصادق واسم الى زياد مسلم البار الاسدي وبريع بكه الرازي وسكون كسرة عن  
 الرضا والجلاد ثم وحكم الراضي موله الى رافع مولى رسول الله صلى الله عليه وآله  
 وحده الرضا حقيقه بكسر التاء وكسرة الفاء وقيل انضم الحكم فالتاء وكسرة والنون  
 عن الصادق وعثمان بن ابيان **السود** زيد بن ابو عبد الله المزني عن الصادق و  
 سريع السجدي ابو عبد الله مالا صاحب ابن عرج السككي صاحب امر الوضوح  
 جبر ممدوح الله **احمد** حوثب **ابن** عمرو الشوري **المشهور** ابو جعفر  
 انضم النظار الانصاري صاحب رسول امير المؤمنين ومالك ابو حمزة مالا صاحب  
 انصاري ومالك القشيري وقيل الجليلي مولا الكعبي امير عن رسول الله ومعاذ  
 قيس عن الحسن م قتل معه **ابن** قنادة **بريد** الاسكاف عن الصادق **بريد**  
 بالضم فالتاء وكسرة الباء وكسرة الهمزة وكسرة الواو وكسرة الياء وكسرة  
 عليه الجبري بكسر الصادق واسم عليه اولس الذي اسم عليه ص بريد انفرقا  
 وهو غير العبادي كرهما الشيخ ويزيد تصغير ابراهيم غلط **اسلام** الصيرفي عن الصادق  
 والصادق ممدوح **اسلام** اشان ابو صابور وابو حمزة **ابن** محمد الغفاري  
 مالا صاحب وسلام وسلمه عن الصادق ثم وسليمان الجليلي وعاصم  
 الا صاحب **بشير** الدهان عن الصادق الكاظم **جليل** احمد بن اشان احمد زياد و  
 صالح الرازي الشعبي **جليل** راجع مولى رسول الله ومحمد بن احمد مولا مولا قال كس روي  
 عن النبي ص حب ثم براد واحد **اشان** بالضم والنون ابن محمد بن عيسى **الثناء**

بدره اصفهاني

بدره اصفهاني



الشيخ ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

والباقون من وجهه **حجاج** دينار له كتاب **حديقه** اسيد الفخاري ابو محمد وفي نسخة ابو سريته من الاحباب له كتاب **حرف** ثلثة اشياء جعفر بن محمد بن ابي جعفر الصادق وواقبش يكون ثلث فاشير ع الصادق وصادق فاحد او اوس معاد لفيضان الفخاري اخي رسول الله صاعده وعام فتيه شه بر او قتل باء **حسن** حنة وعنه وراى الى القزويني عنه ع الصادق و **ايوب** و **بشار** باشير الله ابي ع الكاظم والرضا ورجع عن الوقت ثم صحيح وحسن الحسن الازدي الاسود ابو عبد الله وحسن الحسن الثالث ع الصادق وحسن العزقي بالضم والياء النجار ع الرجال ع الصادق وحسن تادميون لعبدى عنه و **خنيش** بالحاء والنون عنه وورابط البجلي عنه له كتاب رواه حسن بن محبوب وزاد ابيه الشيباني عنه وزياد بن الصرمي له وزياد بن علي بن حسن ابو عبد الله عنه ورواه **ص** سعيد البجلي الاحمسي عنه وسعيد الله ابي عنه وصالح الاصول له كتاب مختلف الرواية و **صباح** مروج وعبد ربه وكيل وعبد الله سهل وعلي بن ابي الاسود الاشعري ابو محمد وعمر سليمان ع الصادق والكاظم و **م** مروج وعمر بن محمد الرضا و **محمد** الكوفي ومحمد حمزة الحسيني الطبري ابو محمد المرقشي له نيم و **محمد** النضر المماليك زاهي كثير الحسن بن محمد بن عبد الله واهم عبد الله والمفيد وموسى سالم الخطاط ابو عبد الله ع الصادق **حسين** ثمانية عشر اخطا على الخطاف او على الاعور وقيل لخصاف ع الصادق وقد خلى سيرة ناهال الذي في البشرى زكاه

الشيخ ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

افقيه علي وعبد الحميد روي عنه واحمد بن زيد بن ابي اسد ابي عبد الله ع الصادق ثم صحيح الا ان الحسن قال روي عن الضعفاء وليس له صالح الا ما رواه غيره واشكيت بالكتب وسكون السير المماليك ع الصادق قبل موافاة القبر وحسن ابي عبد الله ع الصادق وحسن موسى بن ابي عرظا ع الحسن بن ابي حمزة الليثي الكوفي ابن بنت ابي حمزة الثاني ابي عنه المصنف ع الصادق ثم عنه خاله محمد بن حمزة وقال الحسن بن ابي حمزة الاول انه ظهر و **صباح** مروج وعبد الرحمن عنه وعلي بن حسين ع الصادق والناوردي و **علي** حسن بن صاحب في موضع ع الصادق وعلي بن حرار النخعي ابو عبد الله ع حمزة فاسم غيره وما لك النخعي ع الهادي له واشتهر على بعض فاشبهه في باب حسن ومحمدا ابو عبد الله التلثي ع الصادق والكاظم وموفق بن يزيد المتطوع النوفلي ع الرضا وروى ع السكوني **حفيظ** بن ابي جعفر ع الصادق **حكم** بن ابي سعيد الاسدي ومسكن ابو محمد ع الصادق **حسان** بن ابي جعفر النعماني عنه وسليمان عنه تابعي كوفي استاذ ابي جعفر **حمدان** احمد مرصافه الخاصة ع الصادق ع **ما** بيع عنه حمزة بن محمد بن ابي عبيد الله ع الصادق و **م** ابي جعفر ع الصادق ع **حيدر** بن شعيب السبيعي المماليك ع الصادق ع **حفظ** بن ركان بن النخعي ابو الحسن الكوفي حسن لم يكن له اكل حرج خاص **خالد** بن ابي ركان ع الصادق و **حسن** بن ابي جعفر ع الصادق والكاظم ع حسن بن محمد وزياد ابو خاله الخطاط ع الصادق و **سعيد** الاسدي الكوفي عنه و **سعيد** الاموي الكوفي عنه

ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر  
ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر

ابو عبد الله محمد بن ابي جعفر



















وغيره من

زيد الخفي من خواص امير المؤمنين والحسن **كشور** بالنون ابو خاله القاطن عرس السجاد  
واباقره **كيسان** كليب ابو صادق وعمره الموصر والحسن **المسيم**  
**عالمك** امير الحسن ع الباقر والصادق قيل ليس هو اخوة زواره وبصري  
**مؤلف** عمر مؤكل عمر بن زينة دعاء الصبيحة **مشتي** الكهف من وراشد **حسن**  
احمد القيسي من قيس عيلان ع الرضا **حسد** والي كرم عام سهل الكاتب  
الاسكافي شيخ مرادنا عظيم النذرة كنه الجديث والي الحسن ع المطاب زيد  
ابوصخر الزيات الهداني جليل مناصبه عمر حسن الفانين معج الرواه والي حمزة  
الجبلي ع الصادق **محم** والي مله رعية الاسدي بال لال ع الرسول و امير المومنين  
صم والي صبيان عبد الجبار ع الهادي والعسكري صم والي عمر الطبيب ع  
الصادق **محم** وابراهيم الهادي ابو وكيل الحسن **محم** واحمد رزق الطبرسي واحمد  
عبد الله عباسي ماضي ابو الحسن ع عمر ع صاحب العسكري واحمد علي التتال النيشاني  
المعروف بابن الفارسي ابو علي محمد احمد ابو الحسين الزاهد الطوسي واحمد محمد رجا الجلي  
ابوصخر واسحق صاحب الشافعي ع الصادق **محم** واسمي راب المندعي ع الماقر والصادق  
واسمعل الجعزي واسمعل خثيم الكفاني وبكران عمران ابو جعفر الرازي عمر مكنون  
وبهلول له كتاب وقته المندعي التميمي البصري وجيزيل الهموزي له كتاب وجعفر  
ابي طالب ع الرسول و امير المومنين واخبره قتل كركلا وجعفر الاسدي المروي له اخبره وجعفر  
الاسدي له كتاب وجعفر الرضا ع عمر وجعفر محمد بن قبة دياچه له نسخة المحدث  
وابن حرب العلالي ع الصادق **محم** وحسن الصادق له كتاب وحسن الجعفي له كتاب حسن

ابو ابراهيم الهداني ابو  
وسيل له الحسن ع

وجعفر ابو الحسين البجلي  
الحسن ع

ابو جعفر في المندعي بوله  
بكران ع

عبد الله ابو الحسن جليل وخالد الماصم وزواره امير الشيباني ع الصادق **محم** وزواره  
صاحب موسى بنان صاحب الصادق **محم** وزباد الطار من ابو عديده وزباد الرازي عام  
الرضا **محم** وسالم الي سلمه الكندي السجستاني وساميت الكندي ع الماقر والصادق **محم** وسعيد  
عقيل **محم** والي طالب ع الحسن **محم** وسعيد عروان وسليمان الاسدي الكوفي ع الصادق  
**محم** وسليمان رجا الانصاري ع عمر وسليمان عدا من الازرق ع عمر وسليمان  
عثمان ع عمر وسليمان عطية الهادي ع عمر وسليمان طرس الهادي ع عمر وسليمان القمي  
ع عمر وسليمان مسلم الازرق ع عمر وسليمان الغزي ع عمر وسليمان ابو جعفر الزميري  
مروند زاهر ع الرضا **محم** وقال حسن ع الكاظم والرضا **محم** مطعون وسهل مسع الاشعري  
ع الرضا **محم** وصاحب وسعد العنبري الهادي ابو جعفر الكاظم والرضا **محم** وطحمة  
عبيد الله ابو الحسن وقل له حسن قتل يوم الحبل وعباس عيسى ابو عبد الله ع عمر  
والمجمع وعبد الله جعفر **محم** والي طالب قتل كركلا وعبد الله حسن امير المومنين ابو عبد الله  
المعروف بالنفس الزكية ع الصادق **محم** وعبد الله الكهف من وعبد الله محلي المروي ع الصادق **محم**  
وعبد الله سعد الكيلاني ابو الحسن ع عمر وعبد الله البجاد الاشعري ع عمر وعبد الله مراد الهادي  
الحارقي ع عمر وعبد الله سهل ع عمر **محم** وعبد الله القاسمي وعبد الله ع  
ابو عبد الله الاحق الصفا ع الرضا **محم** وعبد الله محمد علي ع الصادق **محم** وعبد الله  
مطلب الشيباني ابو الفضل وعبد الله الهادي وعبد الله  
ع الكاظم **محم** فخره وعبد الملك ابي الشيباني ابو علي ع الصادق **محم** وعبد الله الافي

عنه  
ابا بن عثمان ع  
اله ع الصادق  
م وعبد الله ع

وعبد الله في قارة الضياء  
مروج عنه ع











[illegible][illegible]







قال الساج مواعيل المسد السد رتبهما على  
 في حاشية الكتاب لا كلام في في حاشية الطريق وحاشية  
 الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق  
 الا يصل الى الخط ولا يكون الا بعد ان يتقدم الى الخط  
 ومعنى الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق  
 اذ اذ الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق  
 وفي حاشية الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق  
 لهم اشارة الى الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق وحاشية الطريق  
 نقلت ان الهداية معنى الاتصال الاسد الا ان على  
 على اسم كنه على اتصال الاسد الاسد الاسد الاسد  
 ان المسد ليس بفتح من نقلت فيها وحاشية الطريق وحاشية الطريق  
 كذا سميت من بفتح من نقلت فيها وحاشية الطريق وحاشية الطريق  
 وفيها الرضا اي رضا الله تعالى والرجح والرجح والرجح والرجح  
 الرضا والرجح والرجح والرجح والرجح والرجح والرجح والرجح

اي على كل بني من انساب المصنف ناهي الهادي  
 اي الهادي والراشد للعرب والجمع الى طريق هو اسد وقوم  
 او الموصل لهم الى الزقوان والزقوان والراشد للعرب والراشد للعرب  
 بمن شعري كالجسم للجمعي والراشد للعرب والراشد للعرب  
 اما انكس ههنا من ان السبي ص كان معونا الى الانشراح المجر  
 لعلنا نعالج ونازلناك الالهة لعلنا نعالج لكونها عمدة  
 في الهداية ومعناها في الالهة على وجه الكمال ثم انكس  
 بالهداية او بالصلوة او بالهداية او بالهداية او بالهداية  
 سئل الشيخ اول ولعلنا على آله على وجه الكمال  
 اكل واقم التلم الا ان فعاله اساده الى ان الصلوة لكان  
 على النبي سمع الصلوة على آله بل على جميع المؤمنين لانه  
 رحمة للعالمين فخرول الرحمة من اتق الله تعالى على من  
 حصوا لها عليهم لان اتق الله تعالى على جميع المؤمنين  
 وهي المزايا العشر المجدية عن الصالح كالصفات والصفات  
 والقواصل جمع فاشتهر وهي المزايا العشر المجدية كالاشارة والاشارة

الطاهرة

الطاهرة والناظية وقد فعل الافعال واحده في القواصل  
 يتعمل التعدي اعم من ان يكون بنفسها او باقتدار الآثار  
 لا فعل تعدي الاثر مركب من الافعال والصفات  
 لا ما هوول الصفات اما هي سرائر الاثار وموصيات  
 والاشارة انما سر على الاثار جال شارة انما هي الاثار  
 اولها وبالذات وللصفات بواسطة الافعال نعم قوله  
 والشكر كمن بالاحتراس على كمن الصفات بالالاء  
 والثناء كالا على كمن المعنى الحمد نعم الصفات والصفات ان  
 سبب الحمد او بانه او معانيه يعقبا ثم هذا الكلام مبنى  
 على ان المزايا المعنى الحمد نعم الصفات والصفات ان  
 الا لفاظ المستقلة على قوله على معانيها لا هوول ان  
 اعطيت من المزايا است من عظيم النوازل  
 العطاء وكذا النازل كذا في الصالح والاصاح من قبل  
 الصفة الى الموصوف ولما كان النوازل جساها والصفات  
 صحت وصفه بالاعطاف ثم هذا ما هوول بالاصاح العدة

لما كان الصفات والصفات والصفات والصفات  
 في الصفات والصفات والصفات والصفات



والاحصاء والاحصاء بين معنى العلم والقدره قال في  
المصنوع والاحصاء وشؤون دوائن وتوانين والاحصاء  
بالاحصاء قوله وفي بعض النسخ حوسه في الصحاح عام الظاهر  
وغيره بول الماء وحوسه حوسم حوسا وحوسه اي وار جواثبه  
وسمى هذه السكة وتوصف بوحسن احد ما انه اسرار الحمد  
على الشكر منها على انه تعالى كما اسحق الحمد من  
الظواهر العظمه كذا لك اسحقه من ص الصفات  
الكرمه وليس اسحقه محصا بالاول كما يوجه احصاء السك  
ورائني انه تعالى لما كان صاحبا للشمس والشمس الحمد  
على وجهه والينح طريق بل جاء مع اللسان سمي به لسان  
وسميت عليه من افواهها كان اللسان معاه شانه  
الاتيان بالاحصاء سبعين دون معنى كالاكبح والاحصاء  
وانه اي حدس الاستداء ورو عن النبي ص تكتب  
بلفظ الحمد اي اللفظ الذي هو الحمد لولفظ الحمد الحمد والاحصاء  
بالحمد قد وفي بعض النسخ والروايات الحمد الله وعلى الحمد

سب الحمد على لسان المساور من الحمد بينا معنى اللغوي  
على ما ذكرنا على انه على مصدر السمع ايضا مع احصاء لفظ  
الحمد لرايه الحمد لفظا ومعنى لكنه على هذا معي اسرار  
الحمد بعد وانما عدل عنه الى الحمد على ما جرى وذلك  
انفتح ما افند ان الدوار في الواقع لو كان الحمد بعد كالحمد  
فهو الحمد كالحمد لسان عملا لموح الحمد ولو كان  
الحمد بعد ما الشكر الله على موحه مصدره المراد بالابتداء اعم  
من الحمد والاماني كالاكبح والاحصاء فواجزم من اجزى وهو  
القطع في الصحاح جزمت الشيء قطعه وروى اجزم بالذا  
الحمد في الصحاح جزمت الشيء جزما قطعه فواجزم و  
جزم الرجل بالكسر صار اجزم في الكثرة الاجدم بريدته  
والاحصاء ولانه اي مصدر الكتاب ما واعد مع لفظ  
الكتاب الحمد وان اي الكتاب وروى نزل مصدر المفظ  
الحمد اي المقصد للحمد ولانه لمواضع السقف من العلم و  
اكثر من مصدر وكتبهم لفظ الحمد واعلم ان الدليل الاول











اعمى امر الذاة فلا يزال عليه وجوده ما دامت ذاته  
 فتكون ان يكون بعض الموجودات بمعنى الذات  
 بالذات بعد شانه يكونان معاني الوجود مع عدم الذات  
 عليه بالذات على ما من جرم الشمس وضوءه ملأ وبهوا  
 على ذلك بان سبق اليجاد القصدى على وجود المعلول  
 فتكون ان يكون سبق اليجاد اللاحق في كونه بالذات  
 لان ان كان ما كان يكون اليجاد القصدى مع وجود المقصود  
 زمانا وشهقة فاعلم بالذات فان علم انوار اجتناب  
 وجد انما ولا حلقا معنى القصد كما معنى علمنا بالضرورة ان  
 القصد الى اليجاد الموجود حال فاعلم ان يكون القصد مقارنا  
 لعدم الاثر فيكون اثر المبدأ ما اذا قطع علم تقدم القصد  
 على اليجاد كعدم اليجاد على الوجود في انها كذا الذات  
 فتكون مقارنا لوجود المعلول زمانا لان العلم هو القصد  
 الى اليجاد ما هو موجود قبله لا معه والحق ان قصدنا وادراكنا  
 لما كانت ناقصة غير كاملة في وجود المقصود ولهذا يخلص

عنها كثيرة الكائنات معدومة علمه زمانا وانما ارادته معدومة  
 كانت ارادته كاملة كما هي في وجود المراد فلا يخلص عنها  
 فكانت معدومة زمانا ومعدومة علمه وانما هذا لا يمكن  
 ان اجراء ذلك في احصائه معدوم في صفاته بل القول في  
 صفاته من مطلقا انما يصح على شبهة الاساعة القائن  
 كون صفاته معدومة زائدة على ذاته وانما على القول بعينيتها  
 فلا صدق اصلها وانما القصد في المقصود انما هو ما  
 الحال لان ان الجهد على صفاته معدوم ان يكون حادثة  
 عنه تعالى باحصائه لان الاحصاء في المذكور في اجتناب  
 احمد اعلم من ان يكون جهته او حكمها فتكون ان يكون الجهد  
 على صفاته معدوم كونها مشتركة مشتركة الاعمال الاحصاء في  
 في كونه بعد كما ما هي علمها كما في الافعال الاحصاء  
 او لكونها مبادى الافعال احصاءه وانما حصرها على  
 بعد احكام ان ارادته قوله وانما معدوم صفاته الكمال  
 ويجزى النوال باحصائه اعلم من ان يكون باحصائه

ان سوادها باحصائه  
 ولا يمكن الاول حاصره  
 على ما هو  
 حاصره



حصه او حكمها لم لا يحل عليك ان المعدمة الهامة انما هي  
 على تقدير ان يكون المعسر في التجدد كونه الجود عليه احسارها  
 معنى النسب الى الاحسار فلتنا ان نتجها مستندا  
 نحو ان يكون المعسر كونه الجود به احسارها مطلقا او كونه  
 الجود عليه احسارها بمعنى النسب الى العامل المبادر **قوله**  
 واثباته اني شرارة هذا رد على حكمها **قوله** ربحوا اياها  
 على احسارها والخصم في علم الكلام **قوله** ولما ذكرنا ان  
 من الوجهين في الاول اى في احسار المجد على الشكر والوفاء  
 المذكور ان هناك في الآخر هما المواضع للكتاب والسنه  
**قوله** عا طلة اى عارية خالية عن صفة الدوام **قوله** اى  
 وسكون الدوام في الصنيع صفة الرجل صفة وقد عني  
 الزمته في الكثرة الحقيقية زيور **قوله** يدل على الاسم اى  
 العدل والى البها او نفس العدل على ما سمي انشا الله تعالى  
 ومع كون الاسم مواضع للكتاب واكثر كتب السلف  
 وسلفه للعمل بموجب احكام على ما عني **قوله**

انما هو في  
 انما هو في  
 انما هو في

لان المضارع يدل على الاستمرار التجدد على خلاف الماضي  
 فانه يدل على التجدد فقط دون الاستمرار **قوله** وانه  
 اولى بالاحسار الى هذا المقام ان اراد به مقام حقه  
 الواقع على الانعام قال ولو لم يكن التجدد ما نحن فيه  
 مخصوصا بمقابل الانعام على ما سبق وان اراد به مقام  
 حقه لم يملكه مطلقا فغيره لم يملكه وهو موهوم بمعنى المعاملة  
 على تجدد الصفات المستمرة بتغير الذات بل تباين  
 تعارض وصول الدوام والاسباب الدلول للكتاب  
 اولى بالمقام لدلالة معنى المعاملة على دوام الصفات  
 وثباتها غاية الامران يدل على دوام الانعام ايضا **قوله**  
 فانه على ما لا يحل **قوله** ما يعامل بالحق في البراءة ما لا  
 التجدد كما في بعض النسخ ان سكنت ويحتمل يقابل مضارعا  
 محمولا والى **قوله** لا صلة بالمقابل نظيره قوله تعالى فانما  
 فمن انواع الانعام على لفظ المصدر واصاله الا ان  
 انه ما عدا رعية او المراد انواع اثاره وكذا انما







[illegible]

مشرک و در برابرند مروج که در مسقط رحله و بعضی احوال مخلصان اگر آورند سوسن کلام پاک در این  
 از حشمت الهی را شکافی نماند مسود و اراطع قدم و کرم علم ایک فواعد محالیت را بتواتر مکتبیت  
 مستحکم دارند و سوا این الطاف را بنواحق ایاک و اعطاف معروض گردانند مادره و حجاب و  
 دل را بران رده و اطفاله کنایت حجاب نوری و سروری افراسد مامول ارفطار احلاق ایک کعبه را  
 از مرمره بنواحق ایاک دارند و در هر دو طرف دعا و نوا و سوره و گاه گاه معقدات گرامه و لطافت به بهار و بهار  
 سرور و کرم و ناسد امید الطاف قدم و اعطاف کرم است که بر سره قرآن و اسم بقدرت مهر اثر  
 محبت از سوسن عجم وادی کسان بر ناسد و من بعد اعمال لیسان قرآن نگذارند  
 عیب معذرت این نظریه ای که حواله کرم عجم و لطف حرم است در سبب خطای سیرده آنکه نقطه ای از  
 حواله الطاف تحت اطلال رسد و از امداده اعیان بر دل رسد و سبب خطای سیرده آنکه نقطه ای از  
 انجلیت و از حد اعتدال بخارج رسد اما علم نایب سبب خطای سیرده آنکه نقطه ای از  
 جهان نایب ای حیال از شکست و ال و عسر کمال و در حاشیه احوال سیرده آنکه نقطه ای از  
 کمال او سجد سازد و در کار سبب خطای سیرده آنکه نقطه ای از  
 سرور و کرم و ناسد امید الطاف قدم و اعطاف کرم است که بر سره قرآن و اسم بقدرت مهر اثر  
 سس عجم و ناسد امید الطاف قدم و اعطاف کرم است که بر سره قرآن و اسم بقدرت مهر اثر  
 و جریان احوال بروی مراع بر بریت و لغو که در حق طواف اهل علم و طاعت است  
 مخرج حصول امانی و در حاشیه احوال بروی مراع بر بریت و لغو که در حق طواف اهل علم و طاعت است  
 مسود و در رولای معالی و معانی نامشایی اغنی در گاه کوان مکان که مطلق صحیح امانی است سجد گاه  
 جبهه املاک و نایب آیات ارتفاع قدر املاک و نایب آیات ارتفاع قدر املاک و نایب آیات ارتفاع قدر املاک  
 از رکن مخلص معقول دارد و سبب خطای سیرده آنکه نقطه ای از  
 مستقر موانع سر عظم مخدوم و غرضه مالک افق بحسن اشفاق آن نقایده فضل حلالی به الدن  
 و کوان مسفر موانع دولت عظم مخدوم و غرضه مالک افق بحسن اشفاق آن نقایده فضل حلالی به الدن  
 بیکان سوسن مخدوم ماعراض رمان و اعطاف سبب خطای سیرده آنکه نقطه ای از  
 ملوک افان را مقصدی معین حواله امان طاعت و عسر کمال و در حاشیه احوال سیرده آنکه نقطه ای از  
 کمال او سجد سازد و در کار سبب خطای سیرده آنکه نقطه ای از  
 سرور و کرم و ناسد امید الطاف قدم و اعطاف کرم است که بر سره قرآن و اسم بقدرت مهر اثر  
 سس عجم و ناسد امید الطاف قدم و اعطاف کرم است که بر سره قرآن و اسم بقدرت مهر اثر







در مراقبت حدود و صلاح و سعادت و محافظت شرائط عدالت و پیداد و استکفاء و محاسن و مصلحت  
و استیفاء و منافع دین و دولت و تمهید بساط شفقت و رحمت و توادیک و اسرار است و طاعت  
که سبب امتش و آراش جهانیان و مستلزم رضا حضرت بزرگوار است و در ذمه همه ایشان  
دین دارد و سلاطین و حکام را از فرایض جهانداری و لوازم ناموس شهرداری است و در مرتبه  
و تمهید این قواعد و جهانی و زرا و کانی که بنظر بصیرت در کفایت مقامات تأمل شایسته  
و بیار آن شفق کاروان که بتدریج صوابی و ای روشن در حجاب ظلمات حوادث عاده مصلحت  
و قیامی مسدود نماید باشد صورت نمبند چه اصلاح کلیات و جزویات مصالح عالیه  
جز بتعیین کفایت و نصیب و لایه ذناب و در زیران مؤمن و مشیران و در اندیش مقدور  
و بیشتر کرد و بی دست یاری شمشیر امر او نامدار و کامکار یا بگری و زرا و دین و از نیکو کار  
ابواب معدلت و اکرام بر خواص عوام گشاده نتوان داشت و بساط عدل و شفقت  
بر سیطره محاکم منبسط نتوان گردانید و بحکم این معانی و مقدمات بوده است که انبیا و ائمه  
علیهم السلام نفحات نسیم دار السلام بستمطهر و تائید و حی آسمانی و استمداد توفیق نیرد و  
در الهام عقل فعال در تصاریف لئالی و افعال طلبکار و زرا و عاقل و امنا و فاضل و کامل بوده  
و در اختیار و اختیار ایشان دقایق فراست و شرایط کبایه بتقدیم رسانیده بنابر و توفیق  
رای با برین دقایق و اهتمام و التفات خاطر ما بدین معانی و حقایق اندیشهها و دوازده فکر  
شایسته تقدیم یافته و بعد از شرایط استسار و استحضار رتبه اعتبار و قرع اعتبار  
تحملات آمانین را بر صنف احوال نفلان افشاده و خاطر ما بر دقرار گرفته و او را نمود این  
جلال و نسیم این حصال کمال یافته لاجرم بهتصواریات کرام که خلف صدق عمر علیه السلام  
و السلام داعیه اجل عظام و اتفاق امر او دولت که ارکان و دعایم سلطنت ما اند و صحابه  
و یوان اعلی و وزارت کبری و زمان عقل و عقد و مصالح و دیو او عز و تفویض عاقل محاکم  
شرقا و غربا بعد از قربا بد و فرسوده و عهد این منصب خفیه و شغل بزرگ را برای و بر  
نمک و بصیرت او که که گشای مهمات حواله کرده آمده و غنائ مصالح و مهمات اتمام

[illegible]

حرف



[illegible]

و زمان محل وعقد و صلاح وقت و این منصب خطیر بایست و دیانت او حواله آمد تا از سر قدر  
کسب و استظهار و عیانت و تربیت باشد از اهل انظار احکام از دواکار و دوا و مضار و روشن رسد او و سر  
بواجب غایت عاید و ما شغال و اعمال آبی تمام عاید و واجب اند و بر حاکم قوانین معاملات و ابوالحال  
و خوف حاصل کند و ما حلاط و استقصا در ضبط و حفظ اموال دیوانی و ارتقا عاید و محصولات  
قانونی آثار کفایت خود و رعایت ظاهر گرداند و میان غنفلت دیوان و رعایت غایت عیانت  
حکمی عدل و در سطل مرصفت باشد و ابواب علم بکلی بسته دارد و محاسبات را بر قاعده  
و مانند رعایت بردارد و ابواب امین راست قلم کوناه دست نصب کند و بهر ولایت  
یابی معین کند تا دخل و خرج ولایت متعین گردد و محاسبات برداشت او را بر کفایت  
احوال اموال سال بسال و توقف و اطلاع تواند بود و در مواظبت و طایفندار است  
دیوان تعادل و تکامل نماید و عیانت عطف مثل احوال خود شناسد و این بقولش را  
میرا و امتحان و معیار اختیار خویش داند مرسوم بکفایت تمام بدین شغل در دیوان  
معین شد سال بسال تصرف نماید امر او و رزاد عمل دیوان اعلا و سلوک ولایت باید که فلان  
مستوفی دیوان اعلا و نصب کرده ما داند و بهر آنکه خط او و نمایان او باشد قلیل  
و کثیر و تغییر و قطع هر سه افزوده را چهری ندانند و هر که در دیوان بزرگ و اطراف مالک  
برین شغل اشتغال نماید باید که با جازت او و نیابت او باشد عمال و کارکنان خاص خویش  
با نواب او روشن گرداند و مفاد محاسبات زرد و از نواب و محسوب استند فلان  
و نواب او نیز باید که در غنفلت و توقف دیوان بقدر امکان با او باشد و آثار کفایت  
نظهور رسانند و در رعایت رعیت متعین و دقیق مهمل گذارند و از میل و دید نیست  
محمتر و محنت باشند و هر که خلاف فرموده کند در معرض بازخواست و عتاب است  
و در منشور ناظمی دیوان و شرایط و عیانت آن بدایع صنایع را  
و متلفط لطایف زدگی و در حق ما چنان و خدا است که سرحد و احصاء آن محذورات  
او نام و مقتدرات اتمام نتوان نمود و آن عقد و انقضاء اندک مخصوصا و از مزایای  
و از بسیار اندکی بشک آن تمام نمواند و معینا کلام بحدی و بفضل این مقدارش هدیه  
من افتد که عمارت بهت با بران مصروف و مقصور بوده که بقدر مبسور و مقهور



در رعیت قواعد معدله و احصال در رسوم و رعیت بر افراد اشخاص است که در دایع حضرت زاهد  
 رعایت مجبور و بدو باشد چون دیوان در حقیقت از برای غلبت و توفیر دیوان منصوص گشته  
 و قایم مقام و کلیل از جانب دیوان شده و عادت و کلا در دعاوی جنای است که دایما سخن بر  
 در غلبت جانب متوکل نموده و رضای جانب خصم بخونده و عادت و کلا در دعاوی جنای است که دایما سخن بر  
 می بود که مباد که از غل دیوان برایشان حیض و ظلمی رود و از سبب این اصحاب در جانب توفیر  
 کرد و تقصیری در رعایت رعیت بود از من عدلت و رفت ناشیست پس چنان صورت بود که  
 از امتناء نفقات را که دامن ملت و عصمت او ملوث میل و مد امت الکوده نباشد و جانب  
 مع آفریده را بجانب حق ایشان ننماید در دیوان نصب کرده شود و عهد این اندک گیر و حدیث  
 بد و تفویض بود تا میان اصحاب دیوان و رعایا با صفات نه بخور و اعتنا و ناظری  
 متساوی الحیل باشد و نگردد که اصحاب دیوان بر رعایا بتغلب و توسل جبری حواله گشته  
 و مطالبیت بنا و اجبت نمایند و اگر رعایا را سختی و عذری و تقصیری باشد بی تخاصی با او بگویند  
 تا او در آن قضیه فکر کند تا مل و قایل کامل بقدم رساند و اگر رعایا محق باشند ایشان را معذرت  
 نماید و اصحاب دیوان از حیض و تعدی مانع آید تا بر صنفه حیض نزود و اصحاب حقوق مظلوم  
 و محروم نباشند بعد از استمال تا ملات و تفکرات و تدبیرات خاطر بریان قرار گرفت که  
 فلان را که بمرور ایام و کرد و رشور و اعوام فراخ او را در جمیع امور و قضایا بر چه جانب  
 حق و اجمال طرف باطل و ترک میل و محابا و مداسنه و مدارا میل دیده ایم نصب کردیم  
 و جانب صنفه رعایا را بیکان و مکانست و تقویت و رعایت نمایم تا از اصحاب دیوان  
 بریشان در معاملات و مطالبات دیوانه حیض و تعدی نرود و کمال نظم و رعیت  
 مراعت باقی بود و باب مدافعه و ممانعت مفتوح باشد بعد از استخارت از حضرت  
 او را بدین امر کبیر که متفقین صلاح عاقبه و خیر کثیر است نصب کرد اندیم تمام دولت  
 بیکان او استظهار باشد و هم رعیت را بر او وجود است و دیوان نظر بر  
 حواله فرمودیم و بر وفور تدبیر او اعتماد نمود تا از ضرورت و استظهار بر شر الطمان  
 شغل تمام نماید و بر لعل و کثرت و تقوی و حوصله معاملات صاحب وفورت گردد و هم  
 خط و براه و مشروح و حسابی نشان خویش بگذارد و هر ولایتی از ولایات  
 مملکت یا بی وین دار نیکو کار نصب کردند تا نگذارند که از فوای بر صغیف حیض رود

۲۵۵

نسخه  
دو

و در ترفیه و تحفیف رعیت کوشد و طریق رستی و امانت سپرد و قطعاً رعیت نهد که در  
 اموال و ولایت از دستور آن قدیم و قوانین متعارف عدول افتد و رسوم بر قوانین  
 محدث بر صفحات ایام بماند که از آن بغیر قبیح اصد و سوء ذکر و وبال آخرت  
 فایده صورت نبندد و در از راق و معاریش و ادراک اسادات و علم و شرفیات  
 و انظار این طوائف شرط احتیاط بجای آورد و بواجبی تامل نماید تا سر که مستحق باشد  
 نام او از جراید محو کنند و چنان سازند که احتمال بحقوق و احوال دیوانه  
 راه نیابد و چون آثار رعیت و دیانت بمقام صورت و فعل منتقل شود لا شک  
 بمرید عافیت بادشاه مخصوص گردد و در رسوم این شغل جنابچه در دیوان مقرر شده  
 از ابتداء شهر رسیده گذر سال بسال بدو رسانند سلسل امر او و زرا و در کار دولت  
 است که او را ناظر دیوان اعداد آید و در رسوم دیوان ناظر تمام و کمال در هر ولایت  
 بدو و نواب و راسته و سخن او را در حضرت مامیبول و معتبر دانند بلکه حلال فرمودند  
 بمواخذه گرفتار آید تا در منشور ولایتی از ولایات لطایف صغای  
 و عواطف نفل یزداد در حق ماریادت از آنست که توختی بفرمان و قانیده و طاعت شکر  
 از هزار داندگی از بسیار آن را استیفا کند و اعداد انکال با انواع بستقصا در خیر حضر  
 و احصا آید و آن تقد و الغما لایحصول و میوسته هم بران دسه ام و نهضت آن  
 گاشته که در اداء از ایقن شکر نعم و اله و انشا بهن جمل المقلی بقدم رسانیده  
 و صفحات ایام و لیالی منجیات آنرا معدلت معطر باشد و جنات آفاق و اقطار  
 بعدل شامل و احسان کامل آرایده و ارسته و مزین بماند و بحکم لفظ و اتبع فیما آتاکم  
 الذر الاخرة ثواب آن معدلت و جزاء آن مرحمت نپذیرد و اسباب آسایش  
 و رفاهیت رعایا که در دایع حضرت آفرید کار اند آما ده باشد و ثواب  
 معدلت و احسان بر اصناف آدمیان گشاده و بساط مرحمت و رافت بر معارف  
 اهل صلاح مبسوط در مصالح ایشان بحسن همایم مامیصول و بیسیر این مراد و مطلوب  
 جز بدان طریق صورت نمی بندد که سر طرغ را از اطراف ولایات و سزاجیه را از لوا  
 ممالک بوالی که کلیه معدلت و نیکو کاری حالی باشد و از رعیت و تهمت ظلم و



بد کرداری خای باشد تا بر مقتضای احوالات و دلالت این مقامات برای آنکه ضامن باشد  
 چنان نمود و خاطر خیرین اقتضا کرد که امانت حکومت و ولایت فلان را که نظر محبت و عین  
 شامل احوال ارباب امانی آنست بلکه معوق فلان که انرا اخلاص و دیوار داری و دودمان و ایش  
 و اکتساب بر صفات احوال او میدست و دلایل رعیت بروری و محامل دادگستری در ناصیه چنین  
 اوروش و دیوار تقوی و غیام و حل و عقد و صلاح و فساد آن ولایت را که کجاست و این  
 کیاست و سیاست او باز گذاریم بعد از قدیم شرایق استعارت و استشارت او را بدین  
 مهم بزرگ و شغل خطیر نصب کردیم و مصالح و مفاسد آن را بکلی در عهد امانت و عدالت او  
 گردانید و فرموده شد مگر کل احوال از خود دو او امر و نهادهای آتی تجا و ز تمایذ و من بقید  
 حدود و الله فاما و لیکن هم الظالمون و بساط عدالت و نیوکاری بر فغان مسلمانان کبیر اند  
 در عایا را کجین عنایت و صفت محضت گردانید و بقرض محبت و رافت خوش کفوف  
 و بوقت اجراء احکام و اقیاط تمام بجای آورد و سان بکاف و خوش و توانگر و در روش و خود  
 و بزرگ و بچک و برگ در اجراء احکام و استیفاء حقوق تفاوت و منزلت جایز ندارد  
 و نقص تزیل عزیز را که و اذ احکمت بین الناس ان یحکموا بالعدل پیشوا و بعد سازد  
 و در رعایت قوانین انصاف از ظلم و اعتساف انحراف جوید و دقیقه انما یفیکم  
 علی الفکر را پیش خاطر دارد و در رعایت اهل صلاح و امانت اختیاب ظلم و عناد و غی  
 و فساد و سبکست نماید چنانکه از جبار ایشان و اعتبار دیگران لازم آید چون اهل  
 تغیری از شعور اسلام است باید که پوسته به حزم و احتیاط باشد و از فسادات موهوم  
 قبل الوقوع بکستند و حساب دفع قواعد و سوجبات تلاخی و تدارک آن قیام نماید  
 و پوسته منشیان و جاسوسان با قاصی بلاد روانه گردانند از صلاح و فساد با خبر و بهشت  
 باشد و مدام قاصدان و نوکران بحضرت مامورتر دارد و از احوال آن اطراف اعلی  
 اجبار و اجبند و در استمال و رعیت و امانی دلالت و تحریص مردم به عمارت و عمارت  
 اجتهاد تمام بجای آورد و در توفیر و احترام سادات عظام و علماء اسلام کوشش و کرام و صلاح  
 مهلت و انجاء مرادات اهل دقیقه مهمل گذارد و حیث موی رصیف رواند و در  
 رینق دار الوقفا استقرار حقوق در مراکز آن غایه الامکان بکوشد و در اقامت و در  
 بر قانون شریعت و فتوی ائمه اسلام قضاء و علماء دین را مدد و معاونت و اجبند و اند  
 ایشان را درین سبب قوی دارد و در اجبار رسوم عدل و قبح و دفع اهل ظلم و فساد و این  
 محمده که موجب فتح احد و ثبات عنایت اجتهاد و مبذول دارد و بیشتر اوقات باید که راه

۲۸۵

و ادخواه گشت ده باشد و مرا فو مقام مطلوبان حاجی و مانعی نیسپیل امر او در او شایسته  
 و مشایخ و یاقین و ارباب امانی و مستوطنان آن ولایت از اهل مدو و دیوار و اعراب و ترک  
 و صحرانشینان و غیرهم آنست که فلان را احکام و والی خویش و امانت و سلامت و امان و در مقام  
 و فرمان او شایسته و به تخصیص امراء لشکری که در آن نواحی مستوطن اند او امر او را امتیاز  
 نمایند و مال و متوجهات و دیوار برات و نشان نواب او بکند از دوار مفتضی و این  
 او بجا و ز تمایذ که بیا خواست بلخ و در ماست که لوبله خارج کند اما ۷  
 در مشورته الاسلامی و ذکر مشایخ امان و عیار آن که لایق باشد ارانرا لطایف عواطف الهی  
 و در احوال و ضابطه عوارفت نامتایم در حق بن آدم کجی آنست که از دقتا بعین فضل شامل و  
 عنایت بی نهایت کامل خویش از محسن و افعال و میامین احوال و اعمال اسلام اصیب  
 عنایت و رافت اخلاف گردانید و صدق خیر و اعتقاد آباء کرام و اجداد عظام را و در حق  
 رعایت رعایت اولاد و اعتقاد بایام ساخته قال الله تعالی و کان ابوهم صالحی فار او بکشت ان  
 اشد همای و اینترجا کترها حجت می بکشد پس بکجی اقتضا و نفس غرض صلاح آباء و اجداد مظهر و  
 موجب کجای اعتقاد اولاد باشد و سلاطین ماضیه و ح الله و ارجم و سکن فی کجای الجنا  
 اشباحهم درین معنی پوسته اقتدا بسنت الهی نموده اند و اتفاقا و این شیوه را امام ساخته و  
 سر کس را جاده سداد و صواب استقیم به ثمرات صدق مولات ما داد و از انواع اصطلاح  
 مادام حیات و بعد الموت احتیاط و اتباع او و با و لا و کشیع او رسیده و محلقه او را  
 بحسن تربیت و بمن عافیت و محراب آباء کرام و مناصب و مناصب اجداد عظام رسانیده  
 و نهال صغیر را از جوهر عافیت و احسان تربیت نموده و بهشت نوال و صبا و جفا  
 و اجمال و سحابی و اهل فضل بر دمنده و سایه کتر گردانیده و در اعلاء ابشاث و حیات  
 بیونات قدیم مساعی جمیله مشکوراتین رضایف آیام و دیوار مظهر رکنه و محقق  
 مایه برین بعت سنین سینه و مشایعت شیخ مرعیه سلاطین و زکوار مصروف و  
 معروف است ان العروق علیها نیست الشجرة عرض ازین تسلسل و مقصود ازین  
 سست آنست که مرحوم فلان طلب مرقد با خلاص و اختصار همانند ان نامشروع معروف و  
 دیوار اری این دو دمان را طراز کسوسب و خاخر خود و کشته و منصب شیخ الاسلامی و لایق  
 که از جلال امور دین و موقوفات کسوف و احوال شریعت از قدیم الایام بنیام ایشان بود







و عوارف تجدد مخصوص گردانم و ارزند قات و مبار رسم ادر از جری تعیین کنیم که حق  
 و اولاد و اعتقاد او ماتا ستوان و اولاد و عارفه محض و صدقه محض باشد مقرر داشت  
 و تعیین کرده آمد که بر سال از استقبال سنه گذار از محمولات خالصات که ملک حلال و  
 بل و مال است مسدود و نه از دنیا را در راه و نه از غرض و از غله تصرف نماید و با خراج و مصالح  
 خویش مصروف دارد متصرفان املاک خالصات به فلان موضع بر سال از تقدار را می  
 و احتیاج بر تسلیم و کلا و افغانه و بر دانه جدید و بر راه طلبه و بقبض و کلا علی الرتم انقضا  
 و این عارفه را در حق او و اولاد او و اعتقاد او توالت و او تناسلوا الی ان یرث الله  
 الارض و من علیها و هو خیر الوارثین انعام مدام و ادر از مال کلام داشت سر که تعیین و تبیین  
 و تغیر و تنقض و تنقیص برین صیغه و عارفه و ده فغلیه لعنة الله و الملائک و الناس  
 اجمعین من بدله بعد ما سمعه فانما علی الذین یدلون به یکنان برین جمله بروند و عدول  
 بخوبی سازند که از باب **در دستور حکومت ناحیتی از نواحی و عبارت آن**  
 بحکم نفس حکم راع و حکم مسؤل عن رعیت و در ذمه حکام اسلام و مستقلان او امر و احکام  
 و مشعلان نواحی انانم واجب لایح است که تمامی تحت اجماع خویش بر ترفیه رعایا که در اجماع  
 آید کار حلت قدرت اند مصروف دارند و از تربیت حساب معدلت و تقیید ابواب  
 رعایت و رافت سه و سه مهمل گذارند و در سر ناحیتی از نواحی که در عهد رعایت و اهتمام  
 حاکم صدای ترس که با نوار عدالت و معدلت مهملی بود و در اوقات رسوم خیرات با و  
 و نواحی الکی مقتدی نصب گردانند و زمان مصالح و مشاجرا و ابائی و متوطنان آن لقیه و  
 ناحیت در کف حمایت او آسوده و مرفه الحال رود و کار گذارند و نواب آن ایام و  
 سلطان اسلام خلد الله سلطانه و اصل و متواصل گردد و او جبر خیل و ثناء جمیل از کاران دولت  
 آنحضرت را اند خرم اند بحکم این معانی و مقدمات ملک معظم فلان الدین با کمال شرف و  
 و نسب بجلال ستوده و موصوف و کفایت گردیده و معدود بود و آثار شهادت و کفایت  
 بر صفای احوال و افعال او مکتوف حکومت ناحیت فلان با تمامی مضایقات و نوائج  
 ناحیت کفایت و قبضه درایت او مفوض گشت و صلاح فساد آن محل خطیر بود  
 رسوده شد تا از سوا سلطان بکفایت و کار در اخویش با شران مهم خطیر گردد و خیا که از میان  
 اخلاق و طبایع اراق او سرزد من جمیده و مراسم مرتبه گردیده ظاهر گرداند و اسباب کون  
 و ارش و فراغ و آسایش آن ولایت مرتب گردد و در همه احوال و اوقات محنت و محنت خویش  
 بر رعایت شرایط حق و استقامت امور دیوانی و رفاهیت رعیت موصوف و اید و غایت  
 محمود و میند دل گردانند و حیث نوی بر ضعیف روانه ارد و بر جاده عدل در کس نامیده باشد

و در استیفاء و حقوق اموال دلو و اجتهاد و بلوغ عاید و در رزق و غارت اسباب ملکیت و مال  
 تیفقه اسرار و حیل مهمل گردد و اگر قیل راه مایه باشد تقدیر امکان طای و تدارک واجب دانند و در تیان ملک  
 از قاعده نبوت و جاده عدل و خراف و تجوید حاشا و اعظام و اعظم سلام و صلوات بر ائمه اربعه علیهم  
 و اورو و مواعد خضرات و میرات محمد گردانند و در تفتت امور دینی و رونق سری شریعت و تربیت جید  
 و غارت مدارش و خوائف و سایر بقیع خیر و مواظبت مودم بر جمیع وجایات اجماع بجای آورد  
 و حین آن نزد که سرخندند و در تراش رعایا بحسن الظن که با رعایا بقایت اوست زیادت شود و  
 مزید تربیت و عاطفت گردد و ایام دولت و ذرا فرزند را در عافیه و غایت و نیکو نام و دنیا و قوت  
 اجل مذخر باشد انت اندک سبیل سادات و علمای و قضا و اید و مشایخ و جمهور و در واکا بر  
 و کافه بر ایا و ابائی و متوطنان از ذمات و محترق و غیره است که ملک معظم فلان الدین انانیت و  
 حکم خویش دانند و او امر و احکام او را با مشال علی نمایند و اموال و حقوق دلو و برینج رعایت  
 از استقبال سنه گذارند و ابواب او را بگشایند و در کل امور و مهمات رجوع با نواب و مشعلان آن ایام  
 او بر بایر که بر جاده و حیوانات مردم زندگانی کند و حق و ذمت سرکس ابوابی بجای آید و از نواحی  
 و عهد دست خویش و مال خود کوته کند و الا موجب و غایت عاقبت و کرد و در احواب و در کتب و در  
 شفا و در جهان تاریخ گذارند **در تقیید قضا ناحیتی** قال الله تعالی من لم یکم بما انزل الله  
 فادکک هم الکافرون از آنها و دینی و مخطات اعمال و اشغال شرعی که بر ذمه مهمت و لایه اسلام  
 و حکام انانم اجتهاد و اهتمام در آن واجب و لازم باید دانست تشریت احکام دین و تقویت قضا و در  
 برای شریعت و قطع حفریات و فضل دعاوی و حکومت و تمیز حلال از حرام و رعایت صغفا  
 از اهل و ایام است و نظم عقد و جواب احکام به آن متعلق و حل مشکلات مهمات مملکت و مؤمنات  
 از آن تحقق و مجافیت و مافروج و اموال خواص و عوام بدان موقوف و مربوط و لایق این منصب خطیر و  
 مشاعل این شغل بزرگ آن کس تواند بود که در نوزن ففایل و تجرد و علوم رکنی مش رالیه و قطعی مدار  
 شسته باشد و کسوت وجود و بطر از غم و فتوی و قوی و دیانت و کساد و صیانت رشاد  
 بطرز و خرم شده و چون مولانا فلان الدین بدین کلا و وصال مجمل بود و الوارثان شرف و استحقاق  
 از حیث شهمت و اربابیت بمجلی منصب قضا و حکومت و احتساب خطابت و امامت و تولیت  
 او و وضع اشغال و اعمال شرعی و متاصیبتی بولایت فلان و نواحی و مصافات آن بد و  
 تفویض کرده شد و در عهد علم و دیانت و عفاف و صیانت او کرده آمد تا بر نیت صیانت  
 و عقیدت صالح و عزیمت صیاد فی ملائیس این شغل خطیر و متحمل این ایامت بزرگ گردد و قوی و تقوی  
 در همه احوال علی الخصوص در انتهای این شغل نیکو ترس زادی و فاضلترین عبادت شناسد قال الله تعالی  
 و نیزه و افان خیر الزاد التقوی و در سر و علانیه اعتقاد کمال متین کند و شاه راه حکومت بر نیت  
 خطوط معدلت سلوک نماید قال الله تعالی و ا حکمة بین الناس ان یکونوا لعدل و از متابعت  
 بود او رعایت و پستی و اقربا و عدالت اعدا و مظلومیت دواعی نفسی بکمال انصاف رعایت نماید  
 و لا تنسیج الاوس فیض ملک عن سبیل الله و بحکم کل نفس بکسبت رعیت خود را در دنیا و عقبی



[illegible]

222

[illegible]







برقانون برسد و موجب قضاوتی اسلام مقدم بر سایر ادیان و عقاید و احکام  
 مسکان و اورا محسد و لازم و لایم که در آنجا که بعضی مدعیان شده اند رجوع ناو غایب  
 و توقیر و احرام اولوا جی بجای آورند و نیز باید که از میل و مداومت و محام و طبع و احکام و دنیا  
 حدود و احکام اجتناب و اجتر از عاید و احکام الهی را بر وجهی و شریف و قوی و تصدیق  
 اجرا کنند و از برای افر اجابت ضروری و وجه معاش او اغتدار که بارز میگرد و تعیین گردید  
 نا و وجه معیشت خود صرف کنند و باستظهار و فراغ خاطر از عهده این امانت بزرگ بردار  
 اصحاب دیوان این مقدار رسوم را سال ببال با بقصور و احتیاس تسلیم اد نمایند و از  
 تنقیض و تبغیض حتم و مصوکی سکنه بر سر خله بروند و سارا که امانت ۱۵  
 در تولیت اوقاف و عبارات و شرائط آن بر خاطر خطیر و ضمیر شیرا باب دین و دنیا  
 و اصحاب عقل و پیش محض نباشد که غارت بقاع خیر از صاحب و مدارس و حائقات غیر آن  
 رونق آن مواضع در ذمه محکم و دایمان امور اسلام و اصحاب یکنت و یکس و ارباب  
 دولت از ایهامات مهابت و مظلالت و اجاست و احیاء این رسم فی صراط رفایه قاف  
 و جمع و خرج محصولات آن و انتراع آن در تصرفات اصحاب اسکیال مجوس کشه و قلع باب  
 اطباء فاسده و متغلبان و متعللان از آن و نصیب متولیان کافی و متصرفان امین که بر امانت  
 و دیانت ایشان اعتماد و وثوق عام حاصل باشد صورت می بندد بکامی این معمار واجب  
 چنان بود و مصلحتی آن اقتضا نمود که عامی اوقاف ممالک و ولایت را بعهده امین  
 صاحب کفایت و متدینی بادیانت و حیانت کرده آید و کلی مصالح و مصلحت آن را بدو  
 سپرده شود تا او در ان باب انا رکفایت بظهور رسیده و بکار و ان و کفایت خویش ای هم  
 بزرگ را متقلد گردد و عهده آن از دم مایرون کند بعد از توتم و تقریر لیوا صاحب مظم  
 فلان او مولانا مظم ملال الدین که بوز کفایت و دیانت و نور علم و حیانت اش و وثوق  
 کل حاصل آمده بود و سر یکی را بکرات در مهمات امتحانات گرفته و در سر یک خط  
 امانت و وفور کفایت ایشان بظهور رسیده و بکار و ان و کفایت خود  
 اوقاف ممالک و ولایات با خبر باشند و بهر موصوفه نایب کافی و امینی کار دان ارباب خود  
 نصیب گردانند و صلاح و فساد آن را با امانت و کفایت او حواله نمایند و اعونه  
 حرب و غلبه ظلمه را در تصرف اوقاف قطعاً مدخل نمیدهند و نسخ و رقبات اوقاف هم ولایت  
 بدست آرند و اگر چیزی در دست مستحکم مجوس باشد بدعوی و سر طریقی که صورت بندد و احوال  
 کرده در تصرف آورند و سال ببال نسخ و روشن منیع از جمع و خرج و موقوفات و مستقلات  
 ولایات بدیوان رسانند و اگر در بعضی از این قضایا حاجت باشد بایاز نمایند تا در  
 کفایت آن مرتبه مقدور باشد مقدم رسانیده آید و مطلقاً و اصلاً بر خلاف شرط و اوقف  
 قلیل و بیشتر و بطریق دینار و شیخ غیر صرف و در حقیقت شرح صرف کنند و اگر مستحقان حاجت

صحب  
و اب

معرفت فقاه اسلام و نسخ و روشن فاطمی که آنکاه دارند و فی الحال که از آن موضع چهره  
 در مصالح موقوفات مستغرقین عهدها بموجب شرط و اوقف صرف کنند و بر تصرفی که بی ادنی و حکم قضایه  
 و فتوی ائمه نیز در رقبات و محصولات اوقاف تصرف نمایند یعنی نشانند که در وقت محاسبه  
 ایشان را انقضی کرده مطالبه خواهند رفت و چون بی هم قیام نمایند و اوقات ایشان را  
 اوقاف مستغرق بر سال انقضاء که بارز و منفصل میگرد از مواضعی که رضایت شریف است  
 و فتاوی ائمه نیز که ان طلق و در دفتر دیوان اوقاف نسخ آن موجود و تصرف نمایند و بعضی  
 صرف نمایند و مرسومات متولیان سایر نواحی نیز همین طریق مقدم رسانند امرا و حکام و دیوان  
 ولایات و نوایر و کاشفان با ایشان را بشارت مکتب متولی اوقاف ممالک دانند و در وجه مهابت  
 که بطریق استمداد رجوع کنند مدد و معاونت واجب شمرند و احوال و کلام و مدعیان که ا  
 مادی ۱۶ در مثال دار الشفا و لغب اطباء استمداد صحت جسم و استیفاء بعضی  
 انسانی که بینان رب العالمین است بر اقامت طایفه طایعات و عبادات محمد و معینی است و با فضل  
 قربات و اکل متوبات کنیل و چنین جریا وجود عدم صحت و ضعف قوی بدنی تحصیل کمال نظر  
 و اکساب ملکی عمل صورت بر تند و اذراک خواص ظاهر که بجای ایل اصطفا و معارفه سر کاه  
 از فضل طبع خود بازمانده و مزاج اعضا متغیر شود و متعوس و انما نفوس در حجاب غم  
 شکست و متخلف گردد و تا با انواع معالجات بحال صحت و استقامت نیاید شکست بخورد  
 و از برای طایفه این جنس و ادراک این دلیل سلاطین اسلامی و بزرگان و ایت صدقات و رغایه لغایه  
 و سامی جوس و ادعایات و کس و ما و او با بزرگیت و تربیت فرموده اند و کسبای علی برای اینها  
 علاج از او و در معاینه و اطباء حادثی و بیمارستانهای لایق و رایتی مرتب و میا کرده و خود را  
 بسبب ترتیب این اسباب مستحق ثواب فی حساب و من احیا یا مکنا احیا الدنیا جمیعاً کذا  
 و چون دار الشفا و معینی مدتی بود تا بسبب آنکه طبیعی حاذق که بحالحت آن قیام نماید خود  
 بقدرورت مهمل و معطل مانده بود و زمینی و مرضی را از آن انتفاعی صورت نمیست تا درین  
 وقت خدمت مولانا که با وجودین قدم انار و انفس عیسوی اظهار میکنند و در دقایق  
 معرفت مزاج و انواع علاج یدیه می نماید فکانه عیسوی از مریم طایفه سبب اکیوه و سیر کلا  
 تشریف فرموده و این بقعه را پیش قدم و حضور بر نور خورشید مشرف گردانید این متوج را  
 غنیته عظیم و موهبتی جیم فرموده آمد و تولیت اوقاف دار الشفا و فلانی و تمام مهمات و  
 مصالح آن را بعهده امانت و دیانت او تفویض کرده شد و ادراکی که حکمت طلب  
 آن بقعه بموجب شرط و اوقف معینی است بدین تسلیم داشته آید تا حق تولیت چنانچه در  
 و قیقه مسطور است استحقاق اگر در در غارت و از ااعت موقوفات و اوقاف و اوقاف  
 و دخل محصولات آن انا رکفایت روز بروز زیادت بظهور رسیده و نسخ منیع و سر کلا



۲۸۴  
 مشتمل بر نفیل و کثر و فقر و نظیر جمیع احوالات بمعرفت مشرف بکبر و کفاه دارد و چون  
 بواجبی قیام نماید و بخود یا نایب خود این مصالح را با تمام رساند باید که در اوقات  
 طبعی بکبره و عیشیا مواظبت لازم شد و بمعالجت مرضی و از امانت علل و از امانت  
 اعراض اصحاب ابراض و زینتی ایهال و توقیر جائز ندارد و بر معرفت که در اوقات  
 نماید مگر در موجب شرط اوقاف در بقا و توفیق نظر باشد و در سال یک مرتبه و در اوقات  
 بخمنور مشرف بر خوان آرد و بحسابه یکسال را بتمام جواب گوید و مشروح کرده نسخ از دیوان  
 ناطق بر آن که در کتب حجاب آن مغرور بستاند و معاصی نگاه دارد تا که در تهنیتی بر درامد  
 نباشد سبیل حکام و نواب و قضای و صدور در احوال و ارباب مالی و فلان موصی است که در  
 مولانا را متوفی و محترم دارند و در بحری رضای او بعد از سیوسه قفسه مهمل نگذارند و  
 متولیان اوقاف و کتبات حملگی محصولات آن ابا تفرق مولانا و کاشفان و عمال او  
 مار گذارند و مولانا را متول آن اوقاف و طبیب آن دار الشفا و نصب کرده باشند  
 و غایت و اهتمام ما به بر نظام امور و احوال ایشان تسامح و مودت و سرور و برین بر و نهان گذارد  
 است ۱۷ در بی درمی جانفاه و احیاء مرگم میراث و اقتناء منافع خیرات از موجب  
 احوال و احوالات حیات و در حیات و بعد از شفا و فقر و ابناء سبیل در درجه حکام و  
 و مستعدان قلد و ممکن و جهانبها و احیاء لازم و درونی بقا و جز ویدار رس و خوانق از مملکت  
 که احوال آن و احوال در آن بهیچ وجه از وجود روانه نمی آید این مقدمات حواله امور حاشا فلان  
 محفل و نامشروع شده بود و شب بقلب در کار و تفکیر فخر و اشرار احوال آن  
 راه یافته ملک المشایخ و العباد نصب فرموده شد و بولایت اوقاف آن خانقاه و کل مصالح  
 آن بقعه و بقولش رفت باز چنانکه اوقاف و محصولات موقوفات آن بقعه خیر با خبر بستاند  
 و بطریق امانت و دمانت چنانکه مردای فاسد از غمده مردن تواند آمد بمصلح عمارت  
 خانقاه اولاد در وجه سفره آینه و رونده ثانیاً صرف کند و چون محصولات آن اوقاف  
 کفاف احوالات سفره خانقاه و مرسوم مجاور و خادم بنود و محنت تا بحدیج المشایخ  
 مشایخ را حاصله اوقاف اموال ملک مرسوم این مهم بخیر تعیین کرده شد و کلاه  
 خالصات ما بوضع فلان باید که بر سال و ام که سیم المشایخ مذکور مجاورت و ملامت  
 آن بقعه خیر قیام نماید این مقدار که باز می گردد از نقد و غله و اجناس با تصور و  
 احتیاس سیم او نمایند با در وجه غیبت خود و در صورت میکنند و یا شغال خانقاه غیبت  
 آنده در روند و قیام می نماید سبیل حکام و نواب و قضای و عموم ارباب مالی آن دولت  
 است که سیم المشایخ مذکور را مجاور آن بقعه خیر و اتمید و غایت بستاند  
 احوال او شناسند و محقر موقوفات آن استصرف او باز گذارند تا بمقتضای کفایت

و قلد

قیام نموده بموجب شرط اوقاف حاکم فردای قیامت از غمده مردن تواند آمد در وجه سفره  
 و رونده و ابناء سبیل صرف کند و در توقیر و احترام جانب عزیز او تقیر رواندازند و در غله  
 و در سراج گذار ۱۸ در مثال نبات خالصات حکم تقصیر ضمیمه لایحه الامور  
 الایادی الالباب و الارجاع لاند و الایادی الاقطاب ضبط مهمات و کثرت امور و نظم مصالح  
 جمهور و مباحضی کار دان کافی و نواب مشفق و مواد ارا و ان صورت نه بند و حکم ای مصالح  
 معدمات حواله در وقت که تحقیق و تقیض امور خالصات موضع فلان صرفت و از غارت  
 رقبات و مقدار محصولات استکشاف کرده می شد و فقور و فقور سیرا با احوال خالصات  
 راه یافته بود و بعضی ارفق و زرات بخوابی نزدیک سیده و اجارات بی غنیت و امانات  
 با اصحاب خدای اعیان امانده و احوال غلام پذیرفته و چون صاحب عظم از غمده و دوستان و یاران شیک  
 ماست و بر امانت و دیانت و شفقت و اجلاس او و توفیق قیام حاصل و بکار دانی و کفایت  
 معروف و موصوف و مصلحی چنان نمود که نبات خالصات آن موضع بحسن اتمام و کفایت و حواله  
 کرده آید و بعضی از نواب حقیق قدمت خدمت او را بقولش آن امر بزرگ با و ابرساند شود  
 بعد از استشاره و الاکتاف به تمام مصالح و مهمات خالصات فلان موضع بکف کفایت و سیر دایه  
 و او را در آن مصالح اتمام می نمود که در خدمت با کسب طهارت و رعایت و موقوفات امانت و کفایت  
 خوش در باب عمارت و زراعت و آبادی قنوه بایر و تدارک فقور و فقور که در حاشا  
 راه ماضی غلبه و اجتهاد و مبدل دارد و در موضع را بمقتضای این جلد سپارد تا بزرگال  
 و با عیال و علامان و کار می گذارند و ارباب و ارباب در باب رعایت و عمارت مایه آید  
 استواران جلد معتقد بقیس کنند با بوقت یا شیدان حکم بر سر زراعت حاضر بستاند و در اوقات  
 حشر و اجتماع اجتهاد و بیجان آرند و در رفیع و ضبط آن بگویند و محصولات ارفاقات را  
 بقایضان جلد و این که صاحب را دستگذار باشند بسیار در حشر تقصیر رعایت شرایط و کفایت  
 می دارد و بی برادر و نشان قطعاً و بنا تا ملک آنقدر بکشد و اجناس سیم او نیزه ترزند  
 و آنکه بجهت زراعت عمارت دیگر مصالح مقرر می آید و اجتناب باشد بمعرفت نواب صرف می کنند  
 و بفرصت بعد از عزمی شجره برادر می ستاند و چنان سازد که بر چند روز در اثر کفایت طایر  
 گردد و مستحق مزید عاطفت و تقصیر و تمارد و اشفاق و غایت گردد و سبیل نواب  
 و کارکنان و کارکنان با وسایر مستحقان و مزارعیان و استواران بفلان موضع است که صاحب  
 موطن فلان را در این نایب خالصات احوال و نصب کرده با و اشرار احوال و اجناس  
 یکای او را در بیاتن در باب عمارت و زراعت اجتهاد نمایند چنانکه خواستار و ذری  
 بحال عمارت باز آید و اثر کفایت روز بروز زیادت ظاهر گردد و در سیم حمله برود و مار کما



۱۹ در مثال ریاست دین وقت حاجتی مردم و اهل قلعان مرصع آید و طایفه  
و عکوسی دولت مقدم رسانند و تقریر کردند که برش با بسیار بدین راه می یافت سبب  
آنکه رئیس و مهربانی نداشتند که در محاللات قاعده سویت میان ایشان رعایت کنند و در  
حواله پروات و مطالبه اجاجات حقیقه بسیار میرو و محضری بخلوط ارباب اما سا  
درین معنی بعضی رسانیدند برینست ایشان صدر کبیر قلعان الدین که مردن کانی و کار دال بود  
و مدتی در میان کارهای بزرگ بوده و برتر بیت بر کاران نظر داشت و مکتوبی شد  
راست احوال نصیب که در مدت در مصالح میانه دید و رعایت سویت مبار ارباب و اهل  
حد ملحق مالد و حقیقت کوک و ضعیف رسیده و ثنونات دیوانی را میان مردم سویت اله  
میکنند و میفرمایند و در خدمت آینه و در دنده بقدر مرتبه اندازه هر یک میگویند  
و میان عامه آل مرصع قاعده سویت مرغی مدارد و در محاللات وجوه پروات و اجاجات  
چند آنکه معتور و میسور او تواند بود کوشش و اجتهاد بجای می آرد و اگر کارهای سنگین شود  
که بخوبی بدان قیام نتواند نمود و باسقلال آن را با تمام شونده رسانید از دیوان استطلاع  
و استعلام می کنند و انار کفایت و عدالت خویش بظهور می رسد تا سبب عزیمت  
و عاطفت در باب او میشود و معارف و رعایا فلان موضع معارف و رعایا الدین رئیس  
و مقرر خویش داشت و در احترام او کوشند و آنچه در باب مصلحت عامه و میانه دید که بگوید  
انفعا نمایند و استبداد بخوبی او نیز باید که ارفاعه سویت و راستی قدم بردارند  
و ارجا ده نیکو خواهی و استظام امور دیوان در رعیت تجا و ز تمایه و ارجا ده رعایت  
باب ۲۰ در مثال کوتوالی قلاع و حصون محافظت قلاع و حصون در اطراف  
و اکناف مملکت سبب استقامت قواعدها است و موجب شنید میانی و بسیار استقلال  
زمان روایی و معتقد سکون دلها در رعایا و آرایش خاطر باد عانه برایا و واسطه رعیت  
رعیت بجمارت و رعایت و آبادانی و اهتمام و اجتهاد در محافظت قلاع و حصون و نوا  
و بقاع و ششفت و رعایت در باب حفظه حصون که حارس حوزه مملکت اند و در دژ  
اولا لام واجب لازم در وقت خویش که از برای محافظت قلعان فلان که از جهات قلاع  
و احوال حصون نواحی و بقاع است کوتوالی را بر سرست و جان بخل با خود و بجزیره که  
زیور امانت و دیانت موسوم باشد و بعینت نهانست و سجا است مخصوص و  
معروف و مدتی مدید بر جا ده و احوال دیوانی با مقیم و بر طرفه مکتوب خواهی

و قار او را و دو دمان مسیم بود به معنی کین بعد از توبین و تفکر و است رت قبل فلان  
بر معنی کین سالار محترم مقدم الرجال و الا ابطال فلان و ان تکلیف ترا در استوار رفت  
در متجاعت و هرامت و حرط صلابت و نهانست او از شرح و بیان مستغنی است و سبب  
حقوق خدمتکاری و لواحق اصلاص و هموار داری و علامات و لیس و کسب و کسب  
و لو استثنایات قدم و در سبک کسب حتم منوط گشته بعد از تقدم شرایط استخاریت  
و استخاریت رت کوتوالی قلعان و حکومت حفظه و معتمدان مواضع که از احوال و توانست  
بد و تنوین کرده آمد تا از سر عزم و احتیاط و محاطان لغز حکم حاکم از یک است و سجا  
و تجربت و مهارت او سر و قیام نماید و در استمالت جانب محافظان و متوطنان  
اطراف و نواحی آن بقدر امکان بکوشد و از شرایط استوار کاری و سود الظن و تنبیس  
مردان پس محافظت با سکا بها به دقیقه مهمل بگذارد و در شب بخوبی نشانی کرد با کسانها  
بر آید و اگر ناگاه او را تنهائی افتد و اقامت اکس ای مصلحت نماید او را از احوال بدین ماهر  
و آنچه دیده باشند به اطلاع بگذارد و مصلحت مقدم رسانند و باید که بیشتر  
اوقات ملازم قلع باشد و لشکار و سواری بسیار برود نیاید و اگر ضرورتی افتد یکی را از  
فرزندان خویش باقیم مقام بگذارد و او را اطلبند از ارم نیز و یک تا نماید و تمام مهربانی  
جاسوسان بر طرف روان گردانند و در حال که معلوم شود قاصد تحویل روانه کند و از  
تبادل مسکرات و مخدرات التذات اصلا احتیاج احب نمید و دیگران احوال عام  
منع کنند که در آن در قلاع و حصون شتر به ظهور آید و مردم بفرار و غریب جاسوسان  
در قلع بگذارد و چون او را اطلبند از ارم تا نشان معین که میان با و او است بدو رسد  
نیاید و بخود مکتوب نشان معهود نرسد و ندانند قلع بدین بدید و پیوسته با عزم  
و احتیاط بنظر و محافظان و متوطنان اطراف استمالت دیده و رعایت واجب دانند  
و هر کس را بقدر و یا به او تهدید و تقصد کند با طاعت و شفقت بر طوایف خواص و رعیت  
بگسترده دارد و انصاف مظنونان از ظلمان بگذارد آنکه باستقصا تخفیف نموده باشد  
بستاند و از قاعده شریعت در همه قضایا تخفیف بخوبی سبب محافظت قلعان فلان  
و متوطنان نواحی آن از صدور و اعیان و رعایا و غیره است که اسفند سالار محترم  
مش را لیه را کوتوالی قلعان و حاکم خویش نصیب کرده باشد و او را بر سر و فرموده  
او تجا و ز نمایند و هر کس را که بخی نامزد کند و بجای برسد احتیاج نماید و فرموده او را  
فرموده ما دانستد و نیز باید که بدین او امر مامور گشته بواجب قیام نماید تا بحدت معقول



ما ۲۱ در عداوت و شرائط فتنه پادشاهان الحکمه اندک است بلیح النظر  
 من مهتبا و اشرف التالاف من نور ربها بموجب نص تریل آسمان و صدق وعده حضرت نیردا  
 حیث قال غزوه عن العباد و جعل فضله علی العباد ان اسد لا یخلف المیعاد چون همیشه بیان  
 معروف و نهفته بران موقوف بوده که در تقریر دین حق و رعایت منظم و مصالح خلق و احوال  
 او امر و احکام بر قاعده عدل و احسان و تفرقه از قیاسات جهاد و اجتناب و مهمل مانند لایوم  
 بحکم و عده ان بنصره و الله بنصرکم و بغیض فضل الاهی دعوت غایت نامتناهی و عقوبت  
 نهضتی و حرکتی فتنی و تزکیه و دیگر مشیر و مقدر میگردد و قواعد دولت و قوای مملکت احکامی  
 قوی تر و انتظامی و نظامی ترمی باید و الحکمه علی منتهای احکام و نعمه الوطام و یکی از شواهد این  
 معال و دلایل این حال فتنی است که در غلبه حرکت ریاست و توجه عساکر مقتدر بخانه ملک  
 فلان دست داد و حصول آن مراد به بهترین وجه میرسد و مقتدر گشت بعد ماکه مدتی مدید حاکم  
 مدبر می فکر و تدبیر سر از بقیه بندگی و طاعت و دست از ضعف و مطاوعت و متابعت  
 جاعل کشیده بودند و در اطراف و کمان شور و شرف و طغیان و غنای و لغزان  
 ایشان متطایر و متواتر گشته و محققن کجمن حصین و قلعه حکم و متین فلان ساخته  
 و ذخایر بسی را از اقطار امصار جمع کرده و افراد رجال کارزار و اجساد ابطال روزگار  
 آمده و با بطل اقاویل و کاذب و تایل شیطان فتنان بر طغیان دماغ را بر ایشان  
 پیرایش کرده اند چون نظام سر از حصار حرم و معسکر ساحتم بنا بر تصور قضیه و لا لا  
 رجال مؤمنون و مؤمنات لم یقلوبهم ان لظوبهم فتصیبکم منهم معرة بغیر علم چند روز  
 ایشان را بر فوق و مدار دعوت نمودیم و بخواهش و عهود امیدوار گردانیده تا باشد که شتر  
 ایشان از سر مسلمانان مرفوع گردد و نایره فتنه و دست و استبداد ایشان انقیاد  
 و انقطاعی پذیرد و آخر الامر محقق و معلوم شد که بغیر حیا ربه و قتال و مناصد و جدال  
 در دفع ضلال ایشان نافع و ناجع نخواهد بود بعد از استعانت از حضرت عزت  
 بموجب نص و ما النصر الامن عند الله و استخارت و استخارت فرموده شد  
 تا با مدد غره ماه ربيع الاول عساکر منصور بحضار ایشان محیط گشتند و سر یک و مقابل  
 خویش مقابل آغاز کردند و تا آخر وقت ظهر اربعه حوالب آتش منازعت و قتال و  
 مقاومت و فضال در استعار و اشتغال آمد و علی الاحمال حاکمه القتال آن بود که نیم  
 فتح و لغزت الاهی بر مقتضای عواطف نامتناهی در تنگم آمد و لب امید و رخا در تبسم

۲۹

و انما رخسار و دبار بر صفحه روزگار ملاحظه عساکر ظاهر و پدید گشت و عساکر منویر از اطراف  
 قصد خروج نمودند و دست بقتل و کسیر ان جمع پریشان ملائین مخفی و حیوان ملک  
 تمام در قیل و کلال و ادبار مقتید گشتند جمعی از مجتهد قاصد آن بودند که بشارت و تاراج مشغول  
 کردند جماعت از ایله و سادات و مشایخ از حصار بیرون آمدند و بهشت شفاء و اعتقاد و استغفار  
 و استغفار و استظهار حبیب و داعی مرحمت در قیام با حرکت نمودن فی الحال فرموده شد  
 تا حدم و چشم عنان بقدری و تقاول از رعایا و ضعف گشته دارند و گرد اموال و عورت  
 رعایا میگردند و از برای ترفیه و ترغیب متجذبه مسلح قتل و دینار رفتند و معمار فلان غله  
 فرموده آمد که در عوض اموال و عورت مسلمان و فدای سر و تاراج ایشان بیدار  
 خون نایره فتنه تسکین پذیرفت و آن جماعت ملائین گرفتار شدند و سروران ایشان  
 بکنایه خود رسیدند و مستضعفان افراد و اجساد در رقیه اسیر و بجزیر جمع آمده  
 باید ادجمع دوم ماه ربيع الاول عنان غمت بطرف دار الملک سراه حفت بالمبین  
 و الزمرات معطوف گردانیده شد و فلان را تعقیب کرده آمد تا آن ولایت را مضبوط  
 گردانید و اشرار طغاة بقایه را منقوص و مرفوض کرده با طاشفت و مرحمت و ضعف  
 و رعایا کسرت اند و حامل مکتوب فلان را بر سپیل استیصال فرستاده آمد تا بشارت فرستاد  
 عظیم که متضمن فتوح جیم بود با طراف و اکثاف رسانند و علماء بزرگوار و مشایخ نامدار  
 و سادات کرام و اشراف و اکابر عظام و سایر همواران را که امید و ارجین موتهی  
 مبتهم و مستبشر گردانند از خدمت ایله و سادات و صلحاء اسلام مابین رسانیده  
 الماکس مواظبت بر وظایف دعوات و اوقات مرجوه و اوراد مشکوه مقدم  
 رسانند و الحکمه اولاد و احوال و باطن ما ۲۲ در عداوت و عداوت  
 و شرائط آن قال الله تعالی انما الدین امنوا و فوا بالعقود و قال تعالی  
 و اوفوا بالعهد الیهم کان مسئولا و قال تعالی اوفوا بالعهد الله اذا عاهدتم و لا تنقضوا  
 الایمان بعد توکید و قد جعلتم الله علیکم کفیلا و قال رسول الله صلی الله علیه و سلم  
 ثلث تعجل عقوبتها البغی و العقوق و نقض العهد و قال صلی الله علیه و سلم  
 ثلث من کذب فیه فهو منافق و ان صام و صبح و زعم انه مؤمن اذا حدث کذبا  
 و اذا ائتمن حان و اذا عاهد عذر سرچند عواطف بی گرانه و عوارف بی بهانه











